

കാശിയാത്രാചരിത്രം

ഒന്നാം ഭാഗം.

കേരളത്തിൽ
കോഴിക്കോട്ട് പട്ടിണത്താലേ കേരളീയകൾ
വിദ്വാൻ മാനവിക്രമ പൂട്ടൻ തമ്പുരാൻ
എന്നു നിന്നതായ
സമുദയം രാജ്യം തമ്പുരാൻ
തിരുമന്ത്രികൾ കല്പിച്ചതാണിത്.

KASIYATHRA CHARITRAM

PART I.

(SECOND EDITION.)

BY

H. H. VIDWAN
MANAVIKRAMA THE
ZAMORIN OF CALICUT
CALICUT.

PRINTED

THE MANGALAM CO., LTD.,
TRICHUR.

All Rights Reserved

1914.

കാശിയാത്രാചരിത്രം

ഒന്നാം ഭാഗം.

മഹാമഹിമശ്രീ

കോഴിക്കോട്ട് പടിഞ്ഞാറെ കോവിലകത്ത്
വിദ്വാൻ മാനവിക്രമ ഏട്ടൻ തമ്പുരാൻ

എന്നു തിന്നുന്നതായ

സമൃദ്ധി രിപ്പാടു തമ്പുരാൻ
തിരുനെൽവേലൂ കല്ലിപ്പുഴത്തു്.

KASIYATHRA CHARITRAM

PART. I.

(SECOND EDITION.)

BY

H. H. VIDWAN
MANAVIKRAMA THE
ZAMORIN OF CALICUT
CALICUT.

PRINTERS.

THE MANGALADAYAM Co., LTD.,
TRICHUR.

All Rights Reserved

1914.

മ വ വ ര.

ശ്രീമന്മാരാജമാന്യരാജശ്രീ കോഴിക്കാട്ടു പുതിയ കോവിലകത്ത് കൃഷ്ണനെന്ന തിരുനാമമായ ഏടമ്പ്രാപ്പാട് അമ്പലം തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു കരാ കാലമായിട്ടു ശ്രീകാശിയിൽ ചെന്ന് ഗംഗാസ്നാനം ചെയ്യണമെന്നും മറ്റും ആലോചിച്ചും ആഗ്രഹിച്ചും കൊണ്ടിരുന്നതിന്നു കൽക്കാലത്തിൽ ഉണ്ടായതെന്ന അനേക കാര്യങ്ങളെല്ലാം വിന്ന തിരുമനസ്സിലെ മരുപനായ മഹാമഹിമ ഏറുന്ന ധാരാളമായി തീർപ്പുള്ളിയ സാമൂതിരിപ്പാടമ്മാൾ തിരുമനസ്സിലേയ്ക്കു പ്രായശ്ചിത്രമായിരുന്നതിനാലും മറ്റും ഇതുവരേയും ആയതു സാധിച്ചാനിടപരാതെ കിടന്നിരുന്നുവെന്നും ഇതിനിൽ അർത്ഥത്തെ നിരതിക്കുകയും മറ്റും ഗ്രാതിക്കത്താൽ ആ ആഗ്രഹം ഈ കഴിഞ്ഞ കുന്നിട സത്തിൽ വേണ്ടതുപോലെ മേൽ സാധിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നുള്ള സംഗതി പ്രസിദ്ധമായിട്ടുള്ളതാണല്ലോ.

൨. എന്നാൽ ഞാലുകാരും മരുതക്കത്തെന്ന ഈ തിരുമനസ്സിലെ ശിക്ഷയിലും ലാളനയിലും ഇരുന്നു ഇവിടത്തെ സാക്ഷാൽ ഒരു സമോദകനപ്പോലെന്നെ അഭിമാനിക്കപ്പെട്ട വളരെ ദേവമായ നമ്മെ ഈ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ഏതെങ്കിലും ഒരു വിശേഷകാര്യത്തെ പ്രവൃത്തിക്കുകയും മറ്റൊരു ചെയ്യുന്നതായാൽ ആ വക സകല സമയങ്ങളിലും നമ്മെത്തുടർ വസലുത്തോടെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു

പോകുന്നതു സാധാരണ നടപ്പായിരുന്നതിനാൽ ഈ കാശിയാത്രയിലും മേൽപ്രകാരം യഥാവിധി നമ്മെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയിരുന്നതുകൊണ്ട് ഈ യാത്രയിൽ ഉണ്ടായ എല്ലാ വിശേഷങ്ങളെയും കണ്ടറിയാനിടയായിരുന്നതിനാൽ ആ വക വിശേഷങ്ങളെയും മറ്റാരുമെത്രയ്ക്കു മേലും മറ്റാരുമിടത്തേയും നമുക്ക് അറിവു കിട്ടിയേടത്തോളം ഉള്ള കാരാണ്യങ്ങളേയും മറ്റു വിവരിച്ചും കോശിയാട്ടനിന്നു പുറപ്പെട്ടതിന്റെ ശേഷം മാരോരോ ദിവസങ്ങളിൽ ഇറങ്ങി താമസിച്ച എല്ലാ അപ്പീസുകളെയും അതാത് അപ്പീസുകളിൽ ഇറങ്ങുന്ന യാത്രക്കാർ അറിയേണ്ടതായ സ്ഥലങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചുള്ളതും ഇന്നിന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ ഇന്നിന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ട് ഇന്നിന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ ഇന്നിന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ ഇറങ്ങാനും മാറ്റമുള്ള വിവരങ്ങളേയും യഥാമതാനം വിശദീകരിച്ചും ഒരു കാശിയാത്രാചരിത്രപുസ്തകത്തെ അയച്ചിപ്പിടുന്നതായാൽ ആയതു യാത്രക്കാർക്കും മറ്റും വലിയ ഒരു ഉപകാരവും വിനോദവുമായി തീരുന്നതായിരിക്കുമെന്നു കരുതി അതിനായി നാം ആലോചിക്കുകയും നമ്മുടെ ഏട്രാപ്പാടമ്മുമാരെ ഈ വിവരം തിരക്കെസ്സു അറിയിച്ചതിൽ സന്നദ്ധ പൂർണ്ണരും അവിടുത്തെ സമ്മതം പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുകൊണ്ട് മേൽ വിവരിച്ച പ്രകാരം ഒരു കാശിയാത്രാചരിത്രപുസ്തകത്തെ ഈ വിധം തീർത്തു അയച്ചിപ്പിടുന്നതെന്നു രീക്ഷപ്പെടുത്തിയതുകൊണ്ട്.

ന. എന്നാൽ നമുക്കറിവു കിട്ടിയേടത്തോളം ഉള്ള ചരിത്രത്തെ യഥാമതി വർണ്ണിക്കുന്നതായ ഈ പുസ്തകത്തിൽ

III

വല്ല വ്യത്യാസങ്ങളോ വീഴ്ചകളോ ഉണ്ടെന്നു കാണുന്ന അഭിമതങ്ങൾ അതിനെ ജനവിധം ഭേദപ്പെടുത്തേണമെന്നോ മറ്റോ വേണ്ടതിനെ ഉപദേശിച്ചുതന്നപക്ഷം അപ്രകാരം ചെയ്യുവാനും നാം കഴകമാണെന്നുള്ള സംഗതിയുള്ളതിനുമുമ്പെ ഈ അവസരത്തിൽത്തന്നെ പ്രസ്താവിച്ചതുകൊണ്ട് ഈ ഉദ്ധരണയെ അവസാനിപ്പിക്കുന്നു.

ശ്രീ. തിരുമനസ്സിലെ എഴുന്നള്ളത്ത് കുന്നിച്ചു' അധികം ആളുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും ഇവരിൽ ആരും യാതൊരു സുഖക്കുടും കൂടാതെ മംഗലമായിത്തന്നെ മടങ്ങി എത്തിയിരിക്കുന്ന ഒരു അവസ്ഥ ഇവിടുത്തെ നിരന്തരമായ ഭാഗ്യതിരയെക്കുറിച്ചു വിശദീകരിക്കുന്നതായാൽ ഈ യാത്രയിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ആളുകളുടെ ഒരു വിവരണത്തെക്കുറിച്ച് താഴെ ചേർത്തുകൊള്ളുന്നു.

1. രാ. രാ. എട്ടുപ്രാപ്പാട് നമ്പ്യാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട്
2. പി. സി. മാനവിക്രമ എട്ടൻ നമ്പ്യാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട്
3. പുതിയ കോവിലകത്തു ചെറിയേട്ടൻ നമ്പ്യാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട്
4. കിഴിനിപ്പാത്തു നമ്പൂതിരി
5. പുതിയേട്ടൻ നമ്പൂതിരി
6. വഞ്ചനാ സന്ദേശമെന്നപാഠികൾ
7. ആദിമുത്തിപട്ടർ
8. പാമേശമപട്ടർ
9. വാഴൂർ കേലു ഏറടി

10. പൂവുഞ്ചേരി കേലു ഏറാടി
11. ചെങ്കല്ലെ ഉണ്ണിരാരിപ്പൻ നെടുങ്ങാടി
12. മാണിക്കുത്ത് ഗോപാലമേനോൻ
13. മാണിക്കുത്ത് മേപ്പാമനോൻ
14. ചൊടറക്കാട്ട് ചാത്തുമേനോൻ
15. കൊയമംഗലത്ത് രാമുണ്ണിനായർ
16. ശങ്കരമനോൻ
17. രാമുണ്ണിനായർ
18. മാണിക്കുത്ത് തുലു മമ്മ
19. അമ്പലക്കാട്ട് ലക്ഷ്മി.അമ്മ
20. അമ്പലക്കാട്ട് ശങ്കുണ്ണികുട്ടി
21. കൊല്ലത്തു നാരായണൻമനോൻ
22. ചാത്തുമനോൻ വക കൃഷ്ണൻനായർ
23. വേലത്തു നാരായണൻനായർ

ഇങ്ങനെ എല്ലാകൂടി 28 പേരായിരുന്നു.
എന്ന് 1971-ൽ മീനമ്മസ്വാ 1-ാം-നു ഏഴ്തിയത്.
പി. സി. മാനവികര ഏറ്റുത്തമ്പലം.

കവികലശിരോമണിയും, ചിട്ടാവാതംഗനനും ആ
നേക ഗുണഗണപരിപൂർണ്ണനും, സുപ്രസിദ്ധനേ
മായ വിദ്വാൻ മാനവിക്രമ ഏട്ടൻതമ്പുരാ
നെന്ന സർവ്വത അറിയാപ്പെടുന്ന ഇ
പ്പോഴത്തെ കോഴിക്കോട്ട ൭൪൭
ബ്രാഹ്മണീയവരൻ തിരുമന
സ്സുകൊണ്ട് 1൦71-ൽ
ഏഴിതപ്പെട്ടതായ

ഈ കാശിയാത്രാചരിത്രം

എന്ന പുസ്തകത്തെപ്പറ്റി ഒരു അഭിപ്രായം ഏഴിതുവാൻ
ഈ ഉള്ളവനും മേപ്പടി തമ്പുരാൻ തിരുമാസ്സുകൊണ്ടു ക
ല്പിച്ചുവെങ്കിലും തമ്പുരാൻ നായ ഒരു മുഖ്യകാരണം തിരുമന
സ്സിലേക്ക് ഈ ഉള്ളവന്റെ പേരിലുള്ള അതിന്ദ്രയ കാരു
ണ്യവാത്സല്യത്തിനും തന്നെയാണെന്നും അതിന്നു മാത്ര
മുള്ള അതൊരു രോഗ്യതയും എനിക്കുണ്ടായിട്ടില്ലെന്നും ഉ
ള്ള ഒരു പാതാത്മാവുമായ ഇവിടെ ഒന്നാമതായി പാ
തേങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

മുഖ്യമെന്നു കാണുന്നു: "പാതേങ്ങാപ്പിള്ളി" എന്നോ
വൽ കത്തമ്പു മേപ്പടി പുസ്തകത്തിന്റെ മുഖവുരയിൽ
"ആദിമലയാളഭാഷാസാഹിത്യ കർത്താവ്" തന്നാണെന്നു
പാഞ്ചതന്ത്രപോലെ ഈ കാശിയാത്രാപുസ്തകം ഏഴിത്തുന്നതി
ന്നു തൊന്നാൻ ഒരു പ്രധാന കാരണമുണ്ടാകുന്നു തിരുമ
നസ്സുകൊണ്ടു വിസ്മരിക്കാതിരുന്നതായിരിക്കണം.

അവിടെനിന്നു കാശിക്ക് ഏഴിനുള്ളത്തു പുറപ്പെട്ടുന്ന
സമയം, കല്പിച്ചു എന്നുള്ളതിൽ കൊണ്ടുപോകാമെന്നു പ
രകയും, കൂടെ പുറപ്പെട്ടവൻ പലവിധേന ഉത്സാഹിപ്പി

അകയും ചെയ്തപ്പോൾ എങ്കിലും എനിക്ക് അത്ര ഭാഗ്യം ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്നതുകൊണ്ട് അതിനു പാടിയില്ലാ എന്നു വാദിക്കുന്നു. എന്നാൽ തന്നെ തന്നെ തിരുമനസ്സിലോട് അന്നു ചെയ്ത ഒരു അപേക്ഷ, ഈ ചുട്ടുകുത്തിയ ഒരു പ്രധാന കാരണമായിത്തീർന്നു എന്നു നല്ല ഒരു സമാധാനമുണ്ട്. ഒരു സമയം ഞാൻ ഞാൻ എഴുന്നള്ളിച്ച് ഒരുമിച്ചു പോയിരുന്നു എങ്കിൽ ഈ വിധം ഒരു പുസ്തകം മുമ്പിടുക എന്നുവെന്ന് ഉത്സാഹം ഉണ്ടാകുമോ എന്നു സംശയമാകാൻ ഒരു കുന്നുകിൽ ഞാൻ തിരുമനസ്സിലെ ഒരുമിച്ച് അന്നു പോകാതിരുന്നതു വളരെ നന്നായിരിക്കുന്നു എന്ന് ഇപ്പോൾ ഞാനുറപ്പാക്കുന്നു.

തിരുമനസ്സിലോട് ഞാൻ ചെയ്ത അപേക്ഷ, അവിടുത്തെ കാഴ്ചയെന്തായിൽ പ്രധാന സ്ഥലങ്ങളും മാറ്റി വെക്കപ്പെട്ടു കിട്ടി "മോശാചര്യത്തിലേക്ക്" കാര്യം ലേഖനം അയച്ചുതന്നു എന്നായിരുന്നു.

ആശ്ചര്യകരമായ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് എന്റെ മേൽപറഞ്ഞ അപേക്ഷയെ അനുസരിച്ച് അവിടുത്തെ കാഴ്ചയെന്തായിൽ അത് ആഴ്ചയോളം തുടർത്തുകയും എഴുതി അയച്ചുതന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അവയെ അക്കാലത്തു മനോരമയിൽ വഴിപ്പെടുത്തിയ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതു മനോരമയായതുകൊണ്ട് പലർക്കും അറിവുള്ള ഒരു സംഗതിയാകയാൽ ആ ചേർപ്പുള്ള ഒരു സാധാരണ കർമ്മത്തിൽ ഇവിടെ ഈ അദ്ധ്യക്ഷത്തിൽ ഒന്നും ചേർന്നുണ്ടായില്ല. ഈ ലേഖനങ്ങൾ ഏകവിധമെ വായിച്ചു പല യോഗ്യന്മാരായ വായനക്കാർ, അക്കാലത്തു വല്ലവരും വ

ഇത്തരം ചന്ദ്രം ചിലപ്പോൾ ഏതെങ്കിലും വാണി നോക്കി ലേഖനം വായിച്ചിട്ടുള്ളവരിൽ പലരും ലേഖനത്തിലെ പക്ഷേ ഗ്രാമ്യവീര്യങ്ങളെയും മാധുര്യത്തെയും കണ്ട് ഇവയെല്ലാം കൂടി ഒരു പുസ്തകമാക്കി അച്ചടിപ്പിക്കേണ്ടതിന്നു തീരുമാനപ്പെട്ടാൽ അപകർഷിക്കുന്നതിന് ഏതാനു നിർദ്ദേശിച്ചതിലധികമായി അത്യാവശ്യമായ പലരും ഇതിനെ ബഹുതരിപ്പിക്കുന്നതായി ഈ വിവരം അറിയുക തീർന്നപ്പോൾ കിട്ടിയപ്പോൾ അവർക്ക് അത്ഭുതപ്പെട്ടു ഉണ്ടായി. ഇതിനാലാണ് ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ ഉല്പത്തി.

ഈ പുസ്തകത്തെ ഒരു താത്ത്വചിന്താമണി മാത്രം പാഞ്ഞാൽ മട്ടു പോരാത്തതാണ്. ഇതിൽ ചിലേടത്തു നോക്കുമ്പോൾ ഇത് ഒന്നാണ്ടൊരു കൂട്ടിക്കിടന്നുമാണെന്നു തോന്നാം. മറ്റു ചിലേടത്തു നോക്കിയാൽ ഒരു വലിയ ചരിത്രം; വേറെ ചിലേടത്തു നോക്കിയാൽ അപകർഷ പക്ഷേടത്തു നോക്കിയാലോ ഒരു സ്ഥലപ്പുരാണം. ഇതിനെ പലവിധ സാരമുദ്രസമ്മേളനങ്ങളാക്കി ഒരു പുസ്തകം ഇമ്മിട്നമുണ്ട് ഇടയിൽ അതും ഏകീകൃതപ്പെടുന്നതെന്നു വാണു. പൂനം, ബോമ്പായി, നാസിക്, പഞ്ചവടി, അലഹാബാദ്, പ്രതാപ്, ഗയ, അയോദ്ധ്യ, ഫരിദാബാദ്, കശ്മീർ, ഇന്ദ്രപ്രസ്ഥം, അഗ്ര, മധുര, പൂനാവനം, ഗോകുലം മുതലായ സ്ഥലങ്ങളെപ്പറ്റി അവർക്ക് ഇതിൽ കോട്ടത്തിട്ടുള്ള വിവരണം ലഭിക്കുന്ന അതും ഈ പുസ്തകം യോഗ്യമാകാതിരിക്കുകയില്ല.

ഇതു കാശിതാത്ര ചെയ്യുന്നതും ചെയ്യാൻ വിചാരിക്കുന്നതും മറ്റൊരു ഹിന്ദുക്കൾക്കു മാത്രമല്ല, ഇന്ത്യയിൽ

കാശിയാത്രാചരിത്രം

കേരളീകേരളീ.

മഹാഭാരതകാവ്യകാജ്ഞി കോഴിക്കോട്ടു പുതിയ കോവിലകത്ത് എട്ടുതൂപ്പാട്ടമ്പലം തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു ഭൂരികൾക്കിഷ്ടപ്പെട്ടൊരു ചാനായി നിശ്ചയിച്ചതിന്നുശേഷം ഈ 70-ാമത്ത് പിങ്ങമാസം 31-ാംനാൾ ഓവിലെ വേണ്ടതെല്ലാം സകല കാരണവശാലാലും മറ്റും തടയാതെ യാത്ര പറ്റണമെന്നു തോന്നിപ്പോയി. മുമ്പുവരയിൽ ചേർത്ത ജനങ്ങളോടുംകൂടി പുറപ്പെട്ട് എഴേക്കോൽ മണിയ്ക്കുശേഷം കോഴിക്കോട്ടു വരികയും സ്നേഹനിൽ എത്തുന്നവർക്കു തിരുമനസ്സിലെ എഴുന്നള്ളത്തിനെ കാണു നിന്നിരുന്നവരായ മാ. മാ. രാജപോല ചാത്തർ അമ്പലക്കുറു, സാമീനാഥയ്യർ അമ്പലക്കുറു, വരദൻ വു മുതലായി അനേകം സ്നേഹിതന്മാർ കതിരപ്പാട്ടിൽനിന്നു ഇറങ്ങുന്നതോടുകൂടി ചെമ്പകുണ്ട കൈകൊടുത്ത് അവരോടൊന്നിച്ചു സ്നേഹനിൽക്കു കൂട്ടികൊണ്ടുപോകയും ചെയ്തു. അവിടെ പൂജാദൈവങ്ങളിൽ വെച്ചു യാത്രാവിധിയായ ചില ചില കഷ്ടതകളെ തമ്മിൽ പറ്റണമെന്നു കൊണ്ടിരുന്ന മേലു തീവണ്ടി പാസ്സായ ഉടനെ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു പുതിയ കേ. വി. ചകുത്ത് ഉണ്ണിത്തമ്പലം, മാനവികുല എട്ടൻതമ്പലം, എത്രയും വിശേഷം സ്നേ

ഹിന്ദുക്കളായ ഗവർണ്ണർ വകീൽ ഓക്സ്ഫോർഡ് മുതലായവരോടും, യോഗ്യന്മാരായ സ്റ്റേജിയറുകളെ സാദരോപചാരമേറിയതോടുകൂടി തീവണ്ടി 1-ാംക്ലാസ്സിൽ കയറി ഇരുന്ന ഉടനെ തന്റെ സാക്ഷാൽ സഹോദരനായ കത്തനമ്പുൽത്തമ്പുരാൻ, അമ്മാൻ തമ്പുരാൻ മുതലായവരെയും ഒരു സ്റ്റേജിയറനോടേയും യഥാധികം സാമാധനങ്ങളെക്കൊണ്ടു സന്താനിപ്പിച്ചു പിരിഞ്ഞതിന്നുശേഷം ഉടനെ അതിശോചനത്തോടുകൂടി തീവണ്ടി നിർദ്ദേശം ചെയ്ത പാനിനകസ്ത്രേയനിൽ എത്തിയ സമയം അവിടെയെല്ലാ ഓക്സ്ഫോർഡുമായി പാഞ്ഞു പിരിയുകയും ഫെർഷ്യയ്ക്കരിൽവെച്ചു പുതിയ കോവിലകത്തെ ഉള്ളിക്കമ്പുരാൻ താൻ താഴ്ന്നുപറയുകയും, പട്ടംവിടവെച്ചു ഡിപ്പട്ടി കലക്ടർ ശ്രീഹരിവെച്ചിട്ടുള്ളതായി സംഭാവണം ചെയ്തു പിരിയുകയും അതാതു സ്ത്രേയനിൽവെച്ചു അതിൽ കടന്നാൻ വന്നിപ്പോയ സ്റ്റേജിയറനോടും ഒരു ആഫ്രിക്കനോടും യഥാധികം കശലാപ്പുവാരിപ്പുകയും താൻ പറഞ്ഞു പിരിയുകയും പലകാട്ടുനിന്നു നേടിച്ചു സാദരോപചാരമുണ്ടാക്കി വണ്ടിയിൽ കയറി ഇരുന്ന സാമിനാഥചന്ദ് കാർക്കാസ് ഇംഗ്ലണ്ടിൽവെച്ചു സന്താനമെടുക്കും നമ്പിയാരെ പിരിയുകയും ചെയ്തു. അന്നു രാവകുന്നേരം സന്ധ്യയോടുകൂടി ഇംഗ്ലണ്ടിൽ എത്തിയപ്പോഴു ഡിപ്പട്ടി കലക്ടർ സാമിനാഥയുടെ ഏകാന്തപ്രകാരം ഇംഗ്ലണ്ടിൽ സീഫ് ഗുരുക്കൻ ഭരതാൽ സാദരോപചാരമെടുക്കും കത്തനാകപ്പെട്ട സാദിൽ കയറി അദ്ദേഹത്തിന്റെ അ

ധീനതയിലുള്ള ഒരു വിശാലഗ്രാമത്തിൽ ചെന്നു് അവിടെ സുഖമായി താമസിച്ചു. വിരോധം 71 കമ്പി 1-൦൦൦- ൦൦-യിലെ എഴുതിയ അവിടെ ഒരു കൈസ് സമീപമുള്ള അഖണ്ഡകാവേരിയിൽ ചെന്നു താമസിച്ചി സ്ഥാനം ചെറു തിരിയെ ഗ്രാമത്തിലുള്ളതെന്നു വന്നു. അന്നുപകൽ മുഴുവനും ഇന്നുമാട്ടിൽത്തന്നെ താമസിച്ചു പകലെ അഞ്ചരമണിയ്ക്കു സ്റ്റേഷനിൽ ചെന്നു അവിടെനിന്നു ആറു മണിയോടുകൂടി ആക്ഷേപത്തെയ്ക്കു ചിക്കറു വാങ്ങി എല്ലാവരും തീവണ്ടി കയറി.

—൦൦൦൦—

ആക്ഷേപം.

— —

2. വിരോധ 2 ൦൦൦- പൂജാസ്ഥലത്തു ആക്ഷേപം സ്റ്റേഷനിൽ ഇറങ്ങി. അവിടെ സ്റ്റേഷൻ എത്രയും സമീപമുള്ള ഒരു ധർമ്മശാലയിൽ ചെന്നു കയറി അന്നു പകൽ മുഴുവനും അവിടെത്തന്നെ താമസിച്ചു. ഈ സ്ഥലത്തു ധർമ്മശാലയ്ക്കു് സമീപത്തു് ഒന്നരയ്ക്കു കൂടുതലും എല്ലാ പട്ടാമ്പലും കിട്ടുന്നതിന്നു ചെറിയ ഒരു ഭരണ ഉള്ളതുകൊണ്ടു താഴെക്കാൾ ആചര്യങ്ങൾ കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നതിന്നു പ്രയാസം ഇല്ലാ എങ്കിലും ഈ പ്രദേശത്തു സഞ്ചരിക്കും ബ്രാഹ്മണരും വളരെ കുറവു് ആകയാലും ആതു സുഖമായി തന്നെ നിലു് അന്നു കൈവന്നതും സ്റ്റേഷനിൽ ചെന്ന സമയം ഓരോരുത്തർക്കായി പോകേണ്ടതിലേക്കു വണ്ടിയിലു് കയറി വഴിയ്ക്കു് ഒന്നു രണ്ടു പാലങ്ങൾ കേടുവന്നതായി

അവിടുക്തിയതുകൊണ്ടു മാത്രം ഏഴു മണിയോടുകൂടി ബെങ്കളർ മാറ്റമായി പോകുവാൻ നിശ്ചയിച്ച് ജമ്നോട്ടു ടി കററു വാങ്ങി പുറപ്പെട്ടു വന്നി കയറി.

— ൨൦൦൨ —

ബെങ്കളർ.

— — —

8 പിന്നെ പിറന്നു 8 ൦൦൯ കാവിലെ ജ്ഞാനമണിയു ബെങ്കളർ സ്നേഹനിൽ എത്തിയപ്പോഴു് അന്ന് അവിടെ വലുതായ ഒരു ചോഷമായിരുന്നു. മൈസൂർ റസിഡന്റുസാഹ്ബ് അവിടെനിന്നു തിരി പോകയും പുതുതായി കൊൾ വരികയും ആയിരുന്നതുകൊണ്ട് ആയതിനാലേങ്ങി ടിവാൻ ശേഷാദ്രി അയ്യർ മുതലായി അനേകം ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും, കച്ചവടക്കാരുടെ സംസ്ഥാനം, നാട്ടിൽ പ്രതിപാദനമായിട്ടുള്ളവരും മറ്റും കൂടി ഏകദേശം ൩൦൦൦ൽ കറയാതെ യോഗ്യന്മാരും എണ്ണയിൽ കറയാതെ കാണിക്കുന്നതും, മന്ത്രിൽ കറയാതെ പട്ടാളങ്ങളും, ആറോളം തുരുപ്പുശിപായികളും, അറുനൂറോളം സാദ്യകളും, നാലരും പൊല്യസ്സുശിപായികളും മറ്റും കൂടി ആ സ്നേഹനില്യാ സമീപമുള്ള മൈതാനങ്ങളിലും നിറഞ്ഞു നിന്നിരുന്നു. ഈ കോലാഹലത്തിൽ നമ്മുടെ ജ്യേഷ്ഠനോടുകൂടി നാമും ആ തിരക്കിൽ ചെന്നുകൊണ്ടു ടിവാൻ ശേഷാദ്രി അയ്യർക്കു മുമ്പേ മറ്റും ചില യോഗ്യന്മാരും സമീപത്തു അടുത്തു നിന്നു അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന ബാൻറുവർട്ടും മുതലായ എല്ലാ ചോഷങ്ങളെയും റസിഡന്റുസാഹ്ബിനെ ഉപേക്ഷി

മിഷ്ണററും ഉടനെ രസിഡന്റുസാഹ്ബ് യോജനക്കവരോടു തുടർച്ചയിൽ, അത്രയാണു ചിരിഞ്ഞു വണ്ടികതറി പോകുന്നതും മറ്റും സൂക്ഷമാക്കി കണ്ടിമിഷ്ണറും.

[illegible]

5. ഈ ധർമ്മശാലയുടെ സമീപത്തു ഏകദേശം ഒന്നര കെട്ടിടം ചുറ്റുമുള്ള സമീപിതാലയമായും ഇറങ്ങുവാൻ ചില ടിക്കിറ്റ് കരാർ പടവുള്ളതുമായ ഒരു ഏരിയ ഉണ്ടെങ്കിലും അന്തർദ്ദേശ മാനദണ്ഡങ്ങൾ അനുസരിച്ചുള്ള ഈ ഏരിയയിൽനിന്നു പട്ടണവുമായി കൂട്ടിച്ചേർക്കൽ വെളിപ്പെടുത്തപ്പെട്ടിട്ടില്ലാത്തതുകൊണ്ടാകയാൽ ഇതിൽ സ്ഥാനത്തിന്നു സൗകര്യവിരോധം ഉള്ളതുകൊണ്ട് ഈ ധർമ്മശാലയിൽനിന്നു ഒരു കെട്ടിടം ഉൾപ്പെടെയോ മറ്റു ഒരു സ്ഥാനത്തിന്നു അനുയോജ്യമായൊരു സ്ഥാനം ഉണ്ടാകത്തക്കവിധം സർക്കാർ തടയാകത്തക്കവിധം എന്താൽ ഒരു ഒന്നര കെട്ടിടം ഉൾപ്പെടെയോ മറ്റു ഒരു സ്ഥാനത്തിന്നു മുഖേനയോ ധാരാളം ഉള്ളതാകുന്നു.

6 ഉച്ചയ്ക്കു ഭക്ഷണാനന്തരം ഏകദേശം 2 മണിയോടു കൂടി നഗരം കാണാനായി കരിവെണ്ടി കയറി പുറപ്പെട്ടു. എന്നാൽ ഏ 20.10.00 ചില വീധികളേയും സാത്തുക്കൾ കരിവെണ്ടിക്കും പത്തു കെട്ടിപ്പാതം ഉള്ള മൈതാനസ്ഥലത്തേയും പ്രധാനപ്പെട്ട ഞെളിഞ്ഞ ഷാപ്പുകളേയും വിന്ന കൈമാറത്തന്നു ഏ ൨൩.൦൦ ബുദ്ധി കൈപട്രാമത്തിൽ നിർത്തിവേണ്ടമായ ചില കച്ചകളെയും കണ്ടു.

7 ഇവടെ ഈ കാഴ്ചകളെ കണ്ടു എന്നുമാത്രം പറഞ്ഞാൽ ചോദാ എന്നു തോന്നുകയാൽ ആ കാഴ്ചകളെ ഏതാനും തരം വിവരിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ആ പട്രാമത്തിൽ എന്നാൽ കണ്ടത്, വിദ്യയും ജാതകചക്രവർത്തിയുടെ ഒരു പ്രതിമയായിരുന്നു. ഈ പ്രതിമ കാഴ്ചയിൽ ഒരു കരസ്ഥിതിക്കു ഏല്പാക്കൊണ്ടു കത്തിയ ജ്വനത്തിനും ചക്രവർത്തിയുടെ ഏതയും താഴെക്കും വന്നിരിപ്പു നാണകാണ്ടും ഈ പ്രതിമയെ കാണുന്നവരെ ഇതു ഒരു കൃത്രിമമാണെന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ നിർത്തിയവർ പ്രയാസമായപ്പോൾ ആകുന്നു. ഈ ചക്രവർത്തിപ്രതിമയ്ക്ക് കാണിപ്പിരിയുന്ന കൈശലം പ്രാണിപ്പിരിയുന്നകാലത്തിൽ മറ്റൊന്നു ശ്വാസത്തിന്റെ ഭോജനാവസ്ഥയിൽ ഉള്ള നില്പാകുന്നു. ഇതു ഒരു കൃത്രിമമാണെന്നു പറഞ്ഞു കേട്ടവരുകൂടി ഈ നിർവചനമെങ്കിലും സങ്കടം മനസ്സിലാക്കുന്ന പരിതപിപ്പാതയെ ഇവിടെ ഇല്ലെന്നു വിശ്വസിച്ചാൽ പരമാർത്ഥമെന്നു കൈയെടുത്തു കാണുന്നു.

8. മറ്റൊരു കാഴ്ച കേട്ടു ചക്രവർത്തിയുടെ ച

ത്രാൻ കണ്ണമോഗത്താൽ പീഡിതനായ സമയം കണ്ണത്തിൽ ചേരിച്ച് അന്തർഗാത്തിലുള്ള അസ്ഥികളേയും മാംസങ്ങളേയും മാറും കാണാൻ തക്ക നിലയിൽ അവശതയെ പ്രാപിച്ചു കിടക്കുന്ന അവസ്ഥയാകുന്നു. ഇതും തന്മയ താമുളളതിനാൽ കേൽപ്രകാരം ശോചനീയമായിത്തന്നെ ഇരിക്കുന്നു.

9. മൂന്നാമത്തെ കാഴ്ച ഒരു മദാമ്മയെപ്പോലെയുടെ ഒരു അക്രമസമയംകൊണ്ടു, ആ സ്ത്രീപ്രതിമയുടെ തലയിൽ ഒരു കത്തിച്ച വിളക്കും കയ്യിൽ വെള്ളം നിറച്ച ഒരു ഗ്ലാസും ഉണ്ടായിരുന്നു. വെള്ളം താഴത്തുവീഴാമതായും വിളക്കു കെടാമതായും ഒരുമാതിരി അഗാധിഷേപത്തോടു കൂടിയ അഭിനയത്തെ കാണിക്കുകയായിരുന്നു ശിഷ്ടിചാതുര്യം.

10. നാലാമത്, ജമ്മി രാജാക്കന്മാരിൽ ഒരു കള്ളൻ ഒരു സാത്താന്റെ ഏതാനും ഉറപ്പിക കട്ടുകൊണ്ടുപോകുന്ന മണ്ഡലത്തിൽ പൊല്ലീസ്സുകാർ കണ്ടു ഉടനെ തോക്ക് എടുത്തു വെടിവെക്കുകയും തൽക്ഷണം കള്ളന്റെ മടിയിൽനിന്നു കമാ ഉറപ്പിക താഴത്തു വീഴുകയും ചെയ്ത ഒരു ദശയായിരുന്നു.

11. അഞ്ചാമത്, ഒരു മനുഷ്യന്റെ ദേഹത്തിൽ എത്ര അസ്ഥികളും, അസ്ഥികളും, മാറും ഉണ്ടായിരിക്കുമോ അതുകണ്ടു കണ്ടുകയും ഒരു മനുഷ്യപ്രതിമയിൽ കാണിക്കുവാൻ തക്ക ഒരു ശൈലിയിൽ അവസ്ഥയാക്കുന്നു. ഈ പ്രതിമയുടെ ഉള്ളിൽ കൈത്തലയും അസ്ഥികളും മാംസങ്ങളും മൃത്രപാത്രം മുതലായ അതാത് അവയവങ്ങളും തന്നെമായിത്തന്നെ കണ്ടു

15. ഈ വക അനേകം കാഴ്ചകളെ കണ്ടതിന്നുപോ
യം പ്രസിദ്ധം എന്ന കാഴ്ചവലത്തു ചെന്ന കാണക്കരാ
ണ് ഉണ്ടായത്. അവിടത്തെ കാഴ്ചക്കളാൽ ഏകദേശം
ഇങ്ങനുകേൾ ഉത്തരത്തിൽ നില്ക്കുന്നതും മുപ്പതുകൊ
ൽ ഉന്നതമായിട്ടുള്ളതും കണ്ടുവിലാസം തക്കമേയായാൽ
വിചിത്രകളായ ലതകളെ ശിരയികളിലേയും മേൽതട്ടിയെ
ലും ഏഴുതലപ്പട്ടിട്ടുള്ളതും കണ്ണിനു അതിമനോഹരമായിട്ടു
ള്ളതുകൊണ്ടു, ഇതിൽ അനേകം തരം ഗുരുവർഷികളെയും,
മുതല, ആര മുതലായ ജലജന്തുക്കളെയും കേടവമാക്കിയവ
യും വേണ്ടുന്ന പരികർമ്മങ്ങളെ ചെയ്തു കാരോടോ വകുപ്പുക
ളായി വെച്ചിരിക്കുന്നതു കണ്ടാൽ അത്യന്തമനോഹരമാ
ന്നുമാകുന്നു.

16. അതിന്നുപോയം ഇവിടകളായ അനേകതരം ഗൃ
ഗങ്ങളെയും, പക്ഷികളെയും, വാനങ്ങളെയും സൃഷ്ടിച്ചു യ
ഥോചിതം അതാനുകൂല്യം വേണ്ടുന്ന കൂട്ടുകളെ പന്നിമല
യ്ക്ക് അതുകുളിലാക്കി പരിവർത്തിപ്പിച്ചതെന്ന ഗൃഗാലയത്തും
കണ്ടു. ഇതിൽ ഒരു കാട്ടുമരവൃന്ദം കൂടി ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.
ഈ കാട്ടുനാട്യൻ എന്ന ജന്തുവന്നും മുമ്പ് കണ്ടിട്ടില്ലാ
നാധാരണ കണ്ടതായി അതും പറഞ്ഞുകൊണ്ടും ഇല്ല.

17. ഈ വക അനേകം കാഴ്ച കണ്ടതിൽ ഏറ്റവും
അത്യന്തമനോഹരമായതും അതെന്നതെങ്കിലും കണ്ടതിന്നു സമീപമു
ള്ള വലിയ ഒരു ഉദ്യാനത്തിൽ ഇത്തരംകാണ്ടു കാലുകളും
അത്യുന്നതമായും, അതിവിശാലമായും ഇരിക്കുന്ന ആരോ
ഗവും, മേൽപ്പം മുഴുവൻ ചിട്ടപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു കേണതിട്ടുള്ളതും,

നാലുമാഗളത്തും അതിസുരഭികളായ മലേരിതലതകളാൽ ചുറ്റപ്പെട്ടതും ആയ ഒരു ബങ്കുറാവ് കണ്ടതിൽ സകല ജനങ്ങൾക്കും അതിവിസ്മയം ഉണ്ടായിപ്പോയി എന്നുള്ള കഥവിശേഷവാങ്ങിയുള്ളടിപ്രസംഗിവൃസമപ്തിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

18. ഇങ്ങല്ലാം കണ്ടതിനുശേഷം അവകണനം പറഞ്ഞ സ്ഥലത്തേയ്ക്കു തിരികെ വന്ന് അന്നു മുഴുവനും വിരോളിമസം കാനിമരസം 4.00 രൂപ സമ്പ്രദാനത്തോ ബകളുൾക്കുന്ന സുഖമായി താമസിച്ചു.

അ ഹി ഫ ടെ.

4.൦൦൪- വൈകുന്നേരം 7 മണിയോടുകൂടി ഓങ്കുളി ത്തിന്നു പുറപ്പെട്ട തീപള്ളികയറുകയും, ചെന്ന 6-ാം നമ്പകൽ പത്തു പതിനൊന്നു മണിയോടുകൂടി മൈസൂർക്കു ചുത്തോടുചേർന്ന ഈ ഗുഹ്യതീർത്ഥായ ഫരിഫവെന്ന സ്ത്രീയിൽ ഇറങ്ങുകയും ചെയ്തു. മുകാൽ മയിൽസു സമീപത്തിലുള്ള തുംഗാദ്രയിൽ ചെന്ന സ്താനം ചെന്ന് അവിടെയുള്ള ഫരിഫക്കുളത്തുതൽ ദിശനവും കഴിച്ചു അന്നു പകൽ മുഴുവനും ക്ഷേത്രത്തിൽത്തന്നെ താമസിക്കുകയും ചെയ്തു. കണ്ണാട കളവാറമണമാൽ പൂജിച്ചുപെട്ടവരുന്ന ഈ ഫരിഫക്കുളത്തും സുധാമണ ഒരു ക്ഷേത്രമെന്നു പറയാൻ പാടില്ല. കടവൈതന്യമുള്ള മൂർത്തിയും ബ്രാഹ്മവിൻറെ പ്രതിഷ്ഠയും, ക്ഷേത്രംപണി മരംകൊണ്ട് എന്നപോലെ അനായാസേന അതിവിചിത്രമായി കരിങ്കല്ലുകളെകൊണ്ടു നിമ്മി

യുക്തപ്പെട്ട സുഷോധസ്രവത്താലും മറ്റും അതിമനോഹരമായിട്ടുള്ളതും വിശപകർഷാവിനാൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതും അകന്നു ജയിടെ ക്ഷേത്രസുഖവും ജലസൗഖ്യവും മറ്റും ഉണ്ടെന്നിപ്പോലും സമജനങ്ങളും അഭിമാനന്മാരും അധികമായിട്ടില്ലാത്തതുകൊണ്ട് അധികകാലതാമസത്തിന്നു ഒരു സുഖമുണ്ടെന്നു ഞാനുറപ്പിച്ചു.

ഉറുപ്പിളി.

വയിന്നേരം പത്തു മണിയോടുകൂടി ഹരിഹരിയിൽ നിന്നു തീവണ്ടി കയറി വിദാറന്നു പോന്നു. 7 മണിയോടുകൂടി ഉറുപ്പിളി എന്ന സ്റ്റേഷനിൽ ഇറങ്ങി. അവിടെ സമീപം ഉള്ള ഒരു അഗാധതടാകത്തിൽ സ്നാനം ചെയ്തു സമീപം ഒരു ബ്രാഹ്മണഗൃഹത്തിൽ ക്ഷണവും കഴിച്ച് അപ്പോൾ തന്നെ 9 മണിയ്ക്കു പുനഃവിശേയമായി പുറപ്പെട്ടു വണ്ടി കയറുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ ഉറുപ്പിളി എന്ന സ്ഥലം ഒരു ജില്ലയാണെന്നും ഒരു സാമൂഹിക ദൂരം പോയാൽ പട്ടണങ്ങളും വലിയ കോട്ടകളും ഷാപ്പുകളും ബ്രാഹ്മണഗൃഹങ്ങളും തടാകങ്ങളും മറ്റും വേണ്ടുപോളും ഉണ്ടെന്നുമാണ് അവിടെനിന്നു കേട്ടത്. അവിടെ താമസിച്ചാൽ സാവകാശമില്ലാതെ വന്നുകൊണ്ടു പോണം മുഴുവൻ കാണാൻ സാധിക്കാതെ പോകേണ്ടതെന്നും അതു മുഴുവനും വണ്ടിയിൽതന്നെ ഇരുന്നു.

உருகு.

വിമാന ദിവസം കണി 7 ഓരോ രാവിലെ 8 മണിയ്ക്കു
പ്രസിദ്ധമായ പൂനാഗമത്തിൽ ചെന്ന് ഇറങ്ങി. ഈ
പട്ടണത്തിന്റെ ചരിത്രം ഏതാനും ചുരുക്കത്തിൽ രാമൻ
ചെട്ടൻ.

ഈ പുനഃപട്ടണം ക്രിസ്തുമ്പം 1614-ൽ അകലിത്ത നഗരം സുൽത്താൻ മല്ലാജിമഹാജാവിന്നു ജാകിരായി കൊടുത്ത വഴിയ്ക്കു 1687-ൽ ചാക്കാജിയ്ക്കു കിട്ടി 1688-ൽ ഡിപ്രിബാദിഷാവിന്റെ പ്രതിനിധിയായ സന്യാസാകാർ ഏന്നാറം ഈ പട്ടണത്തെ കൈവശപ്പെടുത്തി. അതിന്നു ശേഷം 1667-ൽ അരംഗ് ജിഹ് ഈ പട്ടണം കൈവശപ്പെടുത്തി ചാക്കാജിയുടെ പുത്രനായ ശിവാജിയ്ക്കു കൊടുത്തു. ശിവാജിയുടെ പുത്രനായ ചത്താജിയുടെ കാലത്തു ഡിപ്രിബാദിഷാവിന്റെ മന്ത്രിയായ കാജിമാൻ ഏന്നാറം ചെന്നയും കൈവശപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരിയ്ക്കുമ്പോൾ ചാക്കിമാൻ മഹാജാവാരു മഹാജാജ്ജാജ്ജത്തിൽ സത്താറാ പട്ടണത്തിൽനിന്നു തന്റെ മാജുപിാടത്തെ ഈ പുനാവിൽ സ്ഥാപിച്ചു. പിന്നെ 1788-ൽ നിജാമൻ ഏന്നാറം പട്ടം വെട്ടിക്കൊണ്ടുവന്ന് ഈ പട്ടണത്തെ കൈവശപ്പെടുത്തുവാൻ പ്രയാസമാണെന്നു കണ്ടപ്പോൾ പട്ടണം മുഴുവനും അടവല്ല നശിപ്പിച്ചു. അതിന്നുശേഷം സിന്ത്യാക്കോർക്കർ മഹാജാക്കളും ഈ പട്ടണത്തിന്നു വളരെ കയ്യുപ്പാടുകൾ ഉണ്ടാക്കിട്ടുണ്ട്. പിന്നെ 1802-ൽ ഈ പട്ടണം

ഇംഗ്ലീഷുകാർ കൈവശപ്പെടുത്തുവാൻ ഇവിടെ വലിയ ഒരു സേനാനിവാസസ്ഥാനമുണ്ടായിരുന്നു എന്നാണ് അന്വേഷണത്തിലായിരുന്നത്. ഇങ്ങനെ ഇരിക്കുന്ന ഈ പട്ടണം കോമ്പമായി സംസ്ഥാനത്തിൽ ചേന്ന ഒരു ജില്ലയായിത്തീർന്നു. വടക്ക് അകമുക്കിലായിരുന്നെങ്കിൽ കിഴക്ക് സോളാപ്പൂർജില്ലയുടെയും തെക്ക് സത്താർജില്ലയുടെയും പടിഞ്ഞാറു കാണാജില്ലയുടെയും പക്കൽ കിടക്കുന്ന ഈ പട്ടണം ൪278 ചതുരശ്രമൈൽ വിസ്തൃതിയുള്ളതാകുന്നു. കിഴക്കുഭാഗവും പടിഞ്ഞാറുഭാഗവും ചില ചില മലകളാൽ ചുറ്റപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇവിടെ സമീപത്തിൽ മറ്റു മുതലായ ചില ചില ചെറിയ നദികളും പ്രവഹിക്കുന്നുണ്ട്. ചില ചില ധാന്യങ്ങളും ഇവിടെ വിളയുന്നതൊക്കെയും ഉറച്ച കിഴക്കു തടമാലയും വിളയുന്ന സ്ഥലമാണ്. ഇവിടെ മഹാജാർ, കൊങ്കണർ, ഗുജറാത്തികാർ മുതലായ പല ജാതികാരും അധികമായി താമസിക്കുകയും വസിച്ചുവരുന്നു.

ഈ പട്ടണത്തിൽ മുഹമ്മദിയരുടെ ഉപദ്രവം കണ്ട അധികമായിരിക്കുന്നതിനാൽ ഹിന്ദു മതം ഇവിടെനിന്നു വടക്കുഭാഗങ്ങളിൽ പരിശുദ്ധമായും മനോഹരമായും ഇരിക്കുന്ന ചില സ്ഥലങ്ങളിലാണ് അധികമായി വസിച്ചുവരുന്നത്. 1610 മുതൽക്ക് ഈ പട്ടണത്തിൽ അറബികൾ പരമമായ വിജയം കണ്ടതായപ്പോൾ ക്രിസ്തുമതത്തിലും ഹിന്ദുമതത്തിലും ധർമ്മ സമാധാനം മറ്റു കെട്ടിടങ്ങളും വളർച്ച വന്നിരിക്കുന്നു. ഈ മൂന്നിന്റെ കെട്ടിയ കല്ലാലം അമ്പതിനായിരത്തിലധികം ജനവികാസം ഉണ്ടാക്കിയ പട്ടണമാകുന്നു.

ട്ടന്മാരെന്നു. ഇവിടെ പെരുപ്പം മറ്റൊരാളായിന്നാൽ നിർമ്മി
 ത്തപ്പട്ടതായ വഴിയെ രാജധാനിയും മറ്റു പക്ഷകാലകളും
 ഉള്ളതാകുന്നു. ഈ പട്ടണത്തിൽ മറ്റൊരംസ്ഥാനംകൊണ്ടു
 തന്റെ ഭരണകാലത്തു സുമാർ പതിനഞ്ചായിരം ജനങ്ങൾ
 വസിച്ചിരുന്നു. ഇപ്പോൾ സമീപമിരുന്നിട്ടുള്ളതൊന്നു
 ഏകദേശം പത്തുനൂറ്റാണ്ടുകൾ ജനങ്ങൾ ഉണ്ടെന്നാണ് അ
 റിയുന്നതു്. 1521-ൽ ഇവിടെ ഒരു സംസ്കൃതശാലയും
 സ്ഥാപിച്ചുപെട്ടിരുന്നു. ഈ പട്ടണത്തിൽ എല്ലാവിധ
 ത്തിലുള്ള സാമ്രാജ്യവും മറ്റാരിൽ കാണാതെപ്പോയിട്ടു വെച്ചു
 കിട്ടിയതായും കടം വിശേഷവിധിയായി കാണാവുന്ന
 താണ് ഈ വിധമുള്ള പുനഃപട്ടണത്തിലെ സ്റ്റേഷനിൽ
 ചെന്നു് ഇറങ്ങിയ ഉടനെ ഒരു ഫർലോക്ക് സമീപത്തിലു
 ള്ള ഗോകുലദാസയർശാലയിൽ ചെന്നു കയറി സാമാന്യ
 ത്തിലുള്ളും തന്റെ ഇറക്കിവെച്ച സത്രത്തിൽനിന്നു് ഏ
 കദശം മകൾ മെയിസ് സമീപത്തിലുള്ള മറ്റൊരാളിൽ
 ചെന്നു സ്റ്റേഷനായ് തന്റെതന്റെ സംഗ്രഹശാലയെയും
 കഴിച്ചു തന്റെയ വന്ന ഭാര്യയും കഴിഞ്ഞതിന്നുശേഷം മ
 റു മണിയോടു കൂടി പട്ടണം കാണുന്നായി പുറപ്പെട്ടു.

ഇവിടെ കതിരസ്സാട്ടകൾ ധാരാളമായി കിട്ടുന്നതാ
 കയാൽ കതിരസ്സാട്ടിൽതന്നെ കയറി സഞ്ചരിക്കു പുറ
 പെട്ടു് നോക്കു ശാിവാലപ്പട്ട എന്ന മറ്റൊരു, തൽസ
 മീപമുള്ള പുനാ മറ്റൊരു സിന്ധുപ്രദേശികളായ രാജാ
 കന്മാർ അധിവാസിച്ചിരുന്ന കോട്ടയിലും ചെന്നു കണ്ടു.
 ഒരു കോട്ടയിൽ കരിങ്കല്ലുകൊണ്ടു പുതുതായി പണി ചെയ്

യുദ്ധപ്പട്ട സഞ്ചകോടതി, മുൻപീറ്റുകാടതി മുതലായ സ്ഥലങ്ങളും കണ്ടതിന്നുശേഷം അവിടെനിന്നും പുറപ്പെട്ട് ആദിത്യവാരപ്പെട്ട, ചന്ദ്രവാരപ്പെട്ട ഈവിധം ജോറുകുളായി പണ്ടത്തെ പൂനാജാക്കന്മാരാൽ വിജയിക്കപ്പെട്ടിരിയ്ക്കുന്ന മിക്ക പേട്ടകളിലും സന്ദർശിച്ചു കണ്ടതിൽവിന്നെ ജോരിൽനിന്ന് ഏകദേശം അഞ്ചു മൈൽ സമീപമുള്ള ഞാൻ എന്ന ഗ്രന്ഥിശാലായ ഗവൺമെന്റടുത്തയിൽ ചെന്ന് എത്തുകയും ചെയ്തു. ഈ തോട്ടം തെക്കുകിഴക്ക് ഭാഗം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന തോട്ടംപോലെ മനോഹരമായിട്ടുള്ളതാണെന്നു പറയാൻ പാടില്ല. ഏകിലും ഈ തോട്ടത്തിൽ അനേകവിധ സസ്യങ്ങളും, പക്ഷികളും, ലതാഗ്രാമങ്ങളും, മറ്റു കരയാകാശയാകൃതകളായ നാന്നാളങ്ങളെക്കൂടി സദാസമുദൃതസ്വഭാവത്താലും ഉള്ളതിനാലും പുറമെ ഈ ഉദ്യാനത്തിന്റെ അരികുക തൊട്ടുംകൊണ്ട് അതിവിശേഷമായി ഒരു നദിയും പ്രവഹിക്കുന്നതുകൊണ്ട് ശീതമായതസ്വഭാവത്താലും വഴിപാലായ ഉണ്ട് ഇതിന്റെ ചുറ്റും ഉത്സാഹികൾക്കൊണ്ട് അതിമനോഹരമായ ഒരു സ്ഥലിയും കേട്ടു കേട്ടിരിക്കുന്നു. ഓരോരുത്തർക്കും ഓരോ തോട്ടം കാണിപ്പറയപ്പെട്ട ഒരു നായനങ്ങളെയും, നേപ്പിളനായും അറിയപ്പെടുകൊണ്ട് തന്നെ പ്രകാശിക്കുന്നു. ചിലന്നെ അവിടെ നിന്ന് ചേരുന്ന മദ്ധ്യത്തിൽ അതിവശാലമായും, അത്ര നന്നായും ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട ഒരു കൊണ്ടുപിള്ളാലാകാണപ്പെട്ടു. ഈ തോട്ടത്തിൽവെച്ചു ചിത്രമെഴുത്തുകാരെ വിശേഷപ്പെട്ട ചിത്രങ്ങളെ വരത്തിനോക്കി പഠിക്കിച്ച്

ഉത്തരഭാഗം സന്താനംകൊടുത്ത സമയമായിരുന്നുതിന്നാൽ വിശേഷപ്പെട്ട അനേകം ചിത്രവടങ്ങളെ കണ്ടെത്തിയായിരുന്നതുകൊണ്ടു നമ്മുനാനുവും മനസ്സുപ്തിയും ഉണ്ടായി ഏകിലും ചിത്രമെഴുത്തിൽ അതിനിച്ചുണന്നായ രവിവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ, ശേഖരവാലിയർ, കനമ്മനിക്കംഗലത്ത് നാട്ടതിരി മുതലായ മലയാളികളുടെ ഒരു ചിത്രവടമെങ്കിലും ഇവിടെ കാണുവാനിടവരാത്തതിന്നാൽ നമുക്കു പ്രസന്നിപ്പുറുടയായിവന്ന സംഗതിയെപ്പറ്റി കേൾപറഞ്ഞ കേരളീയരെ ഉൽബോധത്തിനായി ഇവിടെ പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

ഉടനെ അവിടെനിന്നു പുറപ്പെട്ട് നോക്കുമ്പോൾ സമീപമുള്ള അതിവിശാലവും അതിവിശേഷവും ആയ മുൻസിപ്പാൽ വക മാർക്കറ്റ് (ചന്തസ്ഥലം) ചെന്നുകണ്ടതിൽ ഞങ്ങൾക്കുണ്ടായ അത്യന്തതും പറ്റിപ്പാൻ പ്രയാസമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. ഈ മാർക്കറ്റിന്നു മൂന്നുലക്കത്തിലധികം ഉറപ്പിക ചിലവായിട്ടുള്ളതായി പറയുന്നു. എന്നിന്നും അനുബ്രത്തിൽ ഏറ്റവുംകൊൽ ഉയരത്തിൽ നിർമ്മിച്ചുപെട്ടവന്ന ഒരു പ്രാസാദം പണിതീർക്കെ വകതിരികൾ കിടക്കുന്നതീ. ഇതിന്റെ ഉള്ളിൽമുഴുവനും മാർച്ചുകൾക്കു ചാവീട്ടുള്ളതും ഏകദേശം അമ്പതിൽപുറം വാണിക്കരക്കു പറ്റുകുന്നതാണെന്നുള്ളതും മാറ്റം വല്ലാൻ സ്ഥലങ്ങൾ വിശാലിപ്പിച്ചു വി: വരുന്നതാകുന്നു. ഈ മാർക്കറ്റ് മാനുഷം, മധുരന. രണ്ടു, ഉറുമ്പഴം, വാഴപ്പഴം മുതലായി ഏകദേശം ഏറുന്നതിൽ അധികം പഴവ

കുപ്പുകൂലാലും; ചേമ്പ, ചേമ്പ, ഉറുക്കിഴങ്ങ്, മധുരക്കിഴങ്ങ് മുതലായ അനേകം തൂലങ്ങളാലും, കടുകു, കീടകം, ഉപ്പുവ, വയറ്, തൊമര, മുളകു മുതലായി അനേക ഇതര സാധനങ്ങളാലും നിറയപ്പെട്ടതു കണ്ടാൽ വിശപ്പേ ദോഷവും ഉള്ളവടുകൂടി ഉടനെ തന്നിവൃത്തി വന്നതുപോലെ മനസ്സിന്നു വലുതായ ഒരു ആഹാരവും കണ്ണുകൾക്കു മേൽസംഭര്യവും സിദ്ധിക്കുമെന്നുള്ള സംഗതി അനുഭവസ്ഥനായ നാം ഇവിടെ പ്രസ്താവിക്കുന്നതിനെ വായനക്കാർ വിശ്വസിക്കാം.

ഈ കാലക്കാൻ സാവധാനമായി എല്ലാം കണ്ടതിന്നു ശേഷം തൽക്കാലം ആവശ്യമുള്ള ചില ചില സാധനങ്ങളേയും വിശേഷപ്പെട്ട പഴങ്ങളേയും വാങ്ങി അവിടെ നിന്നും പുറപ്പെട്ട സമ്പ്രദായമുട്ടി വാസസ്ഥലത്തേക്കു തന്നെ എത്തുകയതിന്നു ശേഷം ഭക്ഷണം കഴിച്ചു ഭോജനമായി ഗോകുലഭാസൻ എന്ന പ്രസിദ്ധനായ ശ്രേഷ്ഠ സംഭാഷകപാണ്ഡിതനായി ഭരിച്ചുതന്ന വികാരസമാനമായ പ്രാസാദത്തിൽ അങ്ങമെല്ലാവരും സുഖമായി ശയിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ ഈ പൂജാപട്ടണത്തിലെ കീഴികൾ തികളും ബോധാപട്ടണത്തിന്നനുസരിച്ചു തിരിയുന്നതും മൂന്നു നാലു നില പ്രാസാദങ്ങൾ പ്രായേണ ഉള്ളതും ആകുകൊണ്ടും കാര്യം ഈ പട്ടണം ബോധാപട്ടണത്തിന്റെ ഒരു സീമപ്പെരുനായി വണ്ണിപ്പാൻ യോഗ്യമായിട്ടുള്ളതാണെന്നുകൂടി ഇവിടെ പ്രസ്താവിക്കുന്നു.

26. പിന്നെ കന്നി ദിനം- അങ്ങൾ എല്ലാവരും യ

മോചിതം സ്നാനജപാജ്ഞാദികളെ കഴിച്ചു പത്തുകണി യോടുകൂടി സ്വേഷനിൽ ചെന്നു ബോധാപമൃഗത്തിലേക്കു ടിക്കറുകൾ വാങ്ങി വണ്ടിയിൽ കയറിയതിനുശേഷം ഏ കദേശം മൂന്നു മണിക്കു മീമ്പങ്ങി താഴ്ന്നുനടക്കായ കാഴ്ച ന്ന ചെന്ന കയറുകയും സുമാൻ മൂപ്പത്തിട്ടനു മൂപ്പത്തിനാ ല് പവുതലാമതാഴ്ത്തലൂടെ വോതി പകൽ ൪ മണി യോടുകൂടി ഇപ്പോൾ ഇനത്യയിൽ ഏതുമു പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു കാഴ്ചയലമായി വണ്ണിപ്പാൻ തോഹൃതയുള്ള യോ ന്വ സ്വേദനിൽ ചെന്ന് ഇനത്യകയും ചെയ്തു.

27. ഈ യോധാധ്യക്ഷന് ശരിയായി അതി ഗംഭീ രകരോഹരമായ ഒരു ഏടപ്പ് ഈ ഇനതാമോളത്തിൽ ക രോടത്തും ഇരപ്പുണതുന്നതാണ് നാം മോചനത്തിന്. ഈ ഏടപ്പിനുള്ളിൽ തന്റെ പ്ലാറ്റ്ഫോമങ്ങളുണ്ട്. ഇവകളിൽ ഓരോരോ പ്ലാറ്റ്ഫോമങ്ങളിൽ സുമാൻ നേരേനതാതാ ൽ മണയുകയും കണ്ടാമിത്തത്തരൂർ ഇത്രയും ജനങ്ങൾക്കു നിരോദ്ധായം നല്ലാൻ കഴിയുന്നതും പ്ലാറ്റ്ഫോമം ഭരി കെ കാര്യത്തു ശേഷമുള്ള ഏല്ലാ സ്ഥലങ്ങളിൽക്കൂടി ചുരുങ്ങിയതു പതിനായിരം ജനങ്ങൾക്കു തിരുക്കുകയെ നല്ലാ ന് സ്ഥലമുള്ളതും പ്ലാറ്റ്ഫോമങ്ങളോടുകൂടിയ ശേഷമുള്ള സ്ഥലങ്ങൾ കേൾപ്പോട്ടു കഴി നില രാഷ്ട്രികയായിട്ടുള്ളതാക യാൽ സുമാൻ ഉത്തുപോലെയെന്നു മേൽനില കണ്ടിൽകൂടി ഇതുപതിനായിരത്തിലധികം ജനങ്ങൾ സുചമായി കണ്ടുവന്നു തുമാണ് ഈ സ്വേഷന വേട്ടോടിയാ കടലിനസ്സു എന്നു ചെറുകനക. അതിവിശേഷമുള്ള ശോഭനകൈശിരാമയ

സ്മാരസമസ്യങ്ങളിൽ നിവൃത്തിയായ്കുള്ളതും ചില ചില വിശേഷസ്ഥലങ്ങളിൽ സ്മർത്തുചെയ്യാവ ചിത്രീത ഭിത്തികളാൽ അതി മനോഹരമായ്കുള്ളതും ആയ ഈ സ്തൂപനിൽ താഴെത്തട്ടെ എല്ലാ വിധകളേയും ഏകാഗ്രാഭ്യർത്ഥനാൽ തിരഞ്ഞെടുത്തുവെച്ചു ഞാനും സാവകാശമായ ചെന്നുനോക്കി കണ്ടതിന്നുപോലും ക്രമേണ മേൽഭാഗത്തു മറ്റു നിലകളിലും കയറി ഏതാനും ചില സ്ഥലങ്ങളെ കാണുകയും ഈ ഏർപ്പിന്റെ നടുമധ്യത്തൽ ശക്തപ്രഭാവംവെച്ചു അത്യുന്നതമായ പ്രാസാദം മുന്നേയിൽ കയറി അവിടെ നിന്ന് അതി സമീപത്തിലുള്ള കടലുകൾ തരംഗനികരങ്ങളാൽ ചാലലിതകളായതും എന്ന അനേകം തിരപ്പുകൾ ഉണ്ടെന്നു മെകർ സംശയമുണ്ടല്ലോ ഉപയുജ്ജി പ്രാസാദങ്ങളെയും കണ്ട് അത്യവശ്യ സമുദയംഗനികരങ്ങളാൽ മേൽപറഞ്ഞ കപ്പലുകളെപ്പോലെത്തന്നെ അങ്ങും സമാകലിതമായി തിരകയും ചെറു അത്യുന്നതപ്രാസാദലിഖരത്തിൽ കയറി ഇരിക്കുന്ന ഞങ്ങൾക്ക് ഏനി ഇവിടെ നിന്ന് ഉപരിഭാഗത്തിൽ പ്രകാശിച്ചു കാണപ്പെടുന്ന ദേവലോകത്തോടുകൂടി, അതാ ദ്രാവാകത്തേക്കുതന്നെത്തോ മലഞ്ചെങ്കുലാൽ എടുത്തുവെച്ച വരണത്ത് എന്തെങ്കിലും മായ സംശയം ഉണ്ടല്ലു. ചില നല്ലവണ്ണം സൂക്ഷിച്ചു നോക്കിയതിൽ മേൽഭാഗത്തേക്കു പോകുന്നതിന്നുതന്നെയാണ് എടുത്തുവെച്ചതെന്നത് എന്തെങ്കിലും കി എങ്കിലും സ്വർഗ്ഗലോകത്തെ അതിശയം എന്ന ഈ യോഗ്യപാലട്ടെന്നത്തെ വഴിച്ചോലെ കാണാതെ സ്വർഗ്ഗലോകത്തേക്കു

പോകുന്നത് കടുംകുന്ന ഉ ചിതമായി വരികയില്ലെന്നും ഈ കാര്യംഗതത്തെ കടുംകുന്നംഗ്രാമീയ വികാസം ഈ കടുംകുന്നം വടക്കായിവരുമെന്നും ആലോചിച്ച് ഉറപ്പു നിന്നശേഷം തങ്ങൾ ഗ്രാമീണ സൗകര്യങ്ങൾക്കനുയോജന കരാണ് ചെയ്തത്. ഈ സ്റ്റേഷനിൽ പ്രായേണ ഏറ്റവും സ്ഥലങ്ങളിലും വിചിത്രങ്ങളായ കർഷകർ കല്ലുകൾ പതിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത്തരക്കാരുടെ അനേകം കായികവും ഉദ്യാഗസ്ഥന്മാർ അവസ്ഥാനുസരണം തരംഗിക്കുകയും വിശേഷ കെട്ടിടങ്ങൾ വേദനയും ഉണ്ട്. കടുംകുന്നം വടക്കു സംഗതികൾ ഉൾക്കൊണ്ടും ഇടകിടക്കു ഗതാഗതം ചെയ്യുന്ന ജീവനികൾ ഉൾക്കൊണ്ടും പലവിധത്തിലുള്ള നന്നായ കടുംകുന്നം വടക്കുംകൊണ്ടും ഏറ്റവും ജനനിയോഗംകൊണ്ടും തിരിക്കുന്ന ഈ സ്റ്റേഷൻ കടുംകുന്നം വടക്കായിട്ടുള്ളതാണെന്നും പറ്റാത്ത വാചകംകൊണ്ടും ഈ വസ്തുതയെ ഇവിടെ കടുംകുന്നം കടുംകുന്നംകൊണ്ടും.

28. സ്റ്റേഷൻ എല്ലാം കണ്ടിനിന്നശേഷം തൊട്ടായി നഗരത്തിൽ പ്രസിദ്ധനും മഹാധനികനും നന്നായ കോഴിക്കോട്ടുള്ള സ്റ്റീനീങ്ങ് കമ്പനിയിൽ ഒരു പ്രധാന സിക്രട്ടറിയും കോഴിക്കോട്ട് ചില ചില സമയങ്ങളിൽ വന്നിരുന്ന സഭയും ഇമ്മിൽ കണ്ടും സംഭാഷണം ചെയ്തും സ്റ്റേഷനിലെ ദൈവമായ വൃന്ദാവനദാസ് എന്ന ശേട്ടവിനാൽ സ്റ്റേഷൻലേക്ക് തയക്കപ്പെട്ട കരിസ്റ്റോഫറുകളിൽ കയറി തെരുവ് എല്ലാവരും നഗരത്തിലൂടെ നഗരത്തെവിട്ടു തന്നെ കണ്ടുകൊണ്ടു പോയി. നന്നായ വൃന്ദാവനദാസ്

കൻ ആപ്പീസിൽ ചെന്നുകയറി വെസ്റ്റേം കൗൺസിലറാ
നത്ത ഒരു പാങ്ങു ക്ഷണനേരം ഇങ്ങനെ തൽക്കാലോചിതം
സംഭവിതമായ അംഗീകാരത്തിനും സമീകരിച്ച് അവിടെ
നിന്നും പുറപ്പെട്ട ക്ലൈവ് ശെട്ടവിന്റെ ഘോഷത്തിന്റെ എ
ത്രയും സമീപം കോലാലക്കുടി വീഥിക്കടുത്തു നെടുമാറകളെ
ട്ടെടുത്ത ഒരു വലിയ ഓരോട്ടത്തിൽ ചെന്നു അദ്ദേഹത്തി
ന്റെ സാമോവചാരത്തോടുകൂടി അവിടെ സുഖമായി
താമസിക്കുകയും ചെയ്തു.

൧൭. ഈ ബോധാവസ്ഥയിൽ കോലാലക്കുടിവീഥി
യിൽ പാപ്പാൻ വളരെ സുഖമുള്ളതാകുന്നു. എന്നതന്നെ
യുമല്ല, അവിടെ എത്തിയപ്പോഴേക്കു നവരാത്രി കോലാല
വകാശിജനത്തിനാൽ ഈ ക്ഷേത്രത്തിലും സമീപമുള്ള ഏ
ല്പാ സ്ഥലങ്ങളിലും താഴെപ്പിരിയിൽ മാറ്റുപോഷങ്ങളും
ഗാനവിശേഷങ്ങളും കറും ഉണ്ടായിരുന്നു. ആ വീഥിയിൽ
ഷാമുപാലാതങ്ങളും വെള്ളിപ്പാത്രങ്ങൾ സുവസ്തുക്കായി
ക്കൂടെ മുതലായ അനേകം വിലപിടിച്ച വസ്തുക്കളും, യന്ത്ര
ഉപകരണങ്ങൾ മുതലായ വിവിധകരസാധനങ്ങളും കറും ഇ
ത്രതാണ് പരിപൂർണ്ണമായിരിക്കുന്നത്. എന്നു വിവരമായി
പറയുവാൻ പ്രയാസം. ഈ വകയാലും ദിവസേന രാത്രി
യിൽ ഏകദേശം മൂന്നു മണി വരെ ഈ ഉത്സവത്തിന്നു വ
ന്നിരുന്ന പലനരം ജനങ്ങളുടെ കോലാലത്തോടും ഈ
പ്രദേശം അതി ഭവനകൃഷിതരായും അതി വിനോദകൃ
തായും ഇരുന്നിരുന്നു. എന്നതന്നെയുമല്ല ഭഗവത്തിനായി
വരുന്ന എല്ലാ തരത്തിലുള്ളതും ക്ഷണനേരത്തിലേ

ബി ഉപജാതപ്പെട്ടതുവാൻ വെച്ചിരുന്ന കാപ്പി, സവു
ത്ത്, പാൽ മുതലായ വേവപദാർത്ഥങ്ങളും, ചാപ്പ, മിർ
വി, പൂരി, ബ്രാറി മുതലായ അനേകതരം ഭക്ഷ്യസാധന
ങ്ങളും മേൽപ്പറഞ്ഞ സ്ഥലത്ത് ഏല്പാഴം ഛാജകളായി
കുന്നതുകൊണ്ടും മറ്റും പല പൊയ്മക്കൊണ്ടും ഇവിടുത്തെ
നവരാത്രികൾക്കുപലം ജനങ്ങൾക്ക് അതി രമണീയമാ
യിത്തന്നെ ഇരുന്നിരുന്നു എന്നു മണ്ണികുളത്താണ് അ
ങ്ങൾ താമസിച്ചിരുന്ന ഞങ്കളാവിൽ കഴൽവെള്ളത്തിന്നു
പുറമെ കർകൽ പടവുകെട്ടി അതി മനോഹരമായ ഒരു
തടാകവും ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു ജലസൗകര്യം നല്ലവ
ണ്ണം ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നുമാത്രമല്ല, ചാക്കുന്ന ഞങ്കളാ
വിലും മറ്റും ഗാസ്സുക്കുലൻ എന്ന പ്രസിദ്ധമായ മീനപ്ര
കാരം വഴിവോല ഉണ്ടായിരുന്നു ഈ മഹാലക്ഷി ഏ
ന്ന പ്രദേശം സമുദ്രതീരത്തിലാകകൊണ്ടു ശീതമാതന്ത്രസൗ
ഖ്യവും വലിയ പട്ടണത്തിൽനിന്നു കുറെ ദൂരെതിലാക
യാൽ നന്നാജനസമ്മേളനവകുല്യവും അതി ധനികന്മാരാ
യു പൂറാവുന്നദാസശേട്ട മുതലായ ചില യോഗ്യന്മാരുടെ
വാസസ്ഥാനമായതുകൊണ്ടു സുജനസമൂഹവും കാരാല
കുളികളും ഉള്ളതുകൊണ്ടു സൗന്ദര്യകുചുഷിയും മറ്റും വ
ഴിവോല ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു അങ്ങൾക്ക് ഈ സ്ഥ
ലം എത്രയും തൃപ്തിയോടെ താമസിക്കുന്നു.

൪൦. ചിന്നെ ദാമര- ജ്ഞാനം കഴിഞ്ഞതിനുശേ
ഷം ഏതെങ്കിലൊന്നിൽ കയറി പാർപ്പട്ടു പട്ടണവീഥി
യിൽകൂടി സഞ്ചരിച്ച് മന്നാമതു വിശ്വാസിനാശംവന്നു എ

ന്ന അതിവിശേഷമായ ഉദ്യോഗത്തിൽ ചെന്നുകൊണ്ടുകയറു
 ണ് ഉപജാപനം തോട്ടത്തിൽ സിംഹങ്ങൾ, വൃഷ്ടങ്ങൾ,
 കർഷികർ, ചെന്നായകൾ, ജന്മനകം വാനജാതികൾ,
 പെരുമ്പാമ്പുകൾ, നാനാവിധം പക്ഷിജാതികൾ മുതലാ
 ളി ജനനകം ജീവജന്തുക്കളെ വിടിച്ച് അതത്രെ കൂടകളിൽ
 ഉദ്യമിച്ചു. ബന്ധനാചാര്യൻ ചെന്നു വെട്ടിയിട്ടു വെട്ടി വെട്ടി
 നവം കരയ്ക്കൽ തന്നെ സൗകര്യത്തോടുകൂടി വെട്ടി
 കൊണ്ടു കണ്ടാൽ ഏതൊ വിസ്മയകരമായ ഇതിഹാസം
 കേൾക്കുവാൻ. ഈ തോട്ടം കണ്ടാൽ മതിസ്വി
 സ്തമയമുള്ളതും, നാനാവിധ പൂക്കളാലും, ലതകളാലും, ജ
 താമസ്യപന്താലും, വിശുദ്ധവാനങ്ങളാലും അലംകൃതമാ
 യിട്ടുള്ളതും, കാണികളായ ജനങ്ങളാൽ സദാഭരണം പരി
 പൂർണ്ണമായി വിളങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതുകൊണ്ട്, ഇവിടെ
 കണ്ട അത്ഭുതങ്ങളിൽവെച്ച് ഒന്നു സിംഹം തന്നെ. വി
 നെ ഏകദേശം മൂന്നുവർഷം ഉയർത്തിവെച്ചു ഒരു പക്ഷിക
 കളാണ്. ഈ ഒരു ജീവജന്തുക്കളാകുന്നു അത്ഭുതപ്രദമാ
 യി കാണപ്പെടുന്നത്. ഈ തോട്ടം മുഴുവനും വഴിപോലെ ക
 ണ്ഡിനാശം പട്ടനെയ്ത്തുകമ്പിനി കൊണ്ടുവന്നായി പ
 റപ്പെട്ട ചെമ്പൻ അത്തലാം കണ്ട ഈ കമ്പിനിയിൽ അ
 നെകയം പട്ടകൾ നെടുവെക്കുന്നു. ഇവിടെനിന്നു ചില
 കൗരവശീലകൾ വാങ്ങി അവിടെനിന്നു പൊന്നു മുൻസി
 പ്പാൽ കാപ്പാലാലാൽവാൻ എന്ന അതിവിശേഷമായ മുൻ
 സിപ്പാൽ അറ്റിപ്പിൽ ചെന്നു. ഈ ഹാളിൽ ഉള്ള രാമി
 കയിലുള്ള കയറുവാൻ ഒരു രാതിരി വിരാനം ഉണ്ട്. അ

തിൽ കയറി ഇരുന്ന ഒരു യന്ത്രം തിരിച്ചാൽ ക്ഷണത്തിൽ അത്യാനന്തമായ ഉപരിഭാഗത്ത് എത്തുന്നതുകൊണ്ടു, ഈ വിഭാഗം അത്യാശ്ചര്യകരമായ ഒരു വാഹനമാണ്. അതിന്നുശേഷം മെപ്പീസ്റ്റ് കമീഷണറുടെ ആപ്പീസ്സും, രാജബന്ധിപ്പർ എന്ന അന്ത്യനന്തമായ ഒരു ഏടപ്പും യൂനിവേർസിറ്റി റോഡും, കമ്പി ആപ്പീസ്സ്, പോസ്റ്റാപ്പീസ്സ് ഇതുകൂടും കേരളകോടതിയും മറ്റും ക്രമേണ ക്രമേണ ചെയ്ത കണ്ടു.

81. പിന്നെ കണ്ടതു ക്രോമോർഡ് ക്രമകരമാണ്. അവിടെ പോയപ്പോഴുണ്ടായ അനന്യത്തെ വഴുതിച്ച് അവനായിപ്പിന്നുവാൻ പ്രയാസമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. ഈ സ്ഥലത്തിന്റെ വിശാലതയേയും സൗകര്യവത്തേയും അവിടെ ക്രമത്തിൽ കാണപ്പെട്ട ഫലമുഖാദി വകവകയേയും മറ്റു സാധനങ്ങളേയും മുഴുവനും യഥാവഴിയായി വിവരിയ്ക്കുന്ന മെകിൽ ആരും പൂർണ്ണ സാധ്യതയുണ്ടെന്നതല്ലെന്നാണ് നമുക്കു തോന്നുന്നത്. ബെറമ്പാതിലെ വിശേഷങ്ങളിൽ ഒരായിരംവെ ആപ്പീസ്സിനു പുറമെ ഒരു ക്രോമോർഡ് ക്രമകരമാണെന്നതുകൊണ്ടു വ്യക്തമാകുന്നു.

82. അതിന്നു ശേഷം സമുദ്രക്കരയിൽ പ്രിംസസ്സ് ഡാക്ക്, വിദൂരവിയാധാക്ക് എന്ന സ്ഥലങ്ങൾ ചെയ്ത കണ്ടുക ഉണ്ടായി. ഇവിടെ അത്യന്തമനോഹരമായ ചില കൗതുകകരകളുണ്ടു. അതിനെ ആലും താമഴ വിവരിയ്ക്കുന്നു. സമുദ്രക്കര മുഴുവനും കടികൾക്കുവെണ്ടു വെട്ടുന്ന കെട്ടി ഉറപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. കപ്പലുകൾ കടൽത്തടത്തുനിന്നും

വുന്നതാണ്. കർമ്മത്തിന്നു കപ്പലിലേയ്ക്കു കയറുന്നതെങ്കിൽ അതേതര പ്രയാസമില്ല സമുദ്രകരയിൽ ചെന്നു കാലി എടുത്തുവെച്ചാൽ കപ്പലിലേയ്ക്കു കയറുവാൻ കഴിയും. അടുപ്പിച്ചു നിൽക്കട്ടെ ഒരു തോണിയുടെ നിന്നു കരഞ്ഞു തോണിയിലേയ്ക്കു കയറുന്നതായാൽ അതിന്നു ഇത്ര സുഖമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നല്ല. എങ്ങിനെയാവിച്ചനാലും പുറത്തിയത് അര വാൾ ആം തോണികൾക്കുണ്ടാകാതെ ഇരിക്കുന്നതല്ലെന്നുകൊണ്ട് ആ ഒരു ആയാസമെങ്കിലും തോണിയിൽനിന്നു തോണിയിലേയ്ക്കു കയറുന്ന സമയം ഉണ്ടാവാൻ കഴിഞ്ഞതാണല്ലോ. മേൽപറഞ്ഞ കടൽക്കരയിൽനിന്നു കപ്പലിലേയ്ക്കു കയറുന്നതൽ ഈ ഒരു ലഘുവായ ആയാസവും കൂടി തട്ടുന്നതല്ല കപ്പലിൽനിന്നു മേൽഭാഗം മിക്കതും കടൽക്കരയോലെ സമതായിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടും കടൽക്കരയും കപ്പലും കൂടി നൂറുത്തലവും അടുത്തു നില്ക്കുമ്പോ അത്രയും സൗഖ്യമായിട്ടു നല്ലൊരുതരംകാണും കടൽക്കരയിൽനിന്നു കപ്പലിലേയ്ക്കു കയറുന്നതൽ അത്തരം ആയാസവും ഉണ്ടാവുന്നതല്ല. അങ്ങനെ എല്ലാവരും അനായാസന കപ്പലിൽ കയറുകയും കപ്പലിൽ ഉള്ള എല്ലാ സ്ഥലങ്ങളിലും വഴിപാലെ കാണുകയും ചെയ്യുന്നതായി, ഈ ഒരു വിശേഷാവസ്ഥയായാകാൻ അതുപ്രകാരമേ വേറെ ഒരു കാര്യം കാണുകയുണ്ടായ് വരികയായിത്. — ഇവിടെ മറ്റൊരു സ്ഥലത്തു കേടുവന്ന കപ്പലുകൾ നിൽക്കി അതുകൂടെ അടിസ്ഥാനാദരം വഴിപാടില്ല കേടുകൾ തീപ്പാൻ വേണ്ടി ഒരു ഡോക് വണി ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ചപ്പൽ കൊ

ണ്ടുനിൽക്കി കേട്ടുനീട്ടുന്നതോടുകൂടിയുള്ളതും ഈ സ്ഥലം ഏകദേശം ആയിരം വരെ ചീട്ടത്തിലും, ആറു വരെ വീതിയുമാ, ഇരുപത്തഞ്ചു മുപ്പത്തു വരെ അഗാധതയിലും മുഴുവനും കർകല്ലുകൾ പടർത്തു സമുദ്രത്തിൽ കരയ്ക്കു മറ്റാട്ടു ഒരു അടാകംപോലെ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നുണ്ട്. അതിലേക്കു കപ്പലുകൾ വരുവാനായി താഴ്ന്നു വെച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിവിശേഷമായി കെട്ടുറപ്പു ഈ തടാകത്തിൽ കേട്ടു വന്ന കപ്പലുകളെ കടത്തിയാലുടനെ വെള്ളം അതിലേക്കു വരുവാനുള്ള താഴ്ന്നത ഒരു തന്ത്രംകൊണ്ട് അടച്ച് ഈ തടാകത്തിലുള്ള സകല ജലത്തേയും തനറാത തന്ത്രശക്തികൊണ്ടു പുറത്താക്കിക്കളയുന്ന വെള്ളം മുഴുവനും പുറത്തായാൽ ഇതിനുള്ളിൽ ഒരു തുള്ളി ചെളി ചീറ്റുന്ന മറ്റേ യന്ത്രം തുറന്നുവീടാതെ വരുവതല്ല. കപ്പലുകളെ ഇതിന്റെ ഉള്ളിലേക്കു കി ചെല്ലാ കളഞ്ഞാൽ ചീറ്റുന്ന ഒരു ഭൂപ്രദേശത്തിൽ ചെല്ലുപോലെ കപ്പലുകളെ നിൽക്കി കേട്ടുവെക്കുക മുഴുവനും വഴിപോലെ പരിശോധിപ്പാനും കേട്ടു നീട്ടുന്നും കഴിയുവാകുന്നതാകുന്നു. ഇതുപ്രകാരം ചെയ്തവരുന്നതായി കണ്ടതിൽ അങ്ങനെയൊരു ആശയവും അതിനകടന്നുവെന്നതെന്നു പറയണം. എന്നതെന്നെയല്ല, ഇതുപോലെ വേറേയും ഒന്നോ മണ്ട, സ്ഥലങ്ങൾ ഉള്ളതായും കണ്ടിരിക്കുന്നു. ഈ സ്ഥലങ്ങൾക്കടുത്തു വലുതായ ഒരു ഇരുമ്പുപാലവും ഉണ്ട്. ഈ പാലംകൊണ്ടുള്ള ആവശ്യം ഏകദേശം സമുദ്രത്തിൽനിന്നു കപ്പലുകളെ വേണ്ട തുല്യപോലെ അകത്തേക്കു കടത്തി നിറുത്തുവാനും ശ്രമിക്കുക

[illegible][illegible]

പെട്ടതാണ്. ഇതു മ. ഷുവാമുണ്ടെ മാജിമുണ്ടെന്നകാലത്തിൽ അതുന്നതസ്ഥിതിയിലിരുന്നിരുന്നു. ക്രിസ്താബ്ദം 1810-ൽ ബ്രിട്ടീഷ് സബ്ജക്ടർ ഡിവിഷനാക്കി വേർതിരിച്ചു. ഇപ്പോൾ കലക്ടറുടെ ഓഫീസാൽത്താൽ തീർപ്പാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഈ ചെറിയ പട്ടണത്തിൽ ഇപ്പോൾ മനുഷ്യജാതിയിൽ പൂർണ്ണ ജനങ്ങൾ ഇരിക്കുന്നതായി പറയുന്നു. പണ്ടു ശ്രീമാനാലി അധിപതിച്ചിരുന്നതിനാൽ പുണ്യസ്ഥലമായിത്തീർന്നതുകൊണ്ടാണിത്. ഇത്രയും ജനങ്ങൾ ഇവിടെ അധിപതിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ട് സമീപത്തിൽ ഗോദാവരി പ്രവാഹിതനായതുകൊണ്ടു വരിപ്പാൻ സുഖമുള്ള സ്ഥലമാണ് ഇവിടെ. മീനാലി ഉള്ളൂർ, ഭദ്രാക്ഷിനി സമീപത്തിൽ ഇരിക്കുന്നു. നാലുകുടുംബത്തിന് ഒരു മണിയോടുകൂടി കരിവെള്ളയിൽ കയറി പാർക്കുന്ന സമീപം ഒരു മന്ദിരം ഉണ്ടായിരിക്കുന്ന പഞ്ചായത്തിൽ സമീപം ഗോദാവരി നീരത്തിൽ ചെറിയൊരു കുന്നും അവിടെ ഒരു ബ്രാഹ്മണഗ്രാമത്തിൽ സാമാനങ്ങളെല്ലാം ഇറക്കിവെച്ചു വിശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഒരു ബ്രാഹ്മണനെ പൊലീസാക്കി വെച്ചു ഗോദാവരി നീരത്തിൽ ചെറിയ മന്ദിരം ഒരുക്കി, സമീപത്തു കുന്നിൽ മന്ദിരം ഒരുക്കി വെച്ചു.

35 பிள்ளை ஒருவர் உள்ளதாகத் தெரிகிறது. சோமவாரம்
உள்ள அந்த அறையில் உள்ள 'அம்மா' என்ற பெயர்
உள்ள பெண் குழந்தைகளில் பெரியவரின் பெயர் சோமவாரம்.

[illegible]

അതിൽ കന്നാടൻ, വട്ടക്കര പൊരു നായർ ശ്രീമാൻ
 കേരളത്തിലാണ് ഭരണ ചെയ്തത്. ഈ കേരളം ഗോദാ
 വരീതിക്കെടുത്തതും ശ്രീമാൻ, ലക്ഷ്മണൻ, സീതാ ഇവ
 തടെ പ്രതിമകളെ വട്ടക്കര കൈവഴിയുടെ പുറംവശത്തു
 കെട്ടുന്നു. ഈ കേരളത്തിനടുത്തു ശങ്കരാചാര്യസ്വാമിക
 കൂടെ പ്രാചീനമായ ഒരു ശാലം ഉണ്ട്. ഈ വക പക്ഷേ
 സ്ഥലങ്ങളിലും ഭരണം കഴിച്ചിരുന്നുവോണം അതിനടിനിന്ന്
 ഏകദേശം മൂന്നു കെട്ടിപ്പ് മൂന്നിലുള്ള “സീതാഗൃഹം”
 എന്നു പുണ്യസ്ഥലമായ സീതാഗൃഹമായ ശിപ്തൻ ചോ
 യി. ഈ ഗൃഹം അസ്ഥകാശാലയായിട്ടുള്ളതാകുന്നു ഏ
 കിലും അതിലുള്ള ശിവകർമ്മ അല്ലകണം, ഉദാഹരണകാ
 ശിരമായ ഒരു പ്രാമണ്യകർമ്മ പണിയാൽ ശിക്ഷമായ ദീ
 പത്തികർമ്മ പ്രകാശത്തോടുകൂടി നെക്കളെപ്പോയതും നെക്കി
 ല്ലാത്തി ശിവ ശന്നു ചെയ്ത പ്രസാദം വാങ്ങി തിരികയ
 പോന്നു. ഈ ഗൃഹത്തിൽതന്നെ വട്ടക്കര മൂന്നു ചെറു
 തവൻ തക്കവിധം മേൽ ഭേദ സുരംഗമാറ്റങ്ങളും കാണ
 ക്കപ്പെട്ടു പക്ഷെ സുപ്താർദ്ധസ്ഥലം നീളത്തും നൂറുതും നൂറു
 ഭാഗങ്ങളിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നില്ല.

ഈ ഗുരു വണ്ടി രാമോടിയെടുത്തതിൽ സിതമ്മ ഗുഡുക്കുട്ടി കെട്ടിപ്പിടാൻ വേണ്ടി രൂപംകൊണ്ടതാൽ നാലുപേർ മരിക്കേണ്ടതാകാൻ കഴിഞ്ഞു.

സ്ത്രീകൾക്ക് തന്നെ മറ്റു സാധ്യതകൾ മുമ്പായി അവിടെ നിന്നും തിരിച്ചറിയാൻ കഴിയാതെ പോകുകയും ചെയ്യും.

സംഗ്രഹം

87 വിഭാഗം 14-ാം നമ്പർ പകൽ 11 മണിക്കു മുമ്പായി സാമാന്യമായി വന്നിറങ്ങി. അവിടെ സ്ത്രീകൾക്ക് എത്രയും സമീപമുള്ള ഗവൺമെന്റ് ഡിസ്പെൻസറിയിൽ ചെന്നു കയറി അന്നു പകൽ 5 മണിയോടെ അവിടെത്തന്നെ താമസിച്ചു. ഇവിടെയും ഡിസ്പെൻസറിയിൽ നിന്നും രോഗികൾക്ക് സമീപമുള്ള ഒരു ഹോസ്പിറ്റൽ അടുത്തായിരുന്നു. അവിടെത്തന്നെ ഒരു ജോലി ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നവരും ഉള്ളതുകൊണ്ട് അവിടെ പാൽ മുറിച്ചു സേവിക്കുന്നവരും അവിടെത്തന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നു. കൂടാതെ കിട്ടുകയാണെങ്കിൽ, ജലസേചനവും ഉള്ളതുകൊണ്ടും അവിടെത്തന്നെ ഈ പ്രദേശം സുഖപ്രദമായിത്തന്നെ ഇരിക്കുന്നുണ്ട്. ഏകിലും ബ്രാക്കറ്റിൽ മറ്റു സൗകര്യങ്ങളും ഈ വികിത് കാര്യമെന്നുള്ള സംഗതിയെക്കുറിച്ചു ഇവിടെ പ്രസ്താവിക്കുന്നു. പകൽ ഇവിടെനിന്നും പുറപ്പെട്ട് അഞ്ചു മണിക്കു മുമ്പായി പ്രയാഗ്ഗെ രീവണ്ടി കയറി, 15-ാം നമ്പർ ഓഫീസിലെ എട്ടു മണിയോടെ അവിടെത്തന്നെ സ്ത്രീകൾക്ക് ചെന്നിറങ്ങി. ഉടനെ തന്നെ സ്ത്രീകൾക്ക് എത്രയും സമീപമുള്ളതും അതിവിശാലവും ആയ ഡിസ്പെൻസറിയിൽ ചെന്നു കയറി അന്നു മുഴുവനും അവിടെത്തന്നെ അ

മസ്കൂളു. ഇവിടെ സ്നാനത്തിന് ഈ വശമുശാലക്കു സമീപം ഒരു മണ്ണു തടാകങ്ങളുള്ളതിന്നു പുറമെ കനക മന്ദിരം സമീപം ഇമനാനിയിലും പ്രവചിക്കുന്നുണ്ട്. ആല ഫറോഖ് എന്ന ഈ പട്ടണം റോക്ക് വെസ്റ്റ് പ്രൊവിൻസ് എന്ന വടക്കു പടിഞ്ഞാറു സമ്പന്നത്തിന്റെ തലസ്ഥാനമായിരിക്കുന്നതുകൊണ്ട് ഇവിടെ വലിയ ഭവനങ്ങളും കോടതികളും കച്ചേരികളും വിശേഷിച്ചു കൈക്കോടതിയും ഗവണ്മെന്റ് ജൂഡീഷ്യം മറ്റും ഉണ്ട്.

8൪. ഈ അലഹാബദ് സ്റ്റേഷനിൽ ഡിപ്പി മുതലായ പട്ടണങ്ങളിൽനിന്നും ബോമ്പായ്പട്ടണത്തിൽ നിന്നും ഗതാഗതം ചെയ്യുന്ന തിരുണ്ടികൾ വന്നുചേരുന്നു. ഇവിടെ നിന്നു നല്ല മന്ദിരം ദൂരത്തിലാണു ത്രിവേണി എന്ന ഗംഗാ, യമുന, സരസ്വതി എന്നു മഹാനദികളുടെ സംഗമസ്ഥാനമായ ഹുണ്ടു സ്ഥലം പ്രകാശിക്കുന്നത്. ഈ പ്രദേശത്തിന്നു പുരാണപ്രസിദ്ധമായ ചേർ പ്രയാഗം എന്നാകുന്നു. പ്രയാഗം എന്ന ചേർ വഴവനുള്ള കാരണം താഴെ പറയാൻ പണ്ടു പ്രപഞ്ചസൃഷ്ടിക്കു മുമ്പായി ആദിനാരായണമുന്തിയായ ഹിമാൻ മഹാപ്രളയകാലത്തിൽ ഇവിടെ നില്ക്കുന്ന അക്ഷയകടത്തിന്റെ പാത്രത്തിൽ ബാലരൂപിതായി ശ്ശിച്ച് മഹാജലത്തിൽ ശ്രീധിച്ചതായി പറയുന്ന കഥ പുരാണപ്രസിദ്ധമായ പുരാണങ്ങളാ. ഇതും മറ്റുമുള്ള ഈ അക്ഷയവടം നിൽക്കുന്ന ഈ പ്രദേശം ഹുണ്ടു സ്ഥലമായിത്തീർന്നതിനാൽ പണ്ടു ഇഹലോക മുതലായവർ

പ്രകൃഷ്ടമായ അനേക യാഗങ്ങൾ ഇവിടെ വെച്ചു ചെയ്തുകൊണ്ടാണ് ഈ പ്രദേശത്തിനു പ്രയാഗം എന്ന പേര് സിദ്ധിച്ചത്. അന്നു മുതൽക്കു വിഷ്ണുപ്രജാപതിക്കു ശ്രമനും, ദശാശ്വമേധാപട്ടമനും ഈ പുണ്യസ്ഥലത്തിന്നു പേര് വിളിച്ചുവന്നു.

89. ഈ പ്രയാഗം അടുത്ത പ്രദേശങ്ങൾക്ക് ഇപ്പോൾ അലയാന്മാര് എന്നുള്ള പേര് സിദ്ധിച്ചതായ സംഗതിക്കുള്ളടി താഴെ വിവരിക്കാം. പണ്ട് ഏകദേശം 600 സംവത്സരത്തിന്നു മുമ്പായി മുചുകു ദേശികർ എന്ന ഒരു മഹാപുരുഷൻ നാലു ശിഷ്യന്മാരോടുകൂടി ഈ പുണ്യസ്ഥലത്തു വന്നു പ്രതിദിനം ത്രിവേണീസ്നാനം ചെയ്തുകൊണ്ടു ഗംഗാനീരത്തിൽതന്നെ അച്ഛാനിരതനായി അധിവസിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ ഈ പ്രകൃതത്തിൽ ഉപയാഗമുള്ള താഴെ വേറെ ഒരു വിദഗ്ദ്ധസംഗതിക്കുള്ളടി ഈ കഥാമധ്യത്തിൽ വിവരിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ഈ നൃയാഗം എന്ന പുണ്യസ്ഥലമായ ത്രിവേണീധീരത്തിൽതന്നെ ഇപ്പോൾ വലുതായ ഒരു കോട്ടയുള്ളത് ഏകദേശം അഞ്ഞൂറുസംവത്സരത്തിന്നിപ്പോൾ ദില്ലിവാദിയാ ചക്രവർത്തി രാജപരിപാലനം ചെയ്തപ്പോഴുള്ള കാലത്ത് അദ്ദേഹത്താൽ ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടതാണ്. ഈ കോട്ടയ്ക്കകത്തുള്ള പ്രദേശത്തിൽ ഒരു വിശേഷവിധിയായ അവാഹമുണ്ടായിരുന്നതാണത്രെ ഈ കോട്ട കെട്ടുപ്പാർ കാണേമായിത്തീർന്നത്. എങ്കിലും ഒരു ഹലപ്രാപ്തിയെ ഉദ്ദേശിച്ചു ഇവിടെ വന്ന അമാവിധി പ്രാമ്മാദയെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു എങ്കിലും വാർ ദൈവത്യാഗത്തെ ചെയ്ത

യുണ്ടായാ അവർ മുഖമുഖത്തിൽതന്നെ ആ അതിശയമേറിയ
മറ്റു അനുഭവങ്ങളെക്കണ്ടു. കൂടാതെ അവിടെയിൽ ഇന്നും പ്ര
സിദ്ധമായി പറയപ്പെടുന്നു. അതുനിമിത്തമാണ് അന്ധന
കൾക്കുമാർ ഉവിടെ വന്നു ദേഹവിന്യാസത്തെ ചെയ്
്താൽ കൊള്ളാമെന്ന് ഇല്ലാത്തത്.

40. ആകയാൽ മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ച മുഖമുഖത്തിൽ
ഒരു ദിവസം തന്റെ നാലു ശിഷ്യന്മാരോടുകൂടി മേൽപ്പറ
ഞ്ഞ സ്ഥലത്തു ചെന്നു താൻ മുഖമുഖത്തിൽ ഒരു ചക്രവ
ത്തിയായി ജനിക്കണമെന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചു. അദ്ദേഹവും, എ
ന്നാൽ അങ്ങനെയൊരു ചക്രവത്തിയായാ മറ്റൊരാൾ
ജനിക്കണമെന്നും ആ ജന്മത്തിൽ പൂർവ്വജന്മസ്മരണയുണ്ടാ
യിരിക്കണമെന്നും കൂടി നാലു ശിഷ്യന്മാരും പ്രാർത്ഥിച്ചു. എ
ല്ലാവരും ദേഹവിന്യാസത്തെ ചെയ്തു അതിനുശേഷം ഇരു
പുറമുഖമുഖത്തിൽ സ്ഥിതിയിൽ അകത്തു ചക്ര
വത്തിയായും ശിഷ്യന്മാർ നാലുപേരും കൊല്ലപ്പെട്ടു. മറ്റു
മറ്റു നാലു മറ്റൊരാളായും ജനിച്ചിരിക്കുന്നു. ശിഷ്യന്മാർ
നാലുപേരും മുഖമുഖത്തിൽ പൂർവ്വജന്മസ്മരണ ഉണ്ടായിരി
ക്കണമെന്നുകൂടി പ്രാർത്ഥിക്കുക ഉണ്ടായി എന്നു മുമ്പു വിവ
രിച്ചുവെല്ലാം. എന്നാൽ അവർ അതു പരീക്ഷിക്കാൻവേണ്ടി
രണ്ടു ഉപായവും കൂടി ദേഹവിന്യാസത്തിൽ ചെയ്തിട്ടുണ്ടാ
യിരുന്നു. തത്സമയം ഏതു ദേഹവും ഉണ്ടാകി അതുകണ്ടു
അങ്ങനെയൊരു ദേഹവും വന്നു ചേർന്നു സമയം മരി
ക്കി തക്കണമെന്നും അതുവരെയും നീ സ്മരിക്കണമെന്നും
പറഞ്ഞു അവിടെ ചോദ്യപ്പെട്ടാൽ വില്ലെന്ന ഒരു സ്ത്രീ പ

[illegible][illegible]

ലഭ്യപ്പെട്ട ജാതസ്ഥാനമായ വടവൃക്കും ഇപ്പോഴും ഇവിടെ ത്രി
വേണീൽ മണിപ്പാളെ കേട്ടുകേട്ടതു പ്രകാശിച്ചു കാണാവു
ന്നതാണ്. പ്രളയകാലത്തിൽക്കൂടി ഈ വടവൃക്കത്തിന്നു
ക്കുരുമില്ല എന്നുള്ള സംഗതിയാൽ ഇതിന്നു അശുഭവർഷം
എന്ന് ഇന്നും പേർ വെട്ടു മൂലകവാതിടമായിരിക്കുന്നു. ഈ
അശുഭവർഷം എന്നുള്ള പേർ താമര പാടുന്ന സംഗതിയാ
ലും തെളിയുന്നതാണ്. മുന്പറഞ്ഞ കോട്ടയ്ക്കകത്തു നാലുമാ
ഗവും കരിങ്കൽകൊണ്ടു മിന്നുന്നമൂ, മേൽശാസ്ത്രി കൊടു
ത്തതായ ഒരു വലിയ കെട്ടിടമുണ്ടാണു് ഈ വടവൃക്കം വ
ട്ടുക്കു കാലശയ്യ നില്ക്കുന്നവടത്തു് സൂര്യനമസ്സു, വ
യ്ക്കണിപ്പാട്ടും എന്നുതന്നെയല്ല ശിഥിലമായ വെളിച്ചവും കൂ
ടി ഈ കെട്ടിടത്തിനുള്ളിൽ കടന്നുപാർക്കുകയും ഇതുകോ
ട്ടയ്ക്കകത്തു വടവൃക്കക്കുന്നത്തിന്നു പോകുന്നവർക്കു് അവിടു
ത്തെ ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടെ കൈവെട്ടുകിടന്നു പ്രകാശം
മാത്രമാണു് ഉണ്ടാകുക. ഇത്രയും അന്ധകാരമേതായാ കെ
ട്ടിടത്തന്നുള്ളിൽ നില്ക്കുന്ന ഈ വടവൃക്കം ഇന്നും ഉണങ്ങാ
തെയും മഞ്ഞാതെയും തൊട്ടത്തു കളർമായാകൂടി നില്ക്കു
ന്ന ഒരു അതുതാവഴി ഇതാമരർ അശുഭവർഷം എന്നുള്ള
പേരിനെ എങ്ങനെയുണ് യഥാർത്ഥമാക്കി ചെയ്യാമെന്നു ഇ
രിക്കുക. ആകയാൽ ഈ അശുഭവർഷത്തെ യാത്രക്കാർ
മാർക്കുവെച്ചു കോട്ടയ്ക്കകത്തു ചെന്നു ദൈവം കഴിക്കേണ്ടതാ
മെന്നുള്ളതാ ഇവിടെ മഹാശാസ്ത്രത്തിനൊക്കെ.

ആകാശ്യതവസോഽഗ്രണ ഗംഗാഭേവിം മഗീമഥ
 ഉദ്ധാരകരഃപുവുനനാ മേനയൽഇന്ദ്രമലോകതഃ 6
 ത്രിഷുലോകയുവിക്യാമം ഗംഗാതരവാവനം തര
 താപുത്രാൻസഗതൈസ്തതാൻ മൃഗാമൃഗാനമദ്രിവാ. 7
 പൂർവ്വവതസി പ വാനി യേകൃതം മാനവാമൃതഃ
 ഗംഗാതരസ്ഥിപതനാൽ സ്വർഗ്ഗലോകം പ്രയേന്തിതേ. 8
 കശിപുരധോ മഹാമണ്യേ സയപ്രാണിവിചിന്തേ
 സിന്ധേനനിമത്തോതാവൽ പ്രയാതിനകോലതേ 9
 താവൽകാലേതസ്മാസ്ഥി ഗംഗാതരം വാതികാന്തദാ
 ദിവ്യം വിമാനമന്യേ സ ഗതോ ദേവമന്ദിരേ. 10
 മഹാമാതരം.

പുഷ്പമേരു കരകർമ്മേ ഗംഗാതരം മഗ്ധേയപ
 സ്താതപതാരതേ ജന്തുഃ സപ്തസപ്തപമാംഗുലാ. 11
 ജമുണ്യപതം നാഭവചനേ
 ദിംഗമുപാതം

പുനാതികീർത്തിതാ പാപഃ ദുഷ്ടാഭ്യം ബ്രഹ്മതീ
 ബവഗാസാചവീതാച പുനാത്യാസപ്തം കലം. 12
 തരവദസ്ഥി മനുഷ്യസ്യ ഗംഗാതരസ്പൃഷ്ടേതേജലഃ
 താവസപുഷ്പേതേജാൻ സ്വർഗ്ഗലോക മഹീയതേ. 13
 ന ഗംഗാസമുദയേനാഥം ന ദേവ കേശവാൽപരഃ
 ജ്ഞാതേണമേവേനാസ്തി ജ്ഞാതാമപിതാമഹഃ. 14
 തത്ര ഗംഗാ മഹാമാതേ സ ദേവസുത്തലോവനം
 സിദ്ധിദായകം ച തത്ത്വജ്ഞാനം ഗംഗാതീരസമാശ്രിതം. ()

45. ഇപ്രകാരം സമുപുരാണപ്രസിദ്ധമായ ഗംഗാദേവിയെ പണ്ടു ഭഗീരഥമഹാരാജാവു സ്വർഗ്ഗലോകത്തിൽ നിന്നു കൊണ്ടുവന്ന സകലം ഹിമവൽപച്ചതരികൾക്കു തന്നിന്നു പതിച്ചു പ്രയാഗപുണ്യസ്ഥലത്തിൽ പ്രവഹിച്ചു ചപ്പാറം നദിരൂപിണിയായ യമുനാദേവി കണ്ട് ഏതിരേറ്റു ചെന്നു വണങ്ങുകയും, ഗംഗാതാഴ്വട്ടി കലർന്നു ചെന്നു പ്രവഹിച്ചാനായി ഭാവേണിക്കയും ചെയ്ത സകലം 'ഹേ യമുനേ! താമരഗൃശാലിനിയായ ഭവതിതാഴ്വട്ടി ചേന്നു പ്രവഹിക്കുന്നതായാൽ ഏതേറ്റ ചപ്പാരി നിലനില്ക്കുവാൻ പ്രയാസമായിത്തീരും' എന്നു ഗംഗാദേവി അരുളിച്ചെയ്ത സമയം, 'അല്ല ഗംഗാദേവി' ഭവതി അങ്ങനെ ശക്തിയുണ്ട്. ഈ പ്രയാഗപുണ്യസ്ഥലമുതൽക്കു ഭവതി താഴ്വട്ടേക്കു ഞാൻ പ്രവഹിക്കുന്ന തായാലും ഇവിടെനിന്നു സമുദ്രസംഗമംവരെയും ഭവതിയുടെ ചേരുമാത്രം പ്രകാശിക്കുന്നതാണ്' എന്നും മറ്റും വാങ്ങിയ യമുനാദേവി അഭേഷിച്ചതിനെ സമ്മതിച്ച് ഈ പ്രയാഗയിൽവെച്ചു ഗംഗയുടെ യമുനയും തുടി സംഗമിച്ചു പ്രവഹിച്ചതുടങ്ങിയതായി സ്ഥലദേവാസ്വതരിൽ വിശദീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.

സംസ്കൃതം

46. പണ്ടു പുണ്യഭൂമിയായ ഈ പ്രയാഗത്തെ വർണ്ണിച്ചാനായി പ്രഹ്ലാദൻ ആരംഭിച്ചു എങ്കിലും ഈ സ്ഥലം

കാഹ്നായും വാചാഭഗവാചകമാകയാൽ ആ വസ്തുതയെ അവസാനിപ്പിപ്പാൻ ആശങ്കതനായിത്തീന്ന സമയം സമസ്ഥിയിലേവി ഹ്രാമാവിന്റെ സമീപത്തിൽ വരികയും 'ഞാൻ ഈ വസ്തുതയെ വേണ്ടുവണ്ണം വഴ്ത്തിച്ച് അവസാനിപ്പിക്കും' എന്നു പറയുകയും മ.മ.യ്ക്കു അതിന്നായി ഉദ്യോഗിപ്പിച്ചും സമസ്ഥിയുടെ ഭൂമിയും സഹലമാകാൻ വന്ന പ്ലോഡ് വിഷബല യായിത്തീന്ന സമസ്ഥിയുടെ പുരോഹിതത്തിൽ ത്രിമുരുകൾ പ്രത്യക്ഷമായി ഭവിയ്ക്കുകയും, അപ്ലോഡ് സമസ്ഥി അവരുടെ ഉദ്ധാരണ നോക്കി ലഭ്യമാവുന്നമുഖിയായി നില്ക്കുകയും ചെയ്തു ആ സമയത്തിൽ ഭൂമി വൻ എന്ന അതിഭീഷണാകൃതിയായ ഒരു കാക്കസം കൂടെപ്പിപാസാപരിശ്രമത്തനായി അർദ്ധണം ആവിടെ വന്നുപെട്ട ആ കാക്കസൻ വിശപ്പു സഹിച്ചൊരു അനിവൃത്തിയുവേണ്ടി സകല ലോകങ്ങളെയും കണ്ടിപ്പാൻ ആരംഭിച്ചതായി കണ്ടുപ്ലോഡ് ലോകരക്ഷാദീക്ഷിതയായ സമസ്ഥി മാരുതാൽ ഒരു സുരഭിദവയെ ഒരു വരിച്ചു വീണാഗാനം ചെയ്തുകൊണ്ട് ആ കാക്കസന്റെ ഉന്മാദക ചെന്നപ്പോൾ അവൻ കണ്ടുകൊണ്ടിപ്പു ചെന്ന. ഗ്രഹണത്തിന്നായി ആരംഭിച്ച സമയം സമസ്ഥി 'കൂൽപിപാസാപരവക്ത്രനായ വിഭന്ന പാണിഗ്രാമണം ചെയ്യുവാൻ ഞാൻ ഒരു പ്ലോഡ് ആകയാൽ അനിവൃത്തിയെ വരുത്തി വരിക' എന്ന് സഖ്യാഭയധരമായി പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു വിശ്വസിച്ച ലോകോപദ്രവകായത്തിൽനിന്നു വിരമിച്ചു കൂൽപിപാ

അവയവം. ഇവിടുത്തെ സ്ഥലപ്പുരക്കാരങ്ങളിൽ ഒരു വ
ത്രാജ് അദ്ധ്യായത്തോടുകൂടിയും വിതന്ന ഒരു 100 അ
ദ്ധ്യായത്തോടുകൂടിയും ഉണ്ടെന്നു അറിവുണ്ട്.

47. ശ്രീശങ്കരാചാര്യസമാധികരം ദീപ്തം ചെയ്തും
കൊണ്ടു സഞ്ചരിയ്ക്കുന്ന സമയം കേനാൾ പ്രയാഗയ്ക്കു വന്നു
ചെന്ന്, അപ്പോൾ അവിടെയുള്ള ഗോധമ്പനഗ്രാസികൾ
ശങ്കരാചാര്യ സമാധികളെ വന്നു വന്നങ്ങി ശിഷ്യന്മാരായി
വില്ലു കർമ്മാസാധികളാകട്ടെ ഒരു മിഷനറേ നൽകി
സമാധികൾ ആ ഉപചാരത്തെ സ്വീകരിച്ചപ്പോൾ മാത്ര
മേ സന്യാസികളും ആ കർമ്മാസങ്ങളെ ഉപയോഗിച്ചു
അതു കണ്ടപ്പോൾ ആചാര്യസമാധിയ്ക്കു തൃപ്തിയായില്ല. ഇ
വർ ഒരു ഉപദേശം ചെയ്യുന്നതെന്നു കരുതി സമാധികൾ
മേപ്പടി സന്യാസിമാരോടുകൂടി പുത്തു സഞ്ചരിയ്ക്കുന്ന സ
മയം ഒരു കനാൽപ്പട്ടിൽ കയറിച്ചെന്നു. അപ്പോൾ അവി
ടെ ഭൂതരിൽ മാട് ഉരുകി പെട്ടെന്ന് വെള്ളം പൊങ്ങപ്പെട്ടു കയറിയ്ക്കു
ന്നതായി കണ്ടു. ഉടനെ മെഴുകുതൂക്കംകൊട്ടി കനാലോടു അ
തു വാങ്ങിക്കടംപു. അതുകണ്ടു മറ്റുള്ള സന്യാസികൾ അ
ത്യാശ്ചര്യപ്പെട്ടു. 'ഞങ്ങൾ ശങ്കരാചാര്യ സമാധികളെപ്പോ
ലെ സമരസേനകൾ തമ്മുള്ളവരല്ല' എന്നു പറഞ്ഞു നിന്നപ്പോ
ൾ, ശങ്കരാചാര്യ സമാധികൾ 'എന്നാൽ നങ്ങൾ കർമ്മാ
സങ്ങൾ കേറിച്ചെന്നാൽ ഭൂതന്മാരായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു' എ
ന്നു കല്പിച്ചു. അതുപ്രകാരം ആ പത്തു സന്യാസികളും അ
ന്നുകഴിച്ചുതന്നുവോടു കൂടിപ്പോന്നു. ഗിരി, പാപന, സാഗര,

ഭാരതി, ചുരി, സരസ്വതി, രീതം ഇങ്ങനെ തുടങ്ങി വള്ളവി
ധം ബൈരാഗികളായിക്കിടന്നു എന്നൊരു മാറ്റാവായ ബാ
റോണ അമ്പലക്കുളം സമ്പ്രദായമായി വിട്ടു ഭൂമികൾ കേരളാ
ബാറോണ, ബാധിപതികളായി അധിപതിച്ചവന്നു എന്നു പ്ര
യാഗയിൽ ഇതിഹാസമായി പറഞ്ഞുവരുന്ന ഒരു കഥയെ
കൂടി ഇവിടെ വിവരിച്ചു പ്രകടത്തേണ്ടതെന്നു വിട്ടുതരണം.

48. ഇവിടെ അത്രയും പ്രധാനമായി എട്ടു ദിക്കി
ൽ ദൈവം ചെയ്യുന്നതുണ്ട്

ശ്ലോകം

ത്രിവേണി, മാധവം, സാംബാ, ഭരതാജാ, വാസുകിം
വരേണമേവം, ദൈവം, പ്രയാഗം, രീതം, നായകം.

ഈ ത്രിവേണിയിൽ സ്നാനം ചെയ്താൽ എപ്പോഴും പാവ
നങ്ങളായിട്ടുള്ളതാണെന്നിലും, പൂജിക്കുമ്പോൾ അകലി
രീതം എന്നാണെന്നിൽ അധർമ്മരാജാവ് തന്റെ സഭാ
ദിക്കിയാൽ അതൊരു കാര്യം വരുന്നതായും, ആ സഭയം
സ്നാനം ചെയ്യുന്നവർക്കും അദ്ദേഹം അഭിഷേകം ഉണ്ടാ
കുന്നതല്ലെന്നു അധർമ്മരാജാവ് വരുംകൊടുത്തതായും സ്ഥ
ലപുരണത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതുകൊണ്ട് ആ ദിക്കി
ൽ ത്രിവേണി സ്നാനത്തിനായി ജനങ്ങൾ ജനങ്ങൾ
വന്നുകൂടുന്നതും ഉണ്ട് ഈ ത്രിവേണിയിൽ വെച്ചു യാ
ത്രക്കാർ തീർത്ഥാടനം ചെയ്താൽ അതിന്നുപുറമെ സാധാ
രണമായി സങ്കല്പിപ്പിക്കും ഉണ്ടാകത്തക്കവണ്ണം അ
ലങ്കരി മുഴുവനും കൈക്കൊണ്ടിട്ടു സ്നാനം ചെയ്യുന്നതായ ഒരു

വിശേഷസമ്പ്രദായം ഇവിടെ കാണാൻ നാം കണ്ടിട്ടുള്ളതു ഇവിടെ പ്രതിവയം മകരസംക്രമത്തിന് ലക്ഷ്മിപതി കം എന്നൊരു സ്താനത്തിനായി വരികയും, ചിലർ മകര കടന്നു മുഴുവനായ സ്താനം ചെക്കുണ്ടെന്നായി താമസിക്കുകയും ചെയ്തവരുണ്ടു്. ൧൦ 1047. 7൯൯ മകരമാസത്തിൽ നോക്കു് കാശിയിൽ ചെല്ലു സമയം മകരസംക്രമത്തിന്നു പ്രയാഗയിൽ ചെന്നു. ഇതുകയും, ബെദിപസം മരവിടത്തന്നെ താമസിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതുകൊണ്ടു് ഇതു സംഗതി നമുക്കു ബുദ്ധിമുട്ടായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. ഇവിടെ ഭരണത്തിന്നു ഏതു ഭൂമി സ്ഥലങ്ങളുള്ളതിൽ ഏല്പാം സമീപമെന്നതാണു് ഏകിലും മറ്റൊരാളാലും ത്രിശവണി കരയിൽനിന്നു് ഏകദേശം മൂന്നു മൈസു് ദൂരത്തിലാകുന്നു. വണ്ടു് ശ്രീരാമസ്വാമി വനവരണത്തിനായി സഞ്ചരിച്ചിരുന്ന സമയം മറ്റൊരാളാലുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ കൊല്ലവന്നു വിശേഷമായ ഒരു സൽക്കാരം ചെയ്തും കുറും. ഇതാണത്രെ മകരമാസത്തിൽ വെച്ചുതന്നതാകുന്നു. അന്നു് ശ്രീരാമസ്വാമി മണ്ണെണ്ണ കഴിച്ചു സ്ഥലത്തിൽ ശേഷം വാലേ ഒരു കെട്ടിടം ഉണ്ടാക്കി കാണപ്പെടുന്നുണ്ടു്. അതിൽ യാത്രക്കാർക്കു് ഭക്ഷണം ചെയ്ത ഭരണം കഴിച്ചുവരുന്നു. അതുപ്രകാരം അങ്ങനെയും മേൽവാങ്ങുന്ന മറ്റൊരാളാലുണ്ടായിട്ടും മറ്റുള്ളവർക്കു് അനുഗ്രഹം ചെയ്തു് ഭരണം കഴിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതു പ്രയാഗമാഹാത്മ്യത്തെപ്പറ്റി മറ്റൊരാളും അനുഗ്രഹിച്ചതിൽ നാമുവാക്യത്തിൽ ൪൪.൦൦ അദ്ധ്യായത്തിൽ വരുമെ

വിശേഷമായി വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇന്നുള്ളതെ രക്തവിശ്വാസവലനത്തിന്നുവേണ്ടി ഒരു ശ്ലോകങ്ങളുള്ളതി തരമെ ചേർത്തുകൊള്ളുന്നു.

ശ്ലോകങ്ങൾ.

1. തന്നെഗാലൂത രാജന്ദ്ര പ്രയാഗഭൂമിസന്ധ്യതം
യത്രബ്രഹ്മാദൈതാദേവാദിശശ്വസദിഗീശപരം
2. ലോകവാപാശ്വസന്ധ്യായാ പിതരരാലാകസത്താഃ
സനതകമാപ്രഭവാ സ്മരേഥവ പരമേശ്വരഃ
3. അംഗീമപ്രഭവാദേശ്വരതമാബ്രഹ്മണൈരോദ്ധീലാഃ
കഥാനാഗാസ്സപണ്ണാശ്ച സിദ്ധാശ്ചക്രയസ്മാ
4. സരിതസ്സാഗരാദൈശ്വര്യ ഗന്ധവാപ്തസോദിച്ഛ
ഛരിശ്ചൈവാനാസ്യപ്രഭാവതീച്ഛസ്മതഃ
5. തത്രത്രീണ്യഗ്നിമണ്ഡാനിരേന്ദ്രാശ്ചൈവൈനദാമവീ
ചേഗോസമതിത്രാന്താ സർവ്വതീർത്ഥപുര്യസ്താ
6. ജപനസ്യ സന്താദേവീ ത്രിഷുലോകേഷുവിശ്വതാ
യമന്താഗംഗയാസാലാ സംഗമോലോകചാപരീ
7. ഗംഗായമനന്തോർമ്മൈശ്വര്യ മൃഗിപ്രാജാപനം സ്മതം
പ്രയാഗംസമ്പ്രതിഷ്ഠാഗം കാണ്ഡാശ്ചതരതരതമാ
8. പ്രയാഗം ജനനസ്ഥാന മൃഗേന്ദ്രാണാമുദ്ധാവിദി
തിർത്ഥംകോഗവതീരകചവാവദിരേന്ദ്രാപ്രഭാവതഃ
9. നന്ദവദാശ്വതരതരശ്ചഭൂതമിമന്നോജധിപ്തി
പ്രഭാവതീർത്ഥാസാനു ജപതശ്ചതരപോധനഃ
10. തദ്ദനേ ക്രതുവിദ്യേവാപ്തമാ ചക്രയരാഗ്യാലാഃ

തതഃ പുണ്യതരം നാമ ശ്രീഷ്വരോദകേഷുഭാരത

11. പ്രയംഗം സർവ്വതീർത്ഥമദ്യഃ പ്രവദന്ത്യധികം വിദോ
ശ്രവണാഞ്ജനസ്മൃതിത്ഥസ്മൃതഃ ശബരീർത്ഥനാഭവി
12. കൃതികർവ്വം ഭവപ്രാപി നവപ്രാപ്യൽ പ്രമുച്യതേ
തത്രാഭിഷേകം യഃ കർത്വം സംഗമേ ഭോഗകവിശ്രുത
13. പുണ്യം സകലപാപഹ്ലാസി രാജസ്മരാശചേധഃ നാഭഃ
ഏവ ചാജനകൃത്ഥി ദേവാനാമപി സർവ്വതരം
14. തത്രാഭിഷേകം സ്മൃത്യർവ്വം മഥൽ മധൻ ഭാരത
നവേവേചനാഞ്ജന നവേവേചനാഭവി
15. മതിരേന്ദ്രമണീയാതേ പ്രയംഗമാണ്ഘ്രിതി
ലശരീത്ഥസമസ്രാപി ഷഷ്ടികോട്ട്യാഗ്നാഥപരം
16. യേഷാം നാഗം പ്രമുച്യതേ വേദിതം കരുണനാഗം
ചാതുവിദ്യേ ചാതൽ പുണ്യം സത്യവദിഷ്ടൈഃ ച വയൽ
17. സ്തോതവ്യവതാദണ്ഡിതം ഗംഗാജനസംഗമേ
തത്രാഭോഗവരീന്ദ്രാമ വാസുകുണ്ഡീത്ഥമുത്തരം
18. തത്രാഭിഷേകം യഃ കർത്വം ബോധപ്രദധർമ്മാലയേ
തത്രാഭോഗപ്രപതനം നീമം മന്ത്രോലാപ്യവിശ്രുതം
19. ശാശ്വതധികാരൈഃ ച വംഗം നാഭം കരുണന
കരുണൈന്ദ്രസമാഗംഗാ ചാതുരന്ദ്രവംഗാഭിനാ
20. വിശേഷോദകേഷുഭാരതഃ പ്രയംഗവതഃ കരുണ
തദ്യകർത്വം ശതം കൃതം ച കൃതം ഗംഗാധരസ ചനഃ

ശ്രീകാശി .

49. കന്നി 17-ാം തീയതി വകുപ്പ് മൂന്ന് മണിയോടുകൂടി പ്രവാഗത്തിൽനാസ് പുറപ്പെട്ട നാലാമതിയ്ക്ക് അലാഹാബാദ് സ്റ്റേഷനിൽ എത്തുകയും സന്ധ്യയോടുകൂടി അവിടെനിന്ന് ശ്രീകാശിക്ക് രീതിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. മൂന്നാമതിയോടുകൂടി ശ്രീകാശിയിൽ എത്തുകയും ഉടനെ ജന്മപുരം ക്ഷേത്രത്തിലെ ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമി സർവ്വഭാരതീയ സെന്ററിലായിരുന്ന ചോട്ടൽകുന്ന്, പുലയച്ച നാലാമതിയ്ക്ക് മുമ്പായി ശ്രീമദ്ദേവതാപ്രതിഷ്ഠയ്ക്ക് ചെമ്പിടത്തുവെച്ച്, അവിടെ ഗംഗാതീർത്ഥത്തിൽ തന്നെ തെങ്ങാക്കുളത്തിൽ അതിവിശിഷ്ടമായ ഒരു പ്രാർത്ഥനയ്ക്ക് ചെങ്കുളം വെച്ചു.

50. 1971 കന്നി 18-ാം തീയതി ചെങ്കുളം ഗംഗാതീർത്ഥത്തിൽനിന്ന് അതിസന്തോഷത്തോടുകൂടി പുറപ്പെട്ട കേരളത്തിൽ ചെന്നു എത്തിയപ്പോൾ ഉപാധ്യായനെ കണ്ടു സങ്കല്പവ്യക്തിത്വം കണ്ടുവെച്ച് സ്നാനം ചെയ്യുകയും കേരളത്തിൽ ഭഗവദ് കൃഷ്ണ മഹാത്മ്യം അറിയിക്കുന്നതിനായി കേരളത്തിൽ നിന്നു കണ്ടെത്തിയത് കേരളത്തിൽനിന്നു മണിക്കൂറുകൾക്കുള്ളിൽ ചെന്നുവെക്കുകയും ചെയ്തു. അവിടെ രീതിപ്പെടുത്തുകയും സങ്കല്പസ്നാനം മുതലായതും, ചക്രതീർത്ഥസ്നാനവും, ശ്രീധർമ്മപ്രതിഷ്ഠയ്ക്കും, വിശാലാക്ഷിക്ഷേത്രത്തിലും ഭക്ത

യും, അച്ചനയും ചെയ്ത് അന്നു ഉച്ചയ്ക്കു മണ്ടമണിയാറുള്ള
ടി കേൾക്കപ്പെട്ടതിലേയ്ക്കുതന്നെ മടങ്ങിവന്നു താമസിച്ചു.

൪1 ഇങ്ങിനെ പ്രതിദിനവും ഗംഗാസ്നാനം, വി
ശേഷശാലശനം മുതലായത് അതി കേന്ദ്രമായിട്ടുള്ള ഓ
സ്നാനകാലത്തു 22-ാം-നു ചൈതന്യം വരുത്തും ശ്രീകാശി
യിൽതന്നെ അതിപുണ്യകരവണ്ണം താമസിച്ചു. 22-ാം-നു
ചൈതന്യം ഗയാശ്രാമത്തിനായി ഗയാക്കു പുറപ്പെട്ടുക
യ്യാ മാത്രം 12 മണിയോടുകൂടി ശ്രീകാശി സ്നേഹനിൽനിന്നു
വണ്ടി കയറി പോകയും ചെയ്തു. ശ്രീകാശിമാഹാത്മ്യം അ
ലിൽ കണ്ടെത്തു വിശദീകരിക്കാമെന്നു കരുതി ഇവിടെ വി
വരിക്കാത്തതാകുന്നു.

— * —

ഗവൗ .

— * —

52. 23-ാം-നു രാവിലെ വേള മുറിയോടുകൂടി ഗ
യാശ്രാമത്തിൽ ചെന്നിറങ്ങി. ആ സ്നേഹനിൽ സൂക്ഷാ
നി കിട്ടുന്ന കരിമസാർട്ടകളിൽ കയറി പുറപ്പെട്ട 11 മ
ണിക്കു മുമ്പായി ഗയായിൽ എത്തി. അവിടെ നന്നക്കുവാ
ശ്യായൻ (എന്നാൽ നാഗേശ്വരപാർവ്വതായൻ) എന്ന പ്ര
സിദ്ധനായ ഗയാപട്ടാലിയാൽ തെയ്യം വെക്കപ്പെട്ട
തും, ഫൽഗുനിനദീതീരത്തിൽ വിസ്തൃതമാക്കുന്നതിന്
എത്രയും അടുത്തു നില്ക്കുന്നതും, മൂന്നു നിലയുള്ളതായ

ഒരു വിശ്വലോകത്തിൽ ചെന്നു കയറി വിശ്രമിച്ചും ഉടനെ ഫർമിറ്റിസ്സാനും വിസ്തൃതപാദഭരണം മുതലായതു തഥാവിധി ചെയ്തു അന്ന് അങ്ങിനെ കഴിഞ്ഞു. പിന്നെ 24 നെ- മാവില്ലെ ഏഴ് നീള ഭാരമുള്ളതു ചെയ്തതനുശേഷം ഏകത്രാപ്പാട് തമ്പുരാൻ തിരുനെല്ലുകൊണ്ടും കുറിച്ചുള്ളവയിൽ ചൊടൊക്കെട്ടി ചാത്തുമുന്നോൻ മുതലായ നാലഞ്ചുപേരും അപ്പുറയാ ശ്രാദ്ധത്തിനായി ആരംഭിച്ചു. ശേഷം ഉള്ളവയിൽ ചിലർ പഞ്ചഗവ്യവും, ചിലർ വിസ്തൃതപാദശ്രാദ്ധവും, ഉഴുതി നന്മുണ്ടു മാതാവ് ഇന്നും കീഴിച്ചു മിക്കുന്നതുകൊണ്ട് അപ്പുറയയും പഞ്ചഗവ്യവും ചെയ്യണമെന്നാണ് മുമ്പു 1047-ൽ നാം ഗയാശ്രാദ്ധത്തിനായി പോയിരുന്ന സമയം ഗയയിൽചെല്ലു വേണ്ടതുകൊണ്ടാണെന്നായി ആലോചിച്ചു വീക്ഷയാക്കിയിരുന്നത്. വിസ്തൃതപാദശ്രാദ്ധക്കാൽ ഏതുതരത്തിലുള്ളവരും ചെയ്യേണ്ടതുതന്നെ, ഏതുള്ള തീപ്പിടുന്ന അനുഭവിച്ചു നാം 1047-ലും ഇന്നും വിസ്തൃതപാദശ്രാദ്ധം മാത്രമാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളത്.

58 ഈ ഗന്ധയിൽ ചെന്നു ദിവസംതന്നെ പകൽ ഒരു മണിക്ക സ്നാനം ചെയ്യുന്ന സമയം അദ്വൈതം ഉണ്ടാകയും, അതതു നല്ല വെള്ളത്തിൽ വെച്ചുകൊണ്ടു വേണ്ടിവരികയും ചെയ്യതുകൊണ്ടു, സ്നാനം ഭരണം മുതലായത് കൈയും കഴിച്ച് ഏകദേശം മൂന്നര മണിയെങ്കിലും ഉപ്സാനം കഴിക്കുന്നതായ നമ്മുടെയും പിന്നെ പകൽ അഞ്ചു മ

ഞിന്നു സഞ്ചാരികളു പോയി മടങ്ങിവരുവാൻ ഏകദേശം ഏഴ് മണിവരെത്തും താമസിച്ചു ദേവം ഇളകിയതു കൊണ്ടും വിരഹ ദിവസം ഭരതൻ നമുക്കു കവിനായ ജഗദം തുടങ്ങുകയും, അതിനാൽ വളരെ ക്ഷീണിതനായും വെണ്ണു എങ്കിലും, നമ്മുടെ ഏകദേശാപ്തമാകുവാൻ കരുണാകരനായി ഭഗവദ്ഗുരുവായ് ഒരു ജഗദത്തിന് ഒരു വിധം ഉപശമം കിട്ടി ആശ്ചര്യമെന്ന പ്രാപിച്ചു ഇപ്രകാരം കന്നി 28.ാം നാളെ വരെയും ഏല്പാലനം ഇവിടെത്തന്നെ താമസിക്കുകയും, അന്ത്യഗതനായിട്ടും പഞ്ചഗതനായിട്ടും വേണ്ടുന്ന കർമ്മങ്ങളെ മറക്കയും വേണ്ടതുപോലെ ചെയ്തു കൃത്യമായി ഒരു പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

54. ഈ ഗവൺ എന്ന പുസ്തകത്തിൽ മൂന്നു മതിപ്പേറ്റലുകൾ വെച്ചു കെട്ടിക്കൊടുത്തു, കയ്യെഴുതി, അപ്രകാരം മറ്റുള്ളവർക്കും കൈമാറുവാൻ അനുവാദം നൽകി. ഇതിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവർക്കും മറ്റും ഉപയോഗിക്കാൻ അനുവാദം നൽകി. ഇതിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവർക്കും മറ്റും ഉപയോഗിക്കാൻ അനുവാദം നൽകി. ഇതിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവർക്കും മറ്റും ഉപയോഗിക്കാൻ അനുവാദം നൽകി.

കന്ന, വിജ്ഞാപനം സാധാരണയായ കൂലിത്തൊഴിയും ജലത്തോടു നല്ലതല്ല. വേറെ ജലതോടുകൂടിയും നന്നായ കാര്യം. ഇതിനെല്ലാംപോലെയും ഈ പ്രദേശം സാധാരണയായ യാത്രക്കാർക്കു് അത്രയും വരുന്ന താതിരിയിൽ അല്പംതന്നെയാണു് യാത്രക്കാർ ഇവിടെ ചെന്നാൽ അത്രയുംതാതിരിയും വളരെ സ്വന്തമായിട്ടു് കൊണ്ടു് വേണ്ടുന്ന സർവ്വകാര്യങ്ങളെ ചെല്ലാ ഉടനെ തട്ടാത്തതായതന്നെ നല്ലതല്ല തോന്നുന്ന അഭിപ്രായത്തെ കൂടി ഈ അവസരത്തിൽ പറഞ്ഞു കൊള്ളുന്നു. ഇവിടെ ചെല്ലേണ്ടതായ ക്രിയകളിൽ ഒന്ന് അപ്പുറയാത്രാലും, പഞ്ചഗയാത്രാലും അതിനുശേഷം വിശ്വപാദയാത്രാലും അന്നു് മുഖ്യമായിട്ടു് ഉണ്ടു് പൂർണ്ണ മുൻവിവരിച്ചുവെല്ലാം. ഇവകളെ യാത്രക്കാർ യഥാശക്തി ചെല്ലേണ്ടതാണെന്നുള്ള വിചാരമുള്ളവരിൽ ചിലർ അപ്പുറത്തും ചിലർ പഞ്ചഗത്തും ചിലർ വിശ്വപാദയാത്രാലും ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. സാധാരണ യാത്രക്കാർ ഏറ്റുമാനൂർ ഈ പ്രദേശത്തെ മാത്രമാണു് മുഖ്യമായി ഉദ്ദേശിക്കുന്നതു് ഏകിലും ഇത്തരക്കത്തു ദർശനം ദികളു കൊണ്ടു ഗതിവരുന്ന പിതൃക്കളുടെ ഉദ്ധാരണത്തിനുവേണ്ടി കൂലിത്തൊഴിയാലും മുതലായ ചില പ്രാബല്യങ്ങളും ചിലർ ഉദ്ദേശിക്കാറുണ്ടു്. മേൽപ്രകാരം ഇവിടെ മുഖ്യമായി ചെല്ലേണ്ടതായ അപ്പുറയാത്രാലായ യാത്രാലുള്ള ചെറുതായ ഒരു വിവരണത്തെ ഇതു പ്രകൃതത്തിൽ തന്നെ കൊടുക്കുന്നതു് അനാവകമായിത്തീരുന്ന ഈ അത്രയുംതന്നെ സംസ്കൃതശ്ലോകരൂപം ലളിതമായി

ചേർന്നതായാൽ അതിന്നു ഏറ്റിസ്ഥമാക്കി സമയോചിതംപോലെ യാത്രക്കാർക്ക് ഉപായം ചെയ്യട്ടുള്ളതാകട്ടെ കഴിയുന്നതുമാകുന്നതും കരുതി അതിന്നു ശ്ലോകങ്ങളായി വിവരിയ്ക്കുന്നതാകുന്നു.

—*—

ഗവൗകൂടാഭാവിവരണം

ശ്ലോകങ്ങൾ.

1. അയ്യഗവൗകൂടാഭാവാന്നാ വിവരണമിഹകുതന്തമാർക്കേ കൂടാ യദിഹോധാദേവധാന്നാ മാകലതാമേതി യന്തേ ചതോപി.
2. പ്രഥമം തിരുപ്പത്താതാ കർമ്മസം പ്രാമേത ശാസ്ത്രോക്തം കൗസംഭാപ്രസാദി കർമ്മഫലവതി കൃതം ഭവേന്നുണാം.
3. അയ്യഗവൗകൂടാഭാവാന്നാ നിർദ്വേദം ശക്തേ യഥാമഹിമ നാമുദാഹരണമേദാ ദ്രുതപ്രസ്താവത സാക്ഷിഃ പ്രേക്ഷതാ.
4. തിരുപ്രഥമം പദ്യം ശ്രാദ്ധം പ്രോക്തം പിതൃപ്രസാദികരം പ്രഥമദിവസ വചോ ദിനേതേന പഞ്ചനീയമവസ്ഥാപ
5. പഞ്ചാന്നാ തിരുമാന്നാ തേയോ ദേവനവീഹ വിശ്വഹോമി ഉത്തരമാനന്ദകരം പ്രവൃത്തം തീർത്ഥാദികം പ്രോക്തം.

6. തദനുഭിചിതീനാം കനഖലനീതമം തുരീയമദ്യോ
തം ദിഷിണമാനസമേവം ജിഹ്വമേവലം ചവഞ്ച
മംഗലിനം.
- 7 ഏവം ഷട്സ്ഥാനാന്നി പ്രഥമേഹനിവിണ്ഡദാന
യോഹ്യാൻ, ഏകോത്തമം കലാനാം ശതമുദ്രാശ്വ
ഭംതുരുദ്ധമതി.
8. വിപുലോമഃ ശ്വേതീനീയ ഹനികാഷം ശ്രോമേരത്ര
സംഹിപ്ത ശുദ്ധാമകണ്ഡരീനം പ്രഖ്യാത പ്രേ
തപവൃത ച തഥാ.
- 9 പശ്ചാത്തു രാമരീനേത തദനു ശ്രീമാമപവർത ച ത
ഥാ കൃതാശ്വാശ്വം വിധിവ നാകാദിവിപാൻ സമ
ദ്ധരണി പ.൧൪.
- 10 അത്ര വർത്തയംസ്യാ ദേതത്ത്രിപ്രതപവൃതഃ പ
ശ്വാൻ ശ്രീമാമനീയമപിഷധം ഖട്കഷ്ടമേവം
വർത്തേത.
- 11 ശ്വേതീ തുരുതഃ പശ്വാൻ കണ്ഠവും ശ്രോമേരത്രവി
പുലോമി പ്രഥമം ധർമ്മാണു പ്രയാണമതിപുണ്യ
ഭാധാനം.
12. പശ്ചാത്തം ഗോവ് തീതമം ശ്രീഷ്വപകുപതീതമം
ച ഷോഡിഗ യാതീതമ സ്യാ തുരീയമത്രപ്രസ്തേ
മദ്യോ.
13. ബ്രഹ്മസമേവതീതമം കരകണ്ഠിശ്വേത ഷഡ്വ

ശബ്ദനിശ്ചയം പ്രകാരം സാക്ഷാദർശനം
നോക്കിത്തന്നിരിക്കുന്നു.

14. അതേരീതിയിൽ ദിവസേന കർമ്മവും പ്രാർത്ഥനയും
വിശ്വം തന്നെയാണെന്നുവെന്ന് പ്രാർത്ഥനാർത്ഥം നി
ർദ്ദേശിച്ച് ചെയ്യുക.
15. അതേരീതിയിൽ ദിവസേന കർമ്മവും പ്രാർത്ഥനയും
പ്രാർത്ഥനാർത്ഥം തന്നെയാണെന്നുവെന്ന് നി
ർദ്ദേശിച്ച് ചെയ്യുക.
16. പരമേശ്വരൻ ഗവൗരോധം സാക്ഷാദർശനം വിശ്വ
സാക്ഷാദർശനം അതേ ദിവസംതന്നെയാണെന്നു
സൂക്ഷ്മമായിട്ട് ചെയ്യുക.
17. പ്രാർത്ഥനാർത്ഥം പരമേശ്വരൻതന്നെയാണെന്നു
അതേ ദിവസംതന്നെയാണെന്നു ദർശിപ്പിക്കുക
അതേ ദിവസംതന്നെയാണെന്നു.
18. പരമേശ്വരൻതന്നെയാണെന്നു പ്രാർത്ഥനാർത്ഥം
പ്രാർത്ഥനാർത്ഥം അതേ ദിവസംതന്നെയാണെന്നു
പ്രാർത്ഥനാർത്ഥം ചെയ്യുക.
19. പ്രാർത്ഥനാർത്ഥം പ്രാർത്ഥനാർത്ഥം പ്രാർത്ഥനാർത്ഥം
നിർദ്ദേശിച്ച് ചെയ്യുക.
20. അതേരീതിയിൽ ദിവസേന കർമ്മവും പ്രാർത്ഥനയും
വിശ്വം തന്നെയാണെന്നുവെന്ന് പ്രാർത്ഥനാർത്ഥം നി
ർദ്ദേശിച്ച് ചെയ്യുക.
21. അതേരീതിയിൽ ദിവസേന കർമ്മവും പ്രാർത്ഥനയും
വിശ്വം തന്നെയാണെന്നുവെന്ന് പ്രാർത്ഥനാർത്ഥം നി
ർദ്ദേശിച്ച് ചെയ്യുക.

കുതും പാശ്ചാത്തതീയഭേതൽ ഗന്ധശിരസ്സീന്മമാമി
ശ്ശെതി ബുധാ.

23. കൂപഗന്ധാതീയമമ പ്രോക്തം ശ്രീമണ്ഡപുഷ്പതീയ
മപി ജ്ഞാപദംധമതീയം ഷഷ്ഠമിദം ധ്യാനപാദ
തീയമഞ്ച.

28. ഭീമഗന്ധാതീയമമ പ്രവൃത്തം ഗോപ്രചാരതീയമ
പി മഹിണ്ഡാസ്തീയമിദം തദനുഗദാലോച ജീത
മാപ്യാതം.

24. ദൈവതജ്ഞിതീയമിതി ഭാദരതീയമനി പഠവനാ
ന്യത്ര അജ്ഞവദസ്മതസ്സാൽ ശ്രാദ്ധസ്ഥാനം ഗന്ധ
മഹാക്ഷേത്രം.

25. അഷ്ടഗന്ധാശ്രാദ്ധസ്യ സ്ഥാനാന്യേതാനി നിട്ടിശ്ശെ
ബുധാ: ശ്രാദ്ധാനന്തരമംശീവാദിസ്സഫലപ്രതിഗ്രഹ
ശമന്താ.

26. പഞ്ചഗന്ധാശ്രാദ്ധസ്യ സ്ഥാനമന്ത: പ്രോച്യതേ മയം
വിശദം ഫൽഗുന്തംശ്രോദ്ധം പ്രഥമം ശ്രീവിഷ്ണുപാ
ദാഭാഷേ പുനഃ.

27. അജ്ഞവദേ നൃതീയ ഫനി കർക്കാപ്ശ്രാദ്ധമത്ര മ
കമികരം പഞ്ചഗന്ധാശ്രാദ്ധാനന്ത പ്യാശീയാദം ദദാ
തി സഫലം ച.

28. ഏകാദിഷ്ടശ്രാദ്ധം കന്തവും വിഷ്ണുപാദൈന്ദ്രാഭ
വ ത്രിവിധാനാം ശ്രാദ്ധാനാം സ്ഥാനാന്യേതാനി
തത്ര വിശിഷ്ടാനി.

29. പ്രാദയൈന്നൈതാന്യേവ ശ്രാദ്ധാനിത്രിണിതത്ര കർ

നീ അപ്പുറത്തു വെച്ചുവെച്ചു കൊടുത്തു. പ്രശ്നം
സൂക്ഷ്മമായി.

80 ശ്രീമദ്ഗവൗലോലവിവരണം പ്രകാരം കിരീടം വിട്ടു
നോക്കി വിചാരിച്ചതാണെന്നും ഗവൗലോലവിവരണം
വിവരിച്ചതായി.

ഇപ്രകാരം ഈ ഗവൗലോലവിവരണം വിവരിച്ചതി
ന്റെശേഷം ഈ ഗവൗലോലവിവരണം ഇത്ര നിരീക്ഷണ
മായ പാവനം സിദ്ധിപ്പെടുത്തുക എന്നതായി
കിരീടം വെച്ചുവെച്ചതിൽ അതിന്റെ അർത്ഥം ഉ
ണ്ടാകാനിടയുള്ളതാകകൊണ്ട് അതിന്റെ അർത്ഥം സം
ബന്ധിച്ചു താഴെ വിവരിക്കാം.

55. ചങ്ങലയോടുകൂടിയതായതിൽ പ്രാമാണ്യം സമാ
വേശ്യംഗമാകുകയും പ്രപഞ്ചത്തെ സൃഷ്ടിക്കുന്ന സമയം
അസ്മദകാലിൽ പെട്ടെന്നായ ഗവൗലോലവിവരണം സാധാ
രണ അസ്മദകാലത്തെപ്പോലെ താമസമാകുന്നവയായിത്തീ
രുന്നതായ പരമേശ്വര സാമീകനായിത്തീർന്നതുകൊണ്ട് ഈ
ഗവൗലോലവിവരണം കോലാഹലമായിട്ട് ചെയ്തുകൊള്ളാം
സന്നിധിപാസങ്ങളെ അടക്കി തയ്യാറാക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരിയ്ക്കു
ന്ന പ്രകൃതിയിൽ പ്രാമാണ്യം അർത്ഥമാകുകയും സകല
ദൈവകൃത്യം ആ ഗവൗലോലവിവരണത്തിൽ പ്രത്യക്ഷമായി
വിവരിക്കുകയും അവന്റെ അർത്ഥപ്രകാരം അവന്റെ ദൈവ
ത്തിന്നു ലോകത്തിലുള്ള സകല രീതിമേഖലയും പണ്ഡിത
ലങ്ങളിലും വെച്ചു പാവനം ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതായ വെ
റുത്തുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. അതിന്റെ ശേഷം ഈ ഗവൗ

അസുരൻ പരമോപവനശരീരനായി വെച്ചു ലോകത്തിൽ സംഭരിയ്ക്കുന്ന സമയം ഈ ഗന്ധാസുരനെ സ്തംഭശക്തനാക്കുവാൻ ചെയ്തുന്ന സകല ജിഹ്വാലങ്കാരം സംസാരനന്ധത്തിൽനിന്നു മോചനത്തെ പ്രാപിച്ചു തുടങ്ങിയപ്പോൾ അധർമ്മരാജാവിന്റെ സംരമിനി പുരിയിൽ ജനങ്ങൾ വളരെ കരഞ്ഞുകൊണ്ടതാൽ അധർമ്മരാജാവു ബ്രഹ്മലോകത്തിൽ ചെന്നു ബ്രഹ്മാവിന്നൊടു സങ്കടം പറയുകയും അപ്പോൾ തന്നെ സകല ദേവകളോടുകൂടി ദൈവകണ്ഠത്തിൽ ചെല്ലുകയും ഈ വിചാരം മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ ബോധിപ്പിയ്ക്കുകയും ചെയ്ത സമയം വിഷ്ണുപ്രഭുചന്ദനമായ സകല ദേവകളും കൂടി ചില ഉപായത്താലു ആലോചിച്ചു ഉടനെ ഗന്ധാസുരന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു ബ്രഹ്മാവിന്നു അഗാമിന്നു വേണ്ടി അതിപാചനമായ അഭിഷേക ശരീരത്തെ തന്നെ കൈന് അനുപമിച്ചതായും, അതുകൊണ്ടു ഗന്ധാസുരൻ സന്തോഷിച്ചും അംഗീകരിച്ചു അഗാമിന്നാജ്ഞാണു തന്റെ ശരീരത്തെ കൊടുത്തതായും, ബ്രഹ്മാ ഗന്ധാസുരന്റെ ശരീരത്തിൽനിന്നു അഗം ചെയ്തതായും, വിരുന്നായും ഗന്ധാസുരന്റെ ശരീരം വലിയ്ക്കുന്നതായി കണ്ടപ്പോൾ ഇനി ഇതുകാരെ ഇരിപ്പാൻ വേണ്ടി അതിപാചനമായ ഗന്ധമുദിപ്പിച്ചതായും കൂടി ശിഷ്യരിൽ ഉടു ഗന്ധധാരണിയാതെ ദൈവവിഷ്ണു പദങ്ങളെല്ലാംകൂടെ വലിട്ടി അർജ്ജുൻ ഇതുകാണുന്നപക്ഷിൽ അർക്കിയതിന്നു ഭരണം ഗന്ധാസുരൻ വ്യസരിച്ചു 'എല്ലായ്ക്കും ദൈവന്മാരേ! നിങ്ങൾ ഏതറിനാക്കുവാൻ ഏതെന്നു ഇപ്രകാരം ചെയ്തും, നിങ്ങളുടെ ഇഷ്ടത്തെ സാധിപ്പി

പ്പാർ ഞാൻ കൈകൊണ്ടല്ല. ഞാൻ ചലിക്കാതെ ഇ പ്രകാരമുള്ളതെ കണ്ടുകൊണ്ടെങ്കിൽ ലോകത്തിലുള്ള സകല നീന്തുന്നവർക്കും ചെപ്പ് ഈ സ്ഥലം എങ്ങനെയോണം അത്യാ തൃപ്തിയായിത്തീർന്നു. ഈ സ്ഥലത്തു വന്ന ശ്രാദ്ധാദികളെ ചെയ്യുന്നവർക്ക് ഉപേക്ഷാദി ഉണ്ടായിരിക്കുന്നു. എങ്കിൽ വേർ എങ്ങനെയും നിലനിൽക്കുന്നു. വിശ്വ മുതലായ സകല ദൈവകുടുംബം സാന്നിദ്ധ്യം എന്നും ഉണ്ടായിരിക്കേണം എന്നും മറ്റും ചെങ്കളെ പ്രാർത്ഥിച്ചതായും, അങ്ങിനെത്തന്നെ എന്തെ വിശ്വ മുതലായ ദൈവകൾ സാന്നിദ്ധ്യ വരും കൊടുക്കുന്നതിന്റെ ശേഷം ഈ സ്ഥലത്തിന്നു ഗതാ എന്ന പേര് സിദ്ധിച്ചു. അത്യാതൃപ്തിയായിത്തീർന്നതായും മറ്റും ചെങ്കളെ ഗതാമാഹാത്മ്യത്തിൽ വിശദമായി വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ ഗതയെപ്പറ്റി ചൊല്ലേണ്ടതും ആണുപയോഗത്തിൽ 87-ാം അദ്ധ്യായത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള ചില ശ്ലോകങ്ങളെ താഴെ ചേർക്കുന്നു.

1. എഴുപ്താവധി വരും പുത്രാ യാത്രാകാലം ഗതാം വൃദ്ധേർ യജ്ഞോദ്ധാരണാധാരേ വീരോദ്ധാ വൃദ്ധേർ സ്വീകര്യം.
2. ഉത്തരയതി സന്തതാ ദൈവ്യാന്തർ ദൈവോർ മഹാനദീ ച തദനുരൂപ കഥാ ഗതശ്ചേതരേവ.
3. യത്രൈവ സാക്ഷിത്വേന വിനൈവ രജ്ഞൈകരണേവേദഃ യത്രേതേന ചിത്രഭാഗേന മഞ്ജര്യം ചേരിപ്രഭം.
4. സാ ചാപ്തമുഖേന തത്ര ചാപ്തമുഖേന മഹാനദീ ചാപ്തമുഖേന ചാപ്തമുഖേന ചാപ്തമുഖേന ചാപ്തമുഖേന.

1 ജീവതോത്സാഹ്യകരണാൽ പ്രത്യുഷ്ടം ഭൂമീഭോജനാൽ ഗതായാം പിണ്ഡദാനാമൃതം ത്രിവിധം പുത്രസ്ത്രപുത്രതം ഇപ്രകാരം മഹാഭരതാദിപുരാണവണ്ണ ശ്രീമാനകാരം മഹാധർമ്മാലങ്കാരമായമിരിയ്ക്കുന്ന ഗയാ ക്ഷേത്രത്തിൽ കന്നിമാസം 28-ാംനാ- പകൽ രണ്ടു മണി വരെണ്ണം താമസിച്ച് ഗയാപാട്ടി നനകൃഷ്ണപാർവ്വതീനോടു യാത്രപറഞ്ഞു ആശീർവാദവും, സുഖലും വാങ്ങി പുറപ്പെട്ടു പകൽ ഒരു മണിയോളം നടക്കുകയും ശ്രീകാശിക്കത്തന്നെ ടിക്കറു വാങ്ങി തീവണ്ടി കയറി.

— — — — —
ശ്രീ കാശി.

മരതിന്റെ ശേഷം 28-ാംനാ- മാവിലെ ശ്രീകാശിയിൽത്തന്നെ മടങ്ങി ഏതവി. അവിടെ പ്രതിദിനം സ്നാനം, ദശനം മുതലായതു ചെയ്തുകൊണ്ടു 71 തുലാം 5-ാംനാ- വരെക്കു സുഖമായി താമസിച്ചു. 5-ാംനാ- വൈകുന്നേരം അഞ്ചോളം മേലാ, വൃന്ദാവനം മുതലായ ഹൃദ്യങ്ങളുള്ള ശെനക്കിന്നായി പുറപ്പെട്ട മാത്രം 11 മണിക്ക് അന്ധാപുരയിൽ തീവണ്ടി കയറി.

— — — — —
അന്ധാപുര.

3-ാംനാ- പുലർച്ചെ ആറര മണിയ്ക്കു അന്ധാപുര സ്റ്റേഷനിൽ ചെന്നിറങ്ങി. ആ സ്റ്റേഷനിൽ മോളമണ്ട

തിന്ന അനേകം അനുരാഗ്യാപണകന്മാരിൽവെച്ചു ഒരു
തി പ്രസംഗം, ധനികന്മാർ, ഭക്തിപ്രിയർ, കൊണ്ടുവരി-
കും, അനുരാഗ്യാപണവിഷയം ഉപാധ്യായനായ ഒരു പ്ര-
സാദപണാവിഷയം കാർഷ്വരനായ മകനും എന്ന ബ്രാ-
ഹ്മണന കാണുകയും അദ്ദേഹം മരണിക്കയും ചെയ്തതി-
നാൽ അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി സ്നേഹനിൽനിന്ന് മനോരമയി-
ൽ ഉദ്ദേശ്യ അനുരാഗ്യാപണത്തിലേക്കു കരിവെഴി ക-
ളരി പുറപ്പെട്ടുചെന്ന് അവിടെ സന്യസിക്കു ഏകദേശം സ-
മീപത്തിൽ അതി വിശാലമായ ഒരു ബെങ്കുവീഴ്ചെപ്പുത്ത-
തിൽ സാധനങ്ങളെല്ലാം ഇറക്കിവെച്ച് ഉടനെ മാർഗ്ഗസ-
മപണാവിനെ കണ്ടു കശലപ്പുറപ്പെട്ടുവെക്കുക സന്യ-
സംഭാഷണം ചെയ്തതിന്നശേഷം സ്വേദനത്തിലോടുകൂടി
സ്നാനത്തിനായി സന്യസ്തർ അതിൽ ചെന്ന് സമീപത്തിൽ
വെച്ചു സമീപപ്പെടുക സ്നാനം ചെയ്തതിന്ന ശേഷം
സ്നാനം അനുരാഗ്യാപണവിഷയം കാർഷ്വരനായ മകനും

പുലിപ്പാലത്തിൽവെച്ചു സന്യസ്തർ അനുരാഗ്യാപണവിഷയം

എന്ന പ്രകാശപ്രകാശം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തു സമീപത്തിൽ
ചെച്ച് മനോരമത്തായ അനുരാഗ്യായിൽ ചെയ്തതായ
യ ബ്രാഹ്മണനും അതുകാരും ഏതാനും ചില ദിക്കു
തെയും 'ചെച്ച്' മനോരമത്തിലോടുകൂടി വാസഗ്രാമത്തിൽ
വന്നു മക്കളും കഴിച്ച് ഉടനെ മനോരമത്തെയും മ-
തലായ പല മക്കളെയും ഉപാധ്യായനായ മനോരമത്തെയും
പുറപ്പെട്ടു മനോരമത്തെയും ഉപാധ്യായനായ മനോരമത്തെയും
മനോരമത്തിൽവെക്കു മനോരമത്തെയും കഴിച്ച്, അവിടെ കരണനും

വരാണവായ ൩ കേട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. അവിടെനിന്നും പുറപ്പെട്ട സമീപമുള്ള അതിർവിചിത്രമായ ശ്രീരാമക്കേരളത്തിലും, ശ്രീരാമസ്വാമിയുടെ അല്പമിടയായ കേരളത്തിലും, രാവണവധാനന്ദരും വിഴ്ണത്തിയിരുന്ന സ്ഥലത്തു ഉണ്ടാകപ്പെട്ടിട്ടുള്ള കേരളത്തിലും സീതാസ്വയംവരം കഴിഞ്ഞുവന്ന ഉടനെ സീതയോടുകൂടി വസീപ്പാനായി ഉണ്ടാകിരക്കുട്ടത്തിട്ടുള്ള കെട്ടിടത്തിലും രാജും ക്രാമണ ഭഗനും ചെമ്പ് സന്ധ്യയുദ്ധമായി അയോദ്ധ്യാരാജാവിന്റെ രാജധാനിയിൽ ചെന്നു. ദൈവദൂതന്മാരും, വിശിഷ്ടന്മാരും, വിശേഷമായ ആയോദ്ധ്യാരാജാവിന്റെയടുത്തു സഹായങ്ങൾ ചെയ്ത നാലുപ്രധാനജനുകളും രാജധാനിയിൽ അതിവേഗം കൈമാറുന്നതും മറ്റും ഭയംകൊണ്ട് വളരെ നിശ്ചയിച്ചു ഏകദേശം രാജാവിന്റെ തെക്കിന്പോയി വരുന്ന മടക്കത്തിൽ വന്ന അതിവേഗം കൊള്ളാമെന്നു ഏകദേശം കരുതിയപ്പോൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു സഹധാനം പാഞ്ഞുവന്നതും രാജധാനി മുഴുവനും കാണുന്നായി ആരംഭിച്ചതും രാത്രി വേളയിലായിരുന്നു പ്രധാനപ്പെട്ട ചില സ്ഥലങ്ങളെ ചിത്രം കാണുകയും ചെയ്തു. അതിൽ ഒന്നാമതു ശാന്തഗ്രാമത്തിൽ മുഴുവനും ചെങ്കുട്ടി കെട്ടി ഉണ്ടാകപ്പെട്ടതും വിചിത്രവലകൾ ഉള്ളതും ആയ മറ്റു സാധനകളും അത്രെ കണ്ടുവന്ന നാലുപ്രധാന സന്ധ്യയുദ്ധം മറ്റും വിചിത്രവലകൾ ഉള്ളതും കണ്ടതിന്നു ശേഷം രാജാവിന്റെ രാജധാനിയിൽ ചെന്ന ഭഗനും കഴിഞ്ഞതും സമാധി സന്നിധിയിൽവെച്ചു പ്രതിഭിന്നം നടന്നുവരുന്ന രാസമീല എന്ന നാടകത്തെ കാ

നെയ്യും ചെയ്തു. അവിടെനിന്നു സ്കോൾകനാടോടു താഴെ പാഞ്ഞുപോകുന്ന സ്വർഗ്ഗാർച്ചയിൽത്തന്നെ വന്നു പക്ഷപാതം കഴിച്ചു മാമലസാദപഞ്ചാവിനെ കണ്ട് ഭാണച്ചുടവ മുതലായ സംഭാവനകളെ കൊടുത്തു അദ്ദേഹത്തോടു സുഖമുവുമാക്കി യാത്രപാഞ്ഞു പരിഞ്ഞു ഹിതമാവിൽത്തന്നെ വന്നു മാന്ത്രി ഉറങ്ങി. ഈ അന്തരായാസഗതം പൂർവ്വകാലത്തിൽ ചെയ്തസ്വപനമനുവിന്ദാൽ നിൽക്കുമ്പോഴുതന്നെ ചില ശാസനപത്രങ്ങളാലും കാണ്മാനുണ്ട്. മറ്റൊരിടത്തുവിടെനിന്നു അംഗമോടു സാക്ഷാൽ ശ്രീമാനധിപതി അവതരിപ്പിച്ചും, ബാലലീലകളെ ചെയ്തും, മായണാദി ദുഷ്ടവധാനന്തരം പന്തിരായിരം സംവത്സരം വരെയും മാതൃഭാരം ചെയ്തവനായും, പിന്നെ മാതൃഭാരം പുത്രന്മാരെ ഏല്പിച്ചു മേന്മാദി സഹോദരന്മാരോടും മതന്മാരോടുംകൂടി സന്താനദിയിൽ ഇറങ്ങി വൈകുണ്ഠപ്രാപിച്ചതും മറ്റും ഈ അന്തരായാസഗതത്തിൽവെച്ചുതന്നെയാണ് ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതെന്ന്. മറ്റൊരു ഭാഗിൽ സ്വർഗ്ഗാരോഹണം ചെയ്ത സന്താനപുത്രത്തിന്നു ഇന്നും സ്വർഗ്ഗാരോഹണം എന്ന പേരു വിളിച്ചുവരുന്നു. ശ്രീമാനാദി സ്വർഗ്ഗാരോഹണാനന്തരം ആ വംശത്തിൽ ചേർന്ന പൂർവ്വകാലന്മാർ ഈ അന്തരായാസഗതിയിൽ വാണതായും അദ്ദേഹവാസികൾ പറഞ്ഞുപടയുന്നു. ഈ നഗരം ചുറ്റുമുള്ള ഇല്ലിപ്പുറംവംശത്തിൽ ജാസ്ത്രി ഇന്ത്യാകൈരവനിയാൽ കൈവശപ്പെട്ടു. ചുറ്റുമുള്ള വിപ്രവതികാസത്തിൽ ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെയെങ്കിലും അധീനതയിൽ ഇല്ലാത്തതുള്ള ഈ അന്തരായാസ 24000 ചതുരശ്രമൈൽ.

വിസ്തീർണ്ണമായി പരന്നുകിടക്കുന്നതും, 297000. അന്താളം ജനങ്ങൾ അധിവസിച്ചുവരുന്നതുമാകുന്നു. ഇവിടെ റെറ്റി, ചോളം, കരിമ്പ്, നീലി, കൊത്യാപ്പഴം, ഇലന്തപ്പഴം, മൂർമാമ്പഴം, പഴുത്തി, ചുക്കയില മുതലായ കൃഷികൾ സാധാരണ നടത്തിവരുന്നു. സമൃദ്ധിമന്തരിൽ കർഷകൾക്കുണ്ടു വിശേഷമായി കെട്ടുറപ്പു ആനകൾ ഘട്ടങ്ങളുമുണ്ട് കോയോട്ട്, വസിഷ്ഠാപ്പാട്ട്, നാഭോഷാട്ട്, സ്വസ്താപ്പാട്ട് ഇങ്ങിനെ പല ഘട്ടങ്ങളുള്ളതിൽ ശ്രീമാമസ്വാമി സുകുല പ്രജകളോടുകൂടി സ്വസ്താപ്പാടാണു ചെല്ലു പോയിനാണു സ്വസ്താപ്പാട്ട് എന്നു ചേരുപറഞ്ഞുവരുന്നത്. ഈ ഘട്ടത്തിലാണ് ശ്രാദ്ധം ചെയ്യേണ്ടത്, അങ്ങനെ ഇവിടെവരുന്നയാണു ശ്രാദ്ധം ചെയ്യുതു. അതുകാൽ ഇത്രയും മഹിമയുള്ള അയോദ്ധ്യയെ ചെന്നു കാണാതെ മടങ്ങുവെന്നുവെട്ടി പറഞ്ഞുകൊണ്ടു ഈ പ്രസ്താവനയെ അവസാനിപ്പിക്കുന്നു.

ഉഷ്ണപുരം (ലുബ്ബർ)

56. അതിനുശേഷം 7 മൈൽ പുലയെ 6 മണിയോടുകൂടി അന്താരാഷ്ട്രാസ്സേഷനിൽ നിന്നു തീവണ്ടി കയറി. 11 മണിയ്ക്കു ഉഷ്ണപുരമെന്ന പട്ടണത്തിൽ ഉള്ള അതിഥി ശാലമായ സ്റ്റേഷനിൽ ഇറങ്ങി ഈ പട്ടണം പണ്ടു ഉഷ്ണനാൽ നിർമ്മിച്ചുപെട്ടതാകകൊണ്ടു ഇന്നും ലുബ്ബർ എന്നു പേരുപറഞ്ഞുവരുന്നു. ഈ നഗരം വിശാലമായിട്ടുള്ള

യ്ക്കും, അധികം ജനങ്ങളും, യുവാവുമാരും, സോദരർപട്ടാളക്കാലം അധിവസിച്ചുവരുന്നതും ആയ ഒരു സ്ഥലമാകുന്നു. സ്റ്റേഷനിൽനിന്നു പട്ടണം അരി, മുക്കൽ മയിത്ത് സമീപത്തിലാണ് കതിരവണ്ടി ധാരാളം കിട്ടും. കീവണ്ടി സ്റ്റേഷൻ വളരെ ഭംഗിയുള്ളതാണ് ഇവിടെ കഴൽവെള്ളം ധാരാളമായി വരുന്നതാണ് സ്റ്റേഷനിൽ തീവണ്ടി എത്തുന്ന സമയം മരണാഭയത്തും കാനോത്തരമായ പുഴവരും പഴങ്ങളും വിചിത്രങ്ങളായ അനേകവർഗ്ഗങ്ങളും വില്പന കൊണ്ടുവരുന്നതാണ് ഈ സ്റ്റേഷൻ ത്നിന്നു ഉടനെ പട്ടണത്തിലേയ്ക്കു പോയി ഒരു ഗ്രാമം വാടകയ്ക്കു വാങ്ങി അധിവസിക്കുന്നു സ്കാനം, ഭരണവും മുതലായതു കഴിച്ചു പകൽ ഭൂതമണിയ്ക്കുതന്നെ സ്റ്റേഷനിൽ ചെന്നു ഉടനെ ഫലിപ്രദമായിത്തന്നെ കിടന്നു വാങ്ങി നാലുമണിക്കോട്ടകൂടി കീവണ്ടി കയറി പോകയും ചെയ്തു. ഇവിടെ അധികം അരി സിപ്പാൻ സമയമില്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടു പട്ടണത്തിന്റെ സഹായം മുഴുവനും കണ്ടറിവാൻ സാധിച്ചില്ല. എങ്കിലും അല്പമായ സഞ്ചാരംകൊണ്ട് ഈ പട്ടണം കര പ്രബലപ്പെട്ടതാണെന്നു മനസ്സിലാക്കുവാൻ സാധിച്ചു. എന്നാൽ പുണ്യഭരണങ്ങളും മറ്റും സമീപത്തിലില്ലാത്തതുകൊണ്ടു തീർത്ഥയാത്രക്കാർ ആ സുലഭമായി തോന്നിയില്ല. ഇത്രയും പരഞ്ഞു ലക്ഷണപുരം ചെറുതായതും ഇവിടെ അവ സാന്നിദ്ധ്യമില്ലെന്നും.

ഹരിദാസം

57 പിതാമഹ 8-ാം-നു- ബുധനം ൧ രാവിന്റെ 6 ക
ണിന്റെ പുണ്യസ്ഥലമായ ഹരിദാസം സ്റ്റേഷനിൽ ചെന്നി-
രിക്കി. ഉടനെതന്നെ കതിരവണ്ടിയിട്ടിട്ടു സ്റ്റേഷനിൽനിന്നു
ഒരു മതിസ് സമീപമുള്ള ഹരിദാസവട്ടണത്തിലേക്കു ചെ-
ന്നു. അവിടെ രാമദാസൻ എന്ന ഒരു ബ്രാഹ്മണനെ കാ-
ണുകയും, അദ്ദേഹം തന്റെ വിശാലമായ ഗ്രാമത്തിലേയ്ക്കു
കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോകയും ചെയ്തു. ഉടനെ സമാനരംഭമുൾ-
ക്കൊണ്ടു ഹരിദാസവട്ടണത്തിൽ ഉപാധ്യായനായി
വരിച്ച ഹരിദാസത്തിൽ എത്രയും മുമ്പുസ്ഥലമായ ബ്രഹ്മ-
കണ്ഡത്തിൽ ചെന്നു സങ്കല്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതും,
ദേശം മതലായതു കഴിഞ്ഞു അന്നു കേരളോപവാസമായി
താമസിച്ചു

58. പിതാമഹ 9-ാം-നു- പ്രഭാതകാലത്തിൽ എഴുന്നീ-
റ്റു ദേഹശുദ്ധി ചെയ്തു ബ്രാഹ്മകണ്ഡത്തിൽ സ്നാനത്തിനാ-
യി ചെന്ന സന്തതം അവിടെവെച്ചു സ്നാനത്തിനായി പരി-
ധാസഭരണം വന്നിരുന്ന കാശിമഹാരാജാവുമായി കണ്ടു
സംഭാഷണം ചെയ്തു. തമ്മിൽ പാശ്ചാത്യവിശിഷ്ട ഉടനെ
സ്നാനം ചെയ്തു തീർത്തശേഷത്തിനായി ബ്രാഹ്മകണ്ഡത്തിൽ
നിന്നു എത്രയും സമീപമായ കശാവത്താട്ടിൽ ചെന്നു
അവിടെ ശ്രാദ്ധത്തിനായി ബ്രാഹ്മണരെ വരിച്ച യഥാ-
വിധി സങ്കല്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും ചെയ്തു. എന്നാൽ
ഈ ഹരിദാസത്തിൽ, എത്രയും മുമ്പുസ്ഥലമായ പ്രസി-

மேலான ஐயங்களுமாவது:—என்றால் இரகசியமாகவே
தனிக் குழுவைச் சேர்ந்த உத்தியோக பூர்வப் பி
யிப்பாளர் காரணமாகவையில்கொண்டிருக்கிறதென
விவரிக்கிறது. இரகசிய உத்தியோகத்தினால்
கவனிப்பதற்குரிய விவரம் —

[illegible]

യ ഒരു കയ്യൊഴിയിലായിരുന്നു എന്ന് മറ്റും അപ്പോ
കുറിപ്പു സമയം ദത്താത്രേയമഹാമുനി കറെ ശുഭാന്തരോപ
നായി വെച്ചു. 'അല്ലയോ ഭാവവരോടാകെ! ഞാൻ ശവി
കാകന്ത ഇര പല്ലണമെങ്കിൽ മറ്റു തുരുമുകാടി ദേവകളും എ
കോ തലോടുന്നതായ കശാവനതംവട്ടത്തിൽ ഏതെന്നും
സന്നിഹിതനാമാതിരിയുണ്ടും. ഇവിടെ ശ്രാദ്ധാദി സൽക
ർമ്മങ്ങളെ ചെയ്യുന്നവർ ഉടനെ സർവാലസിഖി ഉണ്ടാ
യി വരണം' എന്ന് മറ്റും മറ്റൊരു മുമ്പാകെ പ്രാധാ
വം മറ്റുള്ള സകല ദേവകളും സന്താനപുരസ്കാരം ആണു
രിപ്രായമെന്നു സമ്മതിച്ചു. അതിനാൽ ഈ കശാവനതംവട്ട
ത്തിൽ ഇന്നും ഉൽക്കണ്ഠാ പലനം വെച്ചവർ ഉടയായി
തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഇവ കശാവനതംവട്ടത്തിൽ പ്രാശസ്തം സി
ദ്ധിച്ചവരല്ല കാരണം പ്രാശസ്തം യാഗം ചെയ്തതിൽ സ്ഥല
മാകയാലാകുന്നു, ഇവകൾ സ്ഥലപുരോഹിതന്മാർ പലാക
ശുദ്ധാത്മന്മാർ വിവരച്ചിരിക്കുന്നു. ഇവകാരാകട്ടെ കശാവ
നതംവട്ടത്തിൽ യഥാവിധി ശ്രാദ്ധം ചെയ്യുന്നവരായും മ
റ്റുചെന്നുചോട്ടുകൾ മുമ്പാകെനിന്നു യാസഹായത്തിലാക
ട്ടാക്കുന്നു. ചിലനും ചെന്നും കഴിഞ്ഞ ഉടനെ മരിക്കുവാ
നെന്നുവെ അഗ്രഹാരങ്ങളും, ചോരകളും പുണ്യക്കേന്ദ്രങ്ങ
ളും മറ്റും കാണുന്നതായി പറയപ്പെട്ടു. നേരത്തു യാസഹായ
ത്തിൽനിന്നു മരിക്കുന്നവർ സർവ്വപ്രകാരമുള്ള കാരണങ്ങളാൽ
ചെന്നു മരിക്കുകയും ഇവ പാഞ്ഞു പ്രദേശം മെമ്പുത
ശേഷമാകുന്നു ഇവിടെ അപരിമിതനായ ചില സ്ത്രീ
സിങ്കൾ അധിവസിച്ചിരുന്നതാണ് വിജയപ്രദേശമാകുന്നു.

ഈ ദിനക്രമത്തിൽനിന്നു മടങ്ങിപ്പോന്ന് ജോറുകെട്ടാക്കുകയും കണ്ടു. ജോർ ഉറുതായിരുന്നാലും വളരെ ഹൃദയത്തിലാണ് ജോറിലെ മിക്കതും വിധികളിൽ കലിമല്ലുപോയിട്ടുണ്ട്. പലതരം പശുസംരക്ഷണവും വണ്ടിയിൽ കയറ്റി വിധിയിൽ കൂടി ഏല്പാനും കൊണ്ടു നടന്നു വാവുമെന്നതായി കണ്ടിരിക്കുന്നു. പൂവിടെ കയ്യിലെ വില്വ കടാ സ്ഥാതമിന്റെ ഉറപ്പുകാര്യങ്ങളിൽനിന്ന് ഇവയെല്ലാം ഉറപ്പി ക കൊടുത്താൽ മോയരെ കയ്യിൽ കിട്ടും. ഈ വില്വകടാ ഉറപ്പികാര്യങ്ങളും കയ്യിലും, ശീതകാലത്തിന് ഉപയോഗമുള്ള പലതരം ശീതസാധനങ്ങളും വാങ്ങി എടുക്കുന്നതും വാസ്തവത്തിലേക്കു തന്നെ മടങ്ങിപ്പോന്നു. ഈ പ്രദേശത്തിൽ പ്രധാനപ്പെട്ട ജൈനന്മാർ കണ്ടു. ജോർ വളരെ വിസ്തൃതമുള്ളതല്ല, എങ്കിലും ഉള്ളതിന്നു വളരെ വെളിച്ചം. ഹൃദയം വേണ്ടുന്ന സാമാനങ്ങൾ എല്ലാം കിട്ടും, കർക്കശ് കൊണ്ടു നിർമ്മിക്കുന്നതായ ഗൃഹങ്ങളും, മൃഗങ്ങളും ഉണ്ടു നില്ക്കട്ടെ. ഈ പ്രാദേശങ്ങളിലും ജൈനന്മാരുടെ ഈ പട്ടണം ഗംഗാതീരത്തിൽത്തന്നെ പ്രകാശിക്കുന്നതാണ്. ഈ ജൈനഗൃഹങ്ങൾ മിക്കതും ഇവിടെനിന്നു ഒരു മതിയ്ക്ക് ഉൾക്കൊള്ളുന്നവണ്ണം എന്നു ചുറ്റും തെളിയിക്കുന്നു. ഈ ജൈനർ പ്രവേശനവും അവിടെനിന്ന് ഈ ദേശത്തിൽ വന്നു താമസം ചെയ്യാനായിട്ടു വന്നതെന്നു വേണ്ടതുപോലെ വാവുമെന്നും അവയെക്കൂടി ഓരോന്നായിട്ടും വേർതിരിച്ചു വാവുമെന്നും കണ്ടുവന്നതെന്നു വേണ്ടതും ചെല്ലവെന്നും

ഇപ്പോൾ സാധാരണ നടപ്പാക്കുന്നു. എന്നാൽ യാത്രക്കാർക്കുവേണ്ടി യും ഭരണം വിചാരിച്ചാൽ ഹരിദാർശനവും താമസിക്കുമായില്ലെന്നു പറയാനാവാം വാദമില്ല. ഇവിടെ വാടക കൊടുത്താൽ വലിയ വികാലഗൃഹങ്ങൾ വാടകക്ക് കിട്ടുന്നതാണ്, വരോഹിതബ്രാഹ്മണർ കിടന്നു താമസിക്കുന്നതും യാത്രക്കാർ താമസിക്കുന്നതും വാടകയ്ക്ക് വാങ്ങിത്തന്ന ഗൃഹങ്ങളിൽ തന്നെ ആയിരിക്കും. ഈ പ്രശ്നത്തിൽ സ്ഥിരവാസികളായ ബ്രാഹ്മണർ ഒപ്പുവെക്കട്ടെ ഉണ്ടാവുകയുമില്ല. കേന്ദ്രീയന്മാർ, വൈദ്യന്മാർ, ഇന്ദ്രന്മാർ സന്യാസികൾ, ഗോവർണ്ണികൾ, വൈകുണ്ഠികൾ മുതലായി അനേകം തരക്കാർ ഇവിടെ സ്ഥിരമായി വസിച്ചുവരുന്നുണ്ട്. ഇവിടെ ഒരു ഗോവർണ്ണാശ്രമത്തെ വെട്ടിച്ച് അവസരമിപ്പിക്കുവാൻ ആലോചിക്കുന്നവർ ഇവിടെ ഗംഗയുടെ അശേഷം അതി ഒഴുക്കുകയാണ്. ഈ കേശ്യത്തിന് ഒരു മാതിരി ദാഹമെന്നൊക്കെ നാം വിവരിക്കാം — നമ്മുടെ ഭിക്ഷാശി പട്ടണത്തിൽ സുലഭമായി കിട്ടുന്ന അയിരും ൧൫.൩. പദാർത്ഥത്തിന്നു ഏതുമുണ്ടാകും കേശ്യകേതി കാണപ്പെട്ടുണ്ടോ അതുതന്നെ ഹരിദാർശനത്തിലെ ഗംഗാമുഖത്തിന്നു സമാനമായിരിക്കും. ധനം, ദൈവം ഈ കാലങ്ങളിൽ കേശ്യോധികൃത്താൽ ഇതുകൾക്കു പരസ്തകം വെട്ടിക്കുറച്ചു സാക്ഷം വിട്ടുപോകുമെന്നുള്ളതി പരമഭയമായിരുന്നു. ഇത്രയും ശീതളമായിട്ടുള്ളതാണെങ്കിലും ഈ ഹരിദാർശനഗംഗയിൽ പ്രകാശകാലമുതൽ സന്ധ്യാകാലംവരെയും തിന്നിത്തന്നിരുന്ന ഒരു ഭക്ഷി കയറിപ്പോകുന്നതെങ്കിൽ വളരെ പ്രയാസം

[illegible]

ച്ചുകുന്നു എന്നു താഴ്ന്നുവന്നിരിക്കുകയും ചെയ്തുവരുന്നു. ഫരിദാബാദിൽനിന്നു നോക്കുമ്പോൾ മേല്പാഞ്ഞ പശുതത്തിൽ ഒരു ദേവീക്ഷേത്രവും കാണാം. ഈ പാശ്ചാത്യത്തിൽനിന്നു വടക്കോട്ടു ഏകദേശം 45 മൈൽ ദൂരം വരെയും ശ്രീ മഹാജാജൻ വാസസ്ഥാനമെന്നു പ്രസിദ്ധമായ ക്ഷേത്രം ഉണ്ടെന്നു പറയുന്ന പാശ്ചാത്യവരുന്നത് ഇവിടെ നിന്നു ഓരോ ആഴ്ചയ്ക്കായിട്ടുള്ള ഗംഗോത്രിയ്ക്കും ശരാശരി 200 മൈൽ ദൂരമുള്ളതായി പറയുന്നു. ഇവിടെ നിന്നു മേൽപാഞ്ഞ പശുതസ്ഥലത്തേക്കുള്ള ദൂരം 15 ദിവസംകൊണ്ടു പോയിച്ചേരാം. പക്ഷെ കാഴ്ചയ്ക്കായി പോകേണ്ടിവരും. എന്നാൽ ധാരാളം എന്ന ഒരു മാതിരി വാഹനങ്ങളിൽ കയറിപ്പോകുന്നതായാൽ പോയി മടക്കിവരുവാൻ 120 ഉറപ്പുക വിലവരുന്നതായാൽ സാധിക്കുന്നതാണ്. ഇവിടെ സമീപത്തിൽ മൺസീമ കോട്ടയെന്നും, മലിനാട്ടുകച്ചടിയെന്നും ഇല്ല ഉള്ളതു കൂടെയിലാണ് പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു പൊറ്റീസ് സ്റ്റേഷൻ മാത്രമാണ് ഇവിടെ ഉള്ളത്.

൪൦. ഈ ഫരിദാബത്തിൽനിന്നു രണ്ടു മൈൽ തെക്കോട്ടു കനകല എന്ന പ്രസിദ്ധമായ ഒരു പുണ്യസ്ഥലമുണ്ട്. ഈ പുണ്യസ്ഥലത്തെ കേന്ദ്രമായി തുലാം 10-ാം നു- മാതിരിയെ പൊട്ടെട്ടു ഏകാവസാനിൽ കയറി പോയി ഒരുതു മണിക്കു മുമ്പായി കനകലത്തൽ എത്തി, എന്നാൽ ഈ സ്ഥലത്തിൽ ഏകാവസാനം ഒരു സ്വഭാവത്തെക്കൂടി മാറ്റം വരുത്തുകയും ചെയ്തതായി എന്നു പറയുന്നത് ശാരദാ മാത്രം സുഖമായും ഇരിപ്പാൽത്തക്ക വിസ്താരമു

ജിത വണ്ടിയാകുന്നു. ഇതു സുതാൻ ഒന്നുകൊണ്ട് ചതുരശ്രത്തിൽ ഉള്ളതായിരിക്കും. നാലു വക്കിനും ചെറുതായ കോശം തുണകളും ആതിന്നു മീതെ തട്ടിച്ചു മേഴ്ത്തീല കൊണ്ട് മേ ആവരണവും മാത്രമാണ് ഉണ്ടായിരിക്കുക. മേയ് വളരെ കുറഞ്ഞിരിക്കും. മുൻതാഗത്തു കൊച്ചുമാന് ഇരിപ്പാൻ ചുരക്കത്തിൽ മേ സ്ഥലവും ഉണ്ടായിരിക്കും. പണക്കാരായാർ പ്രാദേശം കോശം മാത്രമേ ഇതിൽ കയറുമുള്ളൂ. ആതുവസ്ഥാപോലെ മറ്റും മൂന്നും ആളുകൾതിക്കിത്തരിക്കി തുണ വെട്ടിച്ചുംകൊണ്ട് ഇരുന്ന് മാടിക്കുന്നതും കണ്ടിട്ടുണ്ട് ഏകാവശ്യങ്ങളുടെ സ്വഭാവം ഇതാണ്. ഇതു ദൈവദൂഷണത്തിൽ കാണുന്നതല്ല. എന്നി പ്രകൃതത്തെ തന്നെ ആരംഭിക്കാം. കന്നടലയിലും ഗംഗയുടെ സ്വഭാവം ഹരിദാശത്തിലൊപ്പാലെതന്നെ ഇരിക്കും. വിശാലമായ ഘട്ടങ്ങളും, കളിമൺപടവുകളും ഉണ്ട്. ഇവിടെ ഗംഗാതീരത്തിലാണ് ദൈവാലകണ്ഡവും മറ്റു പുണ്യസ്ഥലങ്ങളും ഉള്ളത് ഉടനെ ഗംഗയിൽ സങ്കല്പപൂർവ്വമായി സ്നാനം ചെയ്ത് ഉപാശ്വാതന്റെ ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നു കാപ്പിയും പലമാരും കുടിച്ചു. ഈ കുറേയും ഏന്ന പ്രദേശത്തിൽ ചെല്ലുന്നത് രോഗവരാദിപുരാനവസ്ഥിതിയായ ദൈവാലം നടത്തുവുള്ളത് ആ ദൈവന്റെ യജമാനൻ നശിച്ചുപോയിട്ടുണ്ടെന്നതിലും ആ സ്ഥലത്തു ചില കെട്ടിടങ്ങൾ ചില പുണ്യവാന്മാരാൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത് ഇന്നും കാണാവുന്നതാണ്. ഈ ശാലയിൽ ചെന്നു ദൈവാലദേശവും കുടിച്ചു ദൈവാലകണ്ഡത്തിൽനിന്നു

ഭയം പുറപ്പെട്ടു ധരിച്ച് ആയിടെ സമീപമുള്ള സതീദേ
 വിയുടെ ദേവതാഗൃഹമലങ്കരയും കിട്ടിപ്പോയിട്ടുണ്ടെന്നു
 ഓർമ്മപ്പെടുത്തുകയുണ്ടാകുന്നു. മടങ്ങിപ്പോകുന്നു. ദൈവദാസം
 ഇവ കണവലയിൽ വെച്ച് ഞ് നടുവിട്ടപ്പോൾ നേരത്തേ
 സംഗതി മറികൊള്ളാൻ ആഗ്രഹിച്ച് ഭൂതനാം അദ്വൈതം
 തത് വായിച്ചുനോക്കിയപ്പോൾ വിശദമാകുന്നതാണ് ഇവി
 ടെ വളരെ ബ്രാഹ്മണഗുഹങ്ങളും ആത്മാവശ്വം നിലയോ
 ളകളും ഉള്ളതാണ്. വിശേഷപ്പെട്ട രത്നവികിരം ഇവിടെ
 സൂക്ഷ്മമായി ചുരുങ്ങിയ വിധമേ കാണുന്നതാകുന്നു. പിന്നെ
 16 വേദം- ബ്രഹ്മമണ്ഡലകളും ഹരിദാശനീൽതന്നെ
 സൂക്ഷ്മമായി താമസിച്ച്. ഇവിടെ കണ്ടെടുത്ത ഒരു സംഗതി
 ക്ഷണത്തിൽ താഴെ വിവരിക്കാം. ഒരു തരം വൈരാഗികൾ
 സ്വയംഗം ഭഗവതപരം മഹത്വമാർത്താൽ ഭൂതലയ ചാർ
 ങ്ങളെ ധരിച്ച ഭഗവനാഭോച്ഛാദനം ചെയ്ത കിഷകു ന
 ടകം. ഏതാൽ ഇവർ ഭാരം ഗുഹങ്ങളിൽ ചെന്നു ഭൂ
 ത്വ പ്രാപ്തം ഭഗവനാഭോച്ഛാദനത്തെ ചെയ്ത മടങ്ങി
 പോകുന്നതലകൾ തിരിച്ചൊ പണയമാ മനുഷ്യമൃതത്തി
 ലും തഥാശക്തി കൊടുത്തിട്ടില്ലാതെ ലേശവും ഭവമുഖ്യം
 കൂടാതെ മടങ്ങിപ്പോകും പിന്നെ ലഭം ഉദ്ദിഷ്ട കൊ
 ടകമെന്ന പാദങ്ങളും അവർ ഭഗവതുമായെ അടി പി
 ബോദ്ധ്യ തരികയില്ല ഇത് ദൈവ ഗുണം തന്നെ
 ആ പദപ്രകാരം പരമം. ഇവകളെല്ലാം മറികൊള്ളാ
 ന്നതന്നെ അത്ര ചുരുക്കിട്ട് ഉപാധ്യായന യഥാവിതം
 ക്ഷണിണ കൊടുത്തു സുഖവും വാങ്ങി പരിചരിക്കുന്നതാകട്ടെ

യാത്ര പാഞ്ഞത് ആരമണിയോടുകൂടി സ്റ്റേഷനിൽ വന്നു. ഫരിയോത്തത്തിൽനിന്ന പുറത്തു നടവഴിപ്രകാരം വിട്ടു കയറ്റപ്പെട്ടവരിൽ ഏറ്റക്കുറച്ചുള്ള ഗംഗാമുഖത്തെ റെയിൽവേ സ്റ്റേഷനിൽ കോഴിക്കോട്ടെക്കുറേ അയച്ചതിന്നുശേഷം പ്രഖ്യാതമായ കരുണേശ്വരൻ ദരിദ്രന്മാരുള്ള അത്യാഗ്രഹത്തോടുകൂടി അങ്ങാടി വികരം വാങ്ങി ഏഴ് മണിയോടുകൂടി രീപണി കയറി പോന്നു.

കരുണേശ്വരൻ

61. ഫിറേ 11.30-നു 10 മണിക്ക് സ്ഥാനഗമനമെന്ന സ്റ്റേഷനിൽ ജാക്ക. കരുണേശ്വരൻ നിന്നു ഉപാദ്ധ്യായബ്രാഹ്മണർ സ്റ്റേഷനിൽ വന്നു യാത്രക്കാരെ അന്വേഷിച്ചു നില്ക്കുന്ന സമ്പ്രദായം സാധാരണമായിട്ടുള്ളതായാൽ സ്റ്റേഷൻ നിന്നു തന്നെ ഉപാദ്ധ്യായനെ കാണുവാനിടവന്നു. അദ്ദേഹത്തോടുകൂടി സ്റ്റേഷനിൽ നിന്ന് ഒരു മിനിസ്റ്റർ ട്രാമുള്ള കരുണേശ്വരൻ കയറിയപ്പോൾ കരുണേശ്വരൻ ബ്രാഹ്മണന്മാരിൽ ചെന്നു സമാനത കണ്ടല്ലാമറക്കി ചെല്ലുവിട്ടു. ഈ സ്റ്റേഷനിൽ വണ്ടി ധാരാളമായി കിട്ടുന്നതല്ല മനുഷ്യസഞ്ചാരവും കാര്യം കരുണേശ്വരൻ ഉപാദ്ധ്യായന്മാരിൽനിന്നു അതേ മിനിസ്റ്റർ സമീപമുള്ള സരസ്വതീനദിയിൽ സ്നാനത്തിനായി ചെന്നു യഥാവിധി സ്നാനവും തണുപ്പുള്ളി സ്നാനവും

നേശ്വരക്ഷേത്രത്തിൽ ദേശവും ജലവും മറ്റും ചെയ്ത ഒരു മണിയോടുകൂടി ബ്രഹ്മണഗൃഹത്തിൽ തന്നെ വന്നു കയറുന്നവർ കഴിച്ചു. ഉടനെ തന്നെ കർമ്മക്ഷേത്രത്തിൽ പ്രചാരമായ ഭാരതവർഗ്ഗപ്രദേശവും, സമീപപ്രദേശകരണ മഹാതിരവും, സംഹിതയിലുമുള്ള മറ്റു ചില പുണ്യസ്ഥലങ്ങളും ചെന്നു കണ്ടു. അവിടുമിങ്ങ ദേശം, സ്നാനം മുതലായതു യഥാശക്തി കഴിച്ചു മാത്രം ഏഴ് മണിയോടുകൂടി കർമ്മക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു ബൃഹത്തിൽ തന്നെ വന്നു. പുരോഹിതനായ ബ്രഹ്മണനെ യഥോചിതം സംഭാഷണ ചെയ്ത് അതച്ചതിന്നു ശേഷം അന്നു മാത്രം ഒരു കണിവരണം ഒരു ദൃഷ്ടിയിൽ തന്നെ താമസിച്ചു. ഈ കർമ്മക്ഷേത്രത്തെ പുണ്യസ്ഥലത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യം മഹാഭാരതം ആരണ്യകത്തിൽ കാർഷ്ണയയ്യധിപതിനും വാദത്തിലും മറ്റു ചില ഹൃദയങ്ങളിലും പ്രവർത്തിക്കുമ്പോൾ ഇതാകുന്നു. ഈ കർമ്മശ്രം മുഖ്യ വലിയ ഒരു വട്ടണം പോലെ ഉൽകൃഷ്ടനിലയിൽ ഇരുന്നിരുന്നു. 40-45 സംവത്സരത്തിന്നു മുമ്പ് ഒരു കാലത്തു ഇവിടെ അതികാലമായി ഉണ്ടായ വിഷുചികാശംഗാതികൃഷ്ടന്റെ ഏകദേശം അമ്പതിനായിരത്തോളം ജനങ്ങൾ നശിച്ചുപോയതിന്നു ശേഷം ഈ കർമ്മശ്രം വളരെ അിണിപ്പുവർകളാണിട്ടായി പണിതാകുന്നു. ഇവിടെ കരിങ്കല്പംകാണു മെട്ടപ്പേട്ടിത്തന്ന അങ്ങനും ഗൃഹങ്ങൾ ഇടവിടെയ്ക്കു പണിതുകാണുന്നു. ഏറ്റുമാനൂർ ഈ കർമ്മശ്രം ഇപ്പോൾ ഐതിഹ്യകാവ്യങ്ങൾ അത്ര സൂക്ഷ്മമായിരിക്കുന്നു.

മെന്തെ അങ്ങനെയല്ല. ഏകാന്തപ്രിയമായൊരു യോഗിക
 റംക്ക് ആയിത്തന്നെ ഇരിക്കുന്നതുമാകുന്നു. ഇവിടെ
 സമന്വയങ്ങളെക്കുറിച്ച് അറിയാത്തപ്പോൾ രണ്ടു മൂന്നു മൈത്ത്
 വിശ്വസ്തമായി പരസ്യം കിട്ടുകയാണു്. താമസ പൂ
 ണ്ണതും വികസിപ്പിച്ചു നില്ക്കുന്നതായാൽ ഈ സമസ്തത
 സൗന്ദര്യം കൂടുന്നു. ഇതിന്റെ അർത്ഥം ഭാരതീയ
 ഘട്ടങ്ങളായി കമ്യൂണിസം കൈക്കൊള്ളുകയും ചെയ്യുന്നു. മ
 യ്യത്തിൽ ഒരു കേന്ദ്രവുമുണ്ട് ഈ കേന്ദ്രത്തിൽ ദേശ
 ത്തിനായി പോകേണ്ടതിനു് കമ്യൂണിസം ഒരു ചുമത
 ത്തിലും ഒരു പാലവുമുണ്ട്. സമുദായസമന്വയങ്ങളെ
 മൂലം ഈ അറിയാത്തതിനായി അറിയും സമുദായ
 ത്തിൽ വന്നു ചേരുന്നു. ഈ സമന്വയങ്ങളിൽ
 മാത്രമായും ഭാഗ്യവശത്തിൽ വളരെ വിശേഷമായി വളർന്നു
 കൈക്കൊള്ളുന്നു. സംവിധാനത്തിലാകിൽ ഈ സമന്വ
 യങ്ങളിൽനിന്നു് സമാധാനം ഒരു മൈത്ത് ദൃഢമായി
 ഇരിക്കുന്നു. അധികം ദീർഘവിസ്താരമുള്ളതാകുന്നു. പ
 ണ്ട് ഭാരതീയലക്ഷ്യത്തിൽ കമ്മ്യൂണിസം പ്രതിപ
 ത്തിയും സമാധാനത്തിലും ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നതാക
 യാൽ സമുദായങ്ങൾ ഇന്നും ചാവറയെന്ന ആദർശ
 വരുന്ന ഈ സംവിധാനങ്ങളിൽ തീർത്തിൽ ചില ചി
 ങ്ങൾ ശിലാമണ്ഡലങ്ങളും ആശയങ്ങളും കണ്ടുവരുന്നു
 ണ്ട്. സമുദായം ഈ അധികം വരുമ്പോൾ പ്രായോഗിക
 തത്വസമുദായം ഒരു പ്രയത്നവുമായിട്ട് കൈ

മം സംസാരിച്ചു. ഇങ്ങിനെ വേറെയും പലതും വന്നിരുന്നതായി അറിയാം. അങ്ങനെയുള്ള ഇവയുടെ അധികം താമസിപ്പാൻ സാധകാശമുണ്ടായിരുന്നില്ലാത്ത സംഗതിയാൽ ഇങ്ങിനെയുള്ള യോഗ്യന്മാരെ വേറെയും കാണാൻ ഭാഗ്യമുണ്ടായില്ല. ഈ കത്തേക്കു തുടർന്ന് വലിയ കോളകളോടും മറ്റും വല്ല കാഴ്ചകളോ ഉള്ളതും എന്നാൽ വിശേഷവിധിയായി കാണപ്പെട്ടത് ഒട്ടകപ്പട്ടമാണ്. ഈ ഉപ്പുങ്ങൾ ഇവിടെ അടുപ്പിപ്പട്ടപ്പോലെ കാണുന്നതാണ്. ഈ കത്തേക്കു തുടർന്ന് വലിയ കോളകളോടും മറ്റും വല്ല കാഴ്ചകളോ ഉള്ളതും എന്നാൽ വിശേഷവിധിയായി കാണപ്പെട്ടത് ഒട്ടകപ്പട്ടമാണ്. ഈ ഉപ്പുങ്ങൾ ഇവിടെ അടുപ്പിപ്പട്ടപ്പോലെ കാണുന്നതാണ്. ഈ കത്തേക്കു തുടർന്ന് വലിയ കോളകളോടും മറ്റും വല്ല കാഴ്ചകളോ ഉള്ളതും എന്നാൽ വിശേഷവിധിയായി കാണപ്പെട്ടത് ഒട്ടകപ്പട്ടമാണ്.

മറ്റൊരതം അറിയപ്പെട്ടു. ൪൨-കേന്ദ്രം ൧൦൦൦൦.

1. താഴെപ്പറയുന്നവർക്കു കത്തേക്കു തുടർന്ന് വലിയ കോളകളോടും മറ്റും വല്ല കാഴ്ചകളോ ഉള്ളതും എന്നാൽ വിശേഷവിധിയായി കാണപ്പെട്ടത് ഒട്ടകപ്പട്ടമാണ്.
2. കത്തേക്കു തുടർന്ന് വലിയ കോളകളോടും മറ്റും വല്ല കാഴ്ചകളോ ഉള്ളതും എന്നാൽ വിശേഷവിധിയായി കാണപ്പെട്ടത് ഒട്ടകപ്പട്ടമാണ്.
3. വാസംവരവി-കത്തേക്കു തുടർന്ന് വലിയ കോളകളോടും മറ്റും വല്ല കാഴ്ചകളോ ഉള്ളതും എന്നാൽ വിശേഷവിധിയായി കാണപ്പെട്ടത് ഒട്ടകപ്പട്ടമാണ്.
4. ദക്ഷിണേന്ത്യൻ സമുദ്രം സമുദ്രം തുടർന്ന് വലിയ കോളകളോടും മറ്റും വല്ല കാഴ്ചകളോ ഉള്ളതും എന്നാൽ വിശേഷവിധിയായി കാണപ്പെട്ടത് ഒട്ടകപ്പട്ടമാണ്.
5. തെക്കേന്ത്യൻ സമുദ്രം സമുദ്രം തുടർന്ന് വലിയ കോളകളോടും മറ്റും വല്ല കാഴ്ചകളോ ഉള്ളതും എന്നാൽ വിശേഷവിധിയായി കാണപ്പെട്ടത് ഒട്ടകപ്പട്ടമാണ്.
6. ഗന്ധർവ്വ-കത്തേക്കു തുടർന്ന് വലിയ കോളകളോടും മറ്റും വല്ല കാഴ്ചകളോ ഉള്ളതും എന്നാൽ വിശേഷവിധിയായി കാണപ്പെട്ടത് ഒട്ടകപ്പട്ടമാണ്.
7. വാസംവരവി-കത്തേക്കു തുടർന്ന് വലിയ കോളകളോടും മറ്റും വല്ല കാഴ്ചകളോ ഉള്ളതും എന്നാൽ വിശേഷവിധിയായി കാണപ്പെട്ടത് ഒട്ടകപ്പട്ടമാണ്.

8. പാലാറിയിലിരുന്ന ശ്രീനി ഇരുമലോകം ചാഴിച്ചതിനെത്തുടർന്ന് ശ്രീധരൻ അത്ഭുതമായി കണ്ടെത്തുകയും അദ്ദേഹം പാലാറിയിലിരുന്ന 2 തവണ കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്തതായും ഇവർക്കുമുള്ള കരുണയും ആഭിചാലത്തിൽ കണ്ടെത്തുന്ന ഒരു മാരകരോഗവിനാശം നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതുകൊണ്ട് കരുണയും അന്നു ചേർന്ന സിദ്ധിച്ചതാകുന്നു. ഈ പാലാറി കഥാ സമാഹാരം ശുദ്ധമായി വിശദമായി കാണാൻ വാണിജ്യം.

മുദ്രാപ്രസംഗം എന്നാൽ വീഴ്ച.

[illegible][illegible]

നവരസത്തിൽ വാഴംകാലം കോരോരം കാക്കണങ്ങളാൽ അ
വർ അമ്മിൻ വിവരാധികളായിത്തീർന്നു. അതുനിമിത്തം
അമ്മിൻ വാലമേന്മാക്കളും തുടങ്ങി. ഗുരു-ശുഭിമാനാദായ
താനിപ്പുത്തുകൾവേണ്ടി പാണ്ഡവന്മാർ വേറെ വസിപ്പാറ
യിൽ കേൾവാത്ത പാണ്ഡവപ്രസ്ഥവും മറ്റും ഭാഗിച്ചു
കൊടുത്തു. പാണ്ഡവന്മാർ പ്രീതിപ്പെട്ട സമാധാനത്തോടുകൂടി
മറന്നു നവരസത്തിൽ നിന്ന പോന്ന പാണ്ഡവപ്രസ്ഥത്തിൽ
വന്നു ചേർന്നതിനോടുകൂടി പ്രീതിപ്പെട്ട പാണ്ഡവന്മാർ അ
ധിവസിപ്പാറായി മാനാഹരമായ ഒരു പട്ടണത്തെ ഉണ്ടാ
ക്കണമെന്നു തീരുമാനിച്ചതിൽ, ഇന്ദ്രനെ അറിയിച്ചു വിച
ക്ഷണാവിനെ വരുത്തി, ഇന്ദ്രന്റെ പേരിൽ ഒരു നഗരത്തെ
സൃഷ്ടിച്ചു പാണ്ഡവന്മാരെ അവിടെ അധിവസിപ്പിച്ചു.
അന്നു മുതൽക്ക് ഇന്ദ്രപ്രസ്ഥമെന്ന പേർ സിദ്ധപ്പെട്ടു.
തായിവന്നു. ഈ ഇന്ദ്രപ്രസ്ഥത്തിന്നു ചിത്രകുടം എന്നൊരു
മിറത്തുപട്ടണത്തിന്നു സമാൻ ഉരുവതു മരുത്ത് മൃഗത്തി
ലാണു മറന്നുവെക്കു മറ്റൊന്നു. ഈ മറന്നുവെക്കു കാ
കുരുവ ശത്രുക്കൾ പ്രവൃത്തിക്കു നായ മറന്നു. എന്ന ഒരു
ചക്രവർത്തിയായ നമ്മുടെ പ്രപുത്രനാകുകയും മറന്നുവെക്കു
മരുന്ന് പേർ വരുമാറിയായതാണ്.

64 ഈ പ്രദേശം ഇപ്പോൾ ഒരു ഹരിപ്പാദിശ
പോലീസ് സ്റ്റേഷൻ ആയിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ആകയാൽ ഇപ്പോഴും
മറന്നിറക്കപ്പെട്ടവർ യഥാസ്ഥാനം അയക്കുന്ന ഇരിപ്പും.
ഇന്ദ്രപ്രസ്ഥത്തിൽ പാലായനം അയക്കുക വാഗ്ദാനം
വെച്ചുകൊടുത്തതാണ്. അതിനനുസരിച്ചുവന്നു.

മു് കൊല്ലുകയും ആ ശവങ്ങളെ പക്കിടുകയും തുടങ്ങിയതും കൊട്ടക്കുകയും പട്ടണത്തെ വാഴാക്കി വിട്ടുകയറിയതും ചെയ്തി. സുൽത്താൻ അബുവൽഖലാസ്സും ഈ പട്ടണം അനന്തരമായിട്ട് വളരെ കർഷണമായിട്ടുപോയി അതിന്നുശേഷം വോഡാമംഗലത്തിൽ ൨൪൦൦ വിഹിതം എന്നാൽ 1414 ൾ വർഷത്തിൽ ഈ പട്ടണത്തെ കൈവശപ്പെടുത്തി രാജ്യപരിപാലനം ചെയ്തവനും ഭട്ടയിൽ തന്റെ ചെറുതനായ ഇഹ്ദാം എന്നൊരു രാജാവാക്കി വെച്ചു. പിന്നെ 1528 ൾ വർഷത്തിൽ പ്രസ്തുതനായ ബേതാർ പടകെട്ടിപ്പന്നം പാനിപ്പത്തിൽവെച്ചു വലിയ യുദ്ധം ചെയ്ത ഡിപ്പിയിൽ മുക്കിയ രാജ്യത്തെ സ്ഥാപിച്ചു 1540.൦൦ വർഷത്തു് തന്നെ നാൾ മകനായ ഇഹ്ദായ്സ് എന്നാൽ പട്ടത്തിൽ വന്നു പിന്നെ മരിച്ചവൻ എന്ന പട്ടണി വന്നു ഇഹ്ദായ്സ് എന്ന രാജാവിന്നു രാജ്യത്തിൽനിന്നു രാജ്യം എങ്കിലും ഈ ഇഹ്ദായ്സ് 1564.൦൦ വർഷത്തിൽ പാർസകളുടെ സാഹായ്യത്തോടുകൂടി വന്നു ശത്തിൽ വിജയം നേടിയിട്ടു ഡിപ്പിയെ പക്കനയും കൈവശമാക്കി. അതിന്നുശേഷം ഇഹ്ദായ്സ്കന്തനായ റഷ്യിൽ ഡിപ്പിയിൽ സ്ഥാപനത്തോടി ചേർത്തതിനാലി വാണ പ്രജകൾക്കെല്ലാം പട്ടണ സുഖ ദാരുണ ഉണ്ടാക്കി രാജ്യപരിപാലനം ചെയ്തവനും. ഈ മുക്കിയെഴുതാൻ മഹാമഹാജനങ്ങളിൽ വളരെ പ്രബലപ്പെട്ടതായി വന്നു ഈ അക്ഷയർ ചക്രവർത്തിയുടെ കാലത്തിൽ ൧748881 ക്രൈസ്തവ കരം വസുലാ

കുവനിക്കു ഈ ചക്രവർത്തിയുടെ രാജ്യപരിപാലന കാലത്തിൽ 440,00 ചൊരികളും 20,000 തൂപ്പുകളും ഉണ്ടായിരുന്നതായി വാദമുദയമുണ്ട്. ഇദ്ദേഹം ജന്മനാ ഒരു തുല്യസ്ഥാനമണങ്കിലും ചങ്ങമേടം കൂടാതെ അതി കരുണയോടുകൂടെ തിന്മപ്രഭുക്കളെയും രക്ഷിച്ചുവന്ന ഒരു മഹാ നായകനാകുന്നു.

67 പിന്നെ ജിഹാദഗീർ, ഷാജിമാൻ, അഹംഗസീ ബീമതലാമവർ ഈ ഡിപ്പിപട്ടണത്തെ പിന്തുടച്ചായി വാണു. ഇവരിൽ ഷാജിമാൻ കോലത്തിൽ അതി ബുദ്ധിമാനായ അലിമജീനകാനാ എന്നൊരു ഒരുപോലന യോടുകൂടെ 1681-ാം വർഷത്തിൽ ഈ ഡിപ്പിപട്ടണത്തിലുള്ള സകല വഴയ കെട്ടിടങ്ങളെയും ഏറ്റുണ്ട് പുതിയ കെട്ടിടങ്ങളാക്കിത്തീർക്കുകയും, ഭാഷ്യകാളപ്പാറ വളരെ നന്നാക്കിയതുകയും, ഏഴ് മതിപ്പവരെയും ഈ നഗരത്തെ വിസ്താരപ്പെടുത്തുകയും, യമനാഗദിയുടെ തീരവരെയും ബാക്കി ഭൂമിഭാഗങ്ങളിലും കോട്ട കെട്ടുകയും, അതിൽ അതതു ഭാഗങ്ങളിലായി വെറുതെ വീരക്കുറുള ചെയ്ത് സൂപ്പിച്ചുവരുകയും ചെയ്തെന്നുണ്ട്. ഇതു കൂടാതെ പ്രഭുക്കളുടെ സൗഖ്യത്തിനുവണ്ടി ഗംഗയിൽനിന്ന് 70 മയത്ത് ദൂരത്താലും തോടവട്ടി ജലസമൃദ്ധിയായ ഉന്മാക്കിത്തീർത്തു. ആകയാൽ ഈ ഡിപ്പിപട്ടണത്തിന് ഷാജിമാൻപട്ടണമെന്നു ഒരു പുതിയ പേര് സിദ്ധിച്ചാനിടയായിരുന്നു ഈ ഷാജിമാനാൻ പിറ്റേകാലം സിംഹാസനാന്തരമായി

വന്നവരിൽ അംഗസീദ്ധ കഴിഞ്ഞു വന്നതും അധികം നാൾ ഇരുന്നില്ല. ഈ അംഗസീദ്ധ 1707-ാം വർഷത്തിൽ കരിച്ചുപോയി. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ അഞ്ചു പുത്രന്മാരും യഥാക്രമം കാബുലിലേക്കും ചെമ്പൈക്കൽ എങ്കിലും ഇവരെല്ലാവരും ഉടൻ ഉടൻ കരിച്ചുപോയി. ഈ അവസരത്തിൽ രാജപുത്രർ, ശിക്ഷിതർ, മഹാരാജാക്കന്മാർ, ഇടകിട യോഗ്യരായവർ എന്നെല്ലാം ഒട്ടുമിക്ക 1787-ാം വർഷത്തിൽ ബാബാജി എന്ന കർമ്മയോഗിശിഷ്യന്റെ ഡിപ്പി പട്ടണത്തിൽ പദവെട്ടിയെന്നു മുഹമ്മദിനാൾ രേഖപ്പെടുത്തി. പിന്നെ പാർസി ഭക്തത്തിന്തിന്നു നാമകത്താ എന്ന ആൾ 1789-ാം വർഷത്തിൽ ഹിന്ദുവായി ഭംഗം 18-ാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ പിൽക്കാലത്ത് പ്രമുഖരായ വളരെ കഷ്ടപ്പെട്ടതിൽ വന്നതും കൊല്ലുകയും സ്വയം കൊള്ളിപ്പുകയും ചെയ്തവനായിരുന്നുവെന്നു ചോദിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനാലേയും 1748-ാം വർഷത്തിൽ ഡോണാണിയർ ഡിപ്പിയെ കൈവരുത്തപ്പെട്ടതിൽ വന്നവരുമായി മഹാരാജാവിന്റെ 1758-ാം വർഷത്തിൽ സമാഹരിച്ചതായ രേഖവന്നാൽകൊണ്ട് 70000 കരിച്ചുപോയതും കൂടാതെ, 80000 കരിച്ചുപോയതും കൂടി വന്നു വന്നാൽകൊണ്ട് യോഗ്യരായവർ കൊല്ലപ്പെട്ടതായി. അതിനാലും “ബാബാജി എന്ന കർമ്മയോഗിശിഷ്യന്റെ പാർസി പട്ടണത്തിൽ പദവെട്ടിയതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രന്മാരും അതിന്റെ ഡിപ്പി പട്ടണത്തിൽ പദവെട്ടിയതിനാൽ. ഈ ബാബാജി 18 വയസ്സിൽ പ്രായമായിരുന്നതിനാൽ “ഏകദേശം” അന്നു കാ

൯൯ 70000 കേശവസ്വാമി, 1൦൦ പീഠികളോടുകൂടി വന്ന് ഉദ്യോഗമേൽ എടുത്തു. അപ്പോൾ കണ്ണൽ പാൽ എന്ന ഇംഗ്ലീഷ് വീരനാൽ അൻ അംഗങ്ങളുള്ള കോടി പ്രോകയും ചെയ്തു. 18൦6 ഓഗസ്റ്റിൽ "അ അലം" ചക്രവർത്തി അൻ 86-ാം വയസ്സിൽ മരണമടവി. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രനായ അർജുൻ എന്നാൽ പേരിന്നു മറ്റൊരു പട്ടം കെട്ടി. ആ മോഹലാൽ അൻ 80-കളിൽ വയസ്സായ 1887 ഓഗസ്റ്റിൽ മരിച്ചുപോയി. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രൻ മോഹൻ ബഹദൂർ ബാലാസാധിന പട്ടം കെട്ടി.

69. ഇദ്ദേഹത്തിന്നു കൊല്ലത്തിൽ 12 ലക്ഷം ഉറപ്പി ക മിലവിന് കൊടുത്തിട്ടും പോരാളാവുന്നതിനാൽ വളരെ പ്രശ്നമായി. പിന്നെയും 8 ലക്ഷം ഉറപ്പികളായി മിലവിന് കൊടുത്തുവന്നു. വില്പിപട്ടണം മുഴുവനും ഇംഗ്ലീഷുകാർക്കെന്നു കൈവശപ്പെടുത്തി നടത്തവന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ള ഈ വില്പിപട്ടണം മോഹലാൽ അധികാരിയെ മോഹനത്തായ പട്ടവിടെ പ്രാവിച്ച് ഈ തിന്മകൾക്കെതിരായി സകല രാജാക്കന്മാർക്കും എത്രയും ഉത്തരവായിത്തീർന്നു. എന്നാൽ മോഹൻ രാജാക്കന്മാർക്കു കാലങ്ങളിൽ പ്രജകൾ പലപ്പോൾ സുഖമായി കഴിച്ചുവന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും അധികം കാലം പലവിധ ഉപദ്രവങ്ങളെ അനുഭവിച്ച് വളരെ കഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നു. ഒടുവിൽ നിതിന്യായാഭിമാനമായ ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ അധീനത്തിൽ ചെന്നതിന്നുശേഷം ഭാഗ്യമാണ് പ്രജകൾക്കു മേ

സുഖവാദ്യങ്ങളു തുടങ്ങിയിരുന്നിട്ടില്ലെന്നതു ഏതും സന്ദർഭം പരസ്പരം ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിക്കുകയുണ്ടു്.

70. ഇപ്രകാരം ഭരണത്തിന്നു് ഈ ഭിത്തിപ്പത്രം വടക്കുപടിഞ്ഞാറ് മണ്ഡലത്തിൽ ഏതും പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു പട്ടണമായിത്തീർന്നിരുന്നു. ഈ ഭിത്തി 7890 ചതുരശ്രമീറ്റർ വിസ്തൃതിയുള്ളതും, വടക്ക് ചാമ്പിപ്പട്ടണം കിഴക്ക് തമിഴനും, തെക്ക് പുല്ലച്ചക്കര, പടിഞ്ഞാറ് തൊട്ടുവും, ഈ താലൂക്ക് അതിരുകൾക്കു് ഉൾപ്പെട്ടുകിടക്കുന്നതുമാകുന്നു. ഈ ഭിത്തിയിൽ സുമാർ അറുപതോളം മക്കൾ ജനങ്ങൾ അധിവസിച്ചിരുന്നു. ഈ ഭിത്തിയുടെ കിഴക്കുവടക്ക് ഭാഗത്തിൽ തമിഴനാദിവാലാ പ്രവർത്തിക്കുന്നതുകൊണ്ട് പലവിധമായ കൃഷികൾ നടപറ്റുവാനും, നട്ടെണ്ണപ്പെട്ടുവരുന്നു. തെക്കുഭാഗം ചില ചെങ്കോട്ടകളായ് ചുറ്റപ്പെട്ടുകൊണ്ടു് തിന്നാൽ ഭവനങ്ങൾകാലത്തിൽ ഉഷ്ണവും ശുദ്ധവും ആയിരിക്കാതിരിക്കും. ഗോതമ്പും, തുക്കും, കടലമുതലായ് ധാന്യങ്ങൾക്കും യാതൊരു വിധത്തിലും വിട്ടുപോകാത്തതും. ഒരു 80 85 സംവത്സരത്തിനുമുമ്പ് ഈ ഭിത്തിയിലെ മുതലെടുപ്പ് 849670 ഉറപ്പു കണ്ടിരുന്നു. 1870-ൽ മുതൽക്കു മുതലെടുപ്പ് മുൻവിവരിച്ച സംഖ്യയേക്കാൾ വളരെ അധികമായിവന്നിട്ടില്ലെന്നു്.

71. ഈ പട്ടണത്തിൽ സുമാർ 7 കമ്മ്യൂണിറ്റികളിൽ അനേകം വീടുകളും, പള്ളികളും, കടക്കങ്ങളുമുൾപ്പെടെ, ജോറുകളും തൊട്ടും നിറഞ്ഞു് നിലനിൽക്കുന്നു. ഇവിടെ പ്രധാനമായ് റോട്ട് മണ്ഡലമൊക്കെ ഏതെങ്കിലും ഉണ്ടാകുന്നു. ഈ മണ്ഡലമൊക്കെയാണു് സമീപം വലുതാ

യ കരുതാമെന്നും ഉണ്ട്. ഈ രാജധാനിയുടെ കോട്ടയ്ക്കു സമാർ്തം ഒരു മതിൽ ചുറ്റളവും 10 ഞാടി ഉയരവുമുള്ളതായിരിക്കും, ഈ അളവയുടെ ഒരു ഭാഗത്തിൽ അമരാനിടയും പ്രവയിക്കുന്നു. ഈ കോട്ടയ്ക്കുള്ളിൽ ഒണ്ടുവിലാലത്തുവെക്കും ഉണ്ട് അതിൽ ഒന്ന് അമരുന്ന ഗമനാലോചനസ്ഥാമിദ്ധവമാകുന്നു. ഇതിന്റെ ഒരു ഭാഗം കോട്ടയും, മറ്റൊരു ഭാഗം വിശേഷമായ പൂന്തോട്ടം കുമ്പളം അമരയും, മറ്റൊരു ഭാഗം ചതുരത്തിയുടെ ഒരു വാലം എന്നുവെക്കുന്ന വള്ളിയുമാകുന്നു. ഈ അളവയുടെ ഒരു അറ്റം വെട്ടിച്ച് അമരുന്നിരിക്കുന്ന കാര്യം ഉപയോഗിയ്ക്കുന്ന വെട്ടിച്ച വാതിൽക്കൽ മറ്റൊരു വാതിൽക്കൽ സാധ്യമായിരിക്കുമെന്നും അത്രയും അകലിൽ സാധ്യമായിരിക്കുന്നതെന്നും ചില അതിൽ അങ്ങി വിവരിക്കും.

72. ഈ ഭരണധനികിൽ വിചിത്രങ്ങളായ ജനങ്ങൾ പ്രസാദിക്കുക. മറ്റു വലത്തം ഏറ്റവും കൂടുതൽ വെണ്ടുന്നതിന്നു ഏതെങ്കിലും ചില ചില ചിഹ്നങ്ങളാൽ കാണപ്പെടുന്നുണ്ട്. അതുകൊണ്ടും വെണ്ടുന്നതിന്നു ഏതെങ്കിലും ചില ചില വിശേഷങ്ങളാൽ കാണിക്കുക കഴിയും. വെണ്ടുന്നതിന്നും ഇതിന്റെ വിശദീകരണം അതിൽ ഒരു മുൻവിധിയെ സഹജമായിരിക്കണം. ഈ സഹജമായിരിക്കണം ഒരു ഭാഗം സ്വയംഗതയും ഭവനസംഗതയും മറ്റും കാണാവുന്നതാണ്. ഈ ഗുണങ്ങൾ കൈക്കലാക്കുന്നതിന്നും സഹജമായിരിക്കണം അതിയവലമായി വിശദീകരണ മാർഗ്ഗംകൾ.

ഭൂമകാണ്ടു കെട്ടപ്പെട്ടതും പിത്തകളിനാലും തട്ടുകലിനാലും
 തകരെയൊലതകളാൽ വിചിത്രമായിട്ടുള്ളതും, ഒരു സ്വർണ്ണ
 ചതകളുടെ കിരണീസ്ഥാനത്തു് പാദമേത്തു പുഷ്പകൃതി
 യിൽ തണുപ്പാൽ പരമിച്ചിട്ടുള്ളതും, ഉപരിഭാഗത്തിൽ സ്വ
 ള്ണ്യമെത്താത്ത താഴികക്കുടത്താലും തകപ്പലകകളാലും
 ബലമേകിയിട്ടുള്ളതാകുന്നു. സൂര്യോദയകാലത്തിൽ ഈ
 കോട്ടകകളെ കെട്ടി ഈ രാജധാനിയെ കാണുന്നവര
 ഇവിടെ ബാലസൂര്യൻ കണപു, ബാനകമുദ്രണൻ 'തോ
 ന്നിപ്പൊകം ഉദ്യാനമൊ ബന്ത'മെന്നീയം. പലരായി ല
 തകളും, വൃക്കക്കളും, കെട്ടികളും നോക്കുന്നതല്ലെന്ന ഈ ഉ
 ദ്യാനത്താൽ പലരൊ പുഷ്പസൂര്യൻ ഉള്ളതുകൊണ്ടു എ
 പ്പോഴും ഈ സ്വദേശം പരിമളമേഴമൊത്തമെന്ന ഇവരെന്ന
 തുടങ്ങി. മധുവാനന്ദാരത്തത്താൽ കോകിളപ്രമാണി
 കളുടെ മധുവഞ്ചനതപകാമാളി നിന്നദകൊണ്ടു സാമുദ്ര
 അധരം ശ്രോത്രശ്രീയചാരിതാത്മ്യം സിദ്ധപ്പെടുന്നു.
 ഈ രാജധാനിയെ കാണുന്നവരും കൈ തന്നത്താൽ വല്ല
 കരപ്പട്ട മാവണ സമാമണ്ഡപാദികൾ കൈകൾ വരാതെ
 താലിക്കകയില്ലെന്ന നല്ലതും പാതാഃ ഈ എഴപ്പുകൾ
 തമനാമ്പിടീത്തേ തത്തമെന്ന നിഷ്കന്തകകൊണ്ടു സ്തന
 ഗ്രന്ഥമേതും മറ്റും തമനാമ്പി തനിവ കഴൽകാഴ്ചയി
 ത്തമൊഴും ബലം പരമ്പാർ കോട്ടത്ത ബലിച്ചിട്ടുള്ളതും. സമാ
 മണ്ഡപത്തിൽ കൂടി ഉഷ്ണശാന്തിക്കുമേണ്ടി പല ഭാഗത്തു
 ൽ ബലപണാകളെ നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇവയെ താമ്ര
 ൽ കല്ലുകൊണ്ടുള്ള പണിവും, തണുക്കുമിസമിതകളാൽ

കനകലതകളുടെ ചേരയും, ശിപ്ലിചാതുര്യവും, കറുത്ത പൂരിസൗകാശ്യവും കാണാനുപകാരപ്പെടുന്ന ഒരു നന്മ സാധാരണ സാധിക്കുമെന്നുള്ളതിലേക്കും സംശയമില്ല. എന്നിരുന്നാലും ചായുന്നതും, അതിനനുയോജനമായ ഒരു മരയറുന്നിനെ കാണാതെ പോയാൽ മനുഷ്യരുടെ നന്മയെപ്പറ്റി സാധാരണ വരികയില്ലെന്നു നീക്കമുണ്ട്. ഈ കോട്ടകളെക്കുറിച്ച് ചില ചില വലിയ കെട്ടിടങ്ങൾ വേറെയും ഉള്ളതുകൊണ്ട് സകാർ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും ചിലതുകൊണ്ട് സോഫിസ്റ്റുകളും സകാർയക ചില പണിക്കരും അധിപസിദ്ധവർണ്ണങ്ങൾ. കഴൽമവർണ്ണങ്ങളും ഇപ്പോഴും തന്നെയും സഞ്ചരിക്കുന്നു. ഈ മരയറുന്നിയിലാണ് 60 കോടി രൂപകളുടെ ചിലവു ചെയ്ത് ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട യൂറോപ്യൻ സന്ദർശനം ഇരുന്നിരുന്നത്. “നാദർഷ” 1739 ൽ വെത്തിയ ഇതിലുണ്ടായിരുന്ന ഒരു മരണങ്ങളെക്കുറിച്ചും ഈ സിംഹാസനത്തെയും എടുത്തുകൊണ്ടുപോയി എങ്കിലും കെട്ടിടങ്ങളുടെ സൗകര്യത്തെ കൊണ്ടുപോവാൻ സാധിച്ചില്ല. ഈ കോട്ടകൾ സമീപമാണ് “ജാലകുപ്പിത” എന്നും അതിനുമുമ്പുള്ളതുകൊണ്ട് പള്ളി ഇരിക്കുന്നത്. ഈ പള്ളി കരിങ്കല്ല്കൊണ്ട് കെട്ടപ്പെട്ട മരണങ്ങളായ ഒരു എടുപ്പാകുന്നു. ഇതു കണ്ടു ഉന്നതമനസ്സുള്ള കെട്ടപ്പെട്ടതാകകൊണ്ട് നല്ല പൂജാരികളെപ്പോലെയുള്ളവർ കെട്ടപ്പെട്ട കെട്ടൽ വെട്ടുകളിൽ കെട്ടിയിരിക്കാറുണ്ട്. ഈ പള്ളിയുടെ ഒരു ഭാഗങ്ങളിലും മറ്റ് അടി ഉയർത്തലും മറ്റ് പൂജാരികളെക്കുറിച്ച് വിവിധങ്ങളുള്ളതായ മറ്റ് ഗോപുരങ്ങളും ഉണ്ട്. അതുകൊണ്ട് ഉള്ളിൽകൂടി

പുനർ പട്ടവുകൾ കയറി മുകളിൽ പോയി നോക്കുന്നതായാൽ ഡിപ്ലിപട്ടണത്തലുള്ള മിക്ക പ്രദേശങ്ങളും, ജോറുകൾ, മാതൃപാല കളും അനേകം പ്രാസാദങ്ങളും മറ്റും കാണാവുന്നതാണ് ഈ പള്ളി “ഷാജിമഹാർ ചക്രവർത്തി” പത്തുലക്ഷം തുറുപ്പു ക ചിട്ട വഴിയായ് കെട്ടിയതാണെന്നു കേൾക്കുന്നു.

78. ഈ പള്ളിയുടെ പടിഞ്ഞാറു ഭാഗത്തു “കലാസ് മജ് ത്” എന്ന കുമ്പളായ ഒരു പള്ളി ഉണ്ട് ഈ പള്ളി അറബി ദേശക്കാരുടെ ശിഷ്യശാസ്ത്രപ്രകാരം കണ്ണാടകര നിയമം വിളിക്കപ്പെടുന്നു; കൂത്തു പായം എന്നുമാകുന്നു. ഇതിനെ വടക്കുക്കുളപ്പട്ട അറക്കും പള്ളിയും ഈ പട്ടണത്തിൽ കാണാവുന്നതാണ്. ഈ ഇന്ത്യയിൽ മുസ്ലിമാന്മാരുടെ വശേഷപ്പെട്ട പള്ളികൾ വലുതും ഉണ്ടായ ദിക്കുമെങ്കിലും ഈ ഡിപ്ലിപട്ടണത്തിൽ ഉള്ള പള്ളികളെല്ലാം ഗംഭീരമായിരിക്കുന്ന ചെറുതും വലുതും വരാത്തവയെന്ന ഒരു സ്ഥിതിയെ ചെറുതാക്കുന്നവർ വെറും തലയോരായ് വിശ്വസിക്കാതെ ഇഷ്ടപ്പെടുകയും ഈ ഡിപ്ലി പട്ടണത്തിൽ ഇല്ലാത്തവരുടെയും അല്ലാത്ത ക്രിസ്ത്യാനികളുടെയും കോവിലുകൾ കണന്നത്തുടങ്ങിയ ഹിന്ദുക്കളുടെ ക്ഷേത്രങ്ങൾ ഇല്ലത്തുവെന്ന പായാം, ഈ ഡിപ്ലി പട്ടണത്തിന്റെ ഒരു അറ്റം കൊട്ടിപ്പറന്ന ഒരു വലിയ കോട്ടയും ഉണ്ട്. ഇതു ൨൨൦൦ സംവത്സരത്തിന്നുമുമ്പ് അശോകമഹാജയം കിട്ടിയതാണെന്നു വല്ല ശിവാശാസനങ്ങളും കാണപ്പെടുന്നു. ഇതിന്നുതൊക്കേ പേര് സുമാറ് നാലു മതിത്ത് മുതലായി

ൽ ഹൃദയമുൾക്കൊണ്ടിസ്ഥപമായ പള്ളിയുണ്ട്. ഇതു വരും
അടിചുറളുവുള്ള കരിങ്കൽ കെട്ടിടമാണ്. ഇതിൽ പല
പല കാഴ്ചകളും കിടന്നുറങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിനെ ഇവിടെയുള്ള പ
ള്ളികളെക്കൊണ്ടുവെണ്ണിച്ച അയസ്സുപിറ്റിപ്പാർ പ്രൗഢസമ
ന്ത കത്തി ഈ വിവരത്തെ ചുരുക്കം. ഏകിലും വിശേ
ഷപ്പെട്ട പള്ളികളുടെയും കുഴുരുടെയും ഒരു വിവരണം
ചുരുക്കമായി തരേ ചേക്കുന്നു

74. 1. മരുതസ്മിത, 2. കുലമുഖസ്മിത എന്ന
പ്രേതകുലം, 3. ഹൃദയമുൾചക്രവർത്തിയുടെ പ്രേതകുലം,
4. ചുവപ്പു എന്ന കവിയുടെ പ്രേതകുലം, 5. ചുവപ്പു-മല
സിദ്ധതിലാളയുടെ ഒരു കായി ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള സൂര്യം
പള്ളിയും, 6. ചങ്ങിചെറുക, 7. ചെറുചെറു എന്ന കേട്ടു,
8. പ്ലാഗ്സ്റ്റാബ എന്ന ഗോപുരം; 9. തിന്യാവു എന്ന
ഗുഹം, 10. മൃഗിയം, 11. വലിയമോർ, 12. കത്താബ
മൈനർ മുതലായി അനേകം സ്ഥലങ്ങൾ ഈ ഡിപ്പിയി
ൽ കാണാം തോഴ്ത്തയുള്ളതാകുന്നു. ഇതുകൊല്ലാം കറ
ണിപ്പറന്നായി നാലു അറയ്ക്കൽ കൊടുത്താൽ അളക്കള
ധാരാളമായി കിട്ടുന്നതാണ്. ഈ ഡിപ്പിയിൽ അനേകം
പരമകൊല്ലാളിമാർ യുനെസ്കോ എന്ന ഒരു കോമോ
ട്ടലുകളും ഉണ്ട്. ഇവിടെ കരിസ്റ്റോട്ടകൾ സുലഭമാണ്.
സ്ത്രീകളിൽനിന്നു ഏക മതിസ്കീമമുള്ള ഒരു ധർമ്മശാല
തിലാണ് അങ്ങനെയൊരു അറയ്ക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇലാം 11ാം-
മുഴുവനും ധർമ്മശാലയിൽത്തന്നെ താമസിച്ചു. ഈ ധർമ്മശാ
ലയുടെ ഉത്തരത്തുടങ്ങുന്ന അറയുടെ ഒരു വാസ്തവം പ്രവ

ഫിഷണെഞ്ചു പട്ടണത്തിൽനിന്നു യമുനാനദിക്കു ഒരു മയി
സ്സ് പോത്രമാണ് ദൃശ്യമുള്ളതു. ഇതിന്നു പുറമെ കഴൽവെള്ള
വും ധാരാളം. ആകയാൽ ഈ പട്ടണത്തിൽ ജല സൗകര്യമു
ണ്ടെന്നു ഇനി വിവരിക്കേണ്ടതില്ലല്ലോ. ഈ ധർമ്മശാലക്കു
ടുത്തുതന്നെ ചെറിയ ഒരു അങ്ങാടിയും ഉണ്ടു വലിയ ഭ
ജാധിപക്കും അദ്ധ്യക്ഷന്മാർക്കും മറ്റും സമാഗ്നമെത്തിയപ്പോൾ
ഒരു ഉള്ളി അങ്ങാടി അമസിച്ചിരുന്ന ധർമ്മശാലയിൽ ദിവ
സം കമ്പിക്കു അധികം കമ്പിന്നു കോടാ ഉറപ്പിക പ്രകാരം വാ
ടക കെട്ടിക്കേണ്ടിവന്നു. ചെറിയസ്ഥലമായിരുന്നാൽ ഇ
തു വേണ്ടിയതന്നതല്ല ഇവിടെ ഒരു വിശ്വാസവിധി കാണാ
ക ഉണ്ടായി അതാവിത, അങ്ങാടി അമസിച്ചിരുന്ന ധർ
മ്മശാലയിൽ താമസിച്ചു മണിയുതൽ കൈവന്നേകം ഉ മണി
വക്കക്കും പട്ടണത്തിൽനിന്നു പലതരം കച്ചവടക്കാരും മ
റ്റുംവന്നു സമ്മാനിക്കേണ്ടതും, വെള്ളപ്പാത്രങ്ങൾ, മനാങ്ങ
ൾ, ഗിലട്ടസാധനങ്ങൾ, പലതരം ശീലത്തങ്ങൾ, അത്തൽ
അമ്പർ മുതലായ മറ്റേതും സുഗന്ധദ്രവ്യങ്ങൾ എന്നിവ
കളെ പട്ടണത്തിലുള്ള മിക്ക വസ്തുക്കളും കൊണ്ടുവന്നു നൂതന
യാത്രക്കാരുടെ മോഹിപ്പിച്ചു പിടിപ്പിച്ചു വാലവാങ്ങി വിറ്റു
വെക്കുമുണ്ടു.

76. ഇതു കൂടാതെ സംഗീതക്കാർ, ദേവദാസികൾ
മുതലായ മറ്റേതരം അക്കാലം മോടിത്തട്ടു കൂടി വന്നു
സംഗീതാലയങ്ങളെക്കൊണ്ടു യാത്രക്കാരുടെ ശ്രദ്ധിച്ചു മുതൽ
സ്വന്താഭിക്കുന്നു. എന്നതാണു വളരെ പാവപ്പെട്ടതും, യാത്രക്കാർ ക
റെ ധനികന്മാരും യോഗ്യന്മാരും എന്തായാണാൽ പാക്കുന്നു

സ്ഥലത്തു തന്നെ ഓവിലെ പൂ മണി മുതൽ കേവലനേരം
 ഈ മണിവാദികളും പട്ടണത്തിലുള്ള സ്വകല സംധാരങ്ങളും
 വിനോദങ്ങളും വന്ദന ചോരണത്തുകാരും. മറ്റേതും എല്ലാവരും
 അസ്സന്ധ്യയും ഭക്ഷണവും കഴിച്ചശേഷം ശേഷം ഒരു ദിവസ
 അതിനുശേഷം ൪ ഉറപ്പിക കേന്ദ്രത്താൽ കിട്ടുന്ന എളുപ്പ
 കേന്ദ്രസ്ഥാനത്തിൽ കയറി പട്ടണം കാണാനായി പൂർണ്ണ
 പോയി. ഒന്നാമത് സിദ്ധാതിലാലാലുള്ള നൂറുകൊയധ
 ജന്മംകൊണ്ടുമാണ് കാണുക ഉണ്ടായത്. ഈ നൂറും ഒരു
 തൂണത്താലെയെന്നും ഉള്ളിൽകൂടി കയറി നാലുകൊല്ലാം
 കാണുവാൻ സൗകര്യമുള്ളതുകൊണ്ട്. ഇതു കാണേണ്ടുന്ന
 ഒരു കോട്ടതന്നെ. വിജയ ഇവിടെ നിന്നുപോയി ഒരു മ
 യിനു തുടങ്ങിയിൽ പണ്ട് പാണ്ഡവന്മാരുടെ വാസസ്ഥാ
 നമായിരുന്ന പഴയ കോട്ടയിൽ മലയ്ക്കു കണ്ടുകൊണ്ട്
 ഉണ്ടായത്. ഈ കോട്ട ഇപ്പോൾ മിക്കതും ഇടിഞ്ഞു വീണു
 നില്ക്കുന്നതായി കിട്ടുന്നു. എങ്കിലും കേന്ദ്രകകത്തു നാലു
 തോളും കടികാൽ അമിസിച്ചു വന്നതാണ്. ഈ കോട്ടയിൽ
 തിന്ന് അറ കയൽ ഒരു തടയിൽ സമീപങ്ങളിൽ ഇടത്തു
 കിടക്കുന്നതായ അനേകം കോട്ടകൾ കാണപ്പെടുന്നുണ്ട്.
 ആകയാൽ പണ്ടു ഈ പട്ടണം പാണ്ഡവന്മാരുടെ വാസ
 സ്ഥാനമായ ഇന്ദ്രപ്രസ്ഥമായിരുന്നു എന്ന് ഉറപ്പിച്ചിരുന്നു
 ണ്. വിജയ ജക്കാസ് ജീയെ ഏറ്റു പള്ളി മുതലായത്
 കാണുക ഉണ്ടായി. ഈ പള്ളിയുടെ സ്വഭാവം മുമ്പു വി
 വരിച്ചതിനാൽ ഇവിടെ എഴുത്തുനില്പു. അതിന്നു ശേഷം

ഈ പൂമു മഹാഭാരതത്തിന്റെ കർമ്മത്തു അനുചരസ്ത്രീകൾ
 ു പ്രതിദിനം വൃദ്ധിയെപ്പോലെയായി പ്രവഹിക്കുന്ന യ
 മനാഭവിയെ കണ്ടു വന്നപ്പോൾ അതിൽ എത്രയും അത്യാനന്ദം
 യിൽ കെട്ടപ്പെട്ടതാണെന്നാണ് അവിടെയുള്ളവർ പറഞ്ഞു
 വരുന്നത്. ഏതായാലും ഇത് സാധാരണ ജനങ്ങൾക്ക് നി
 മിതമായ പ്രയാസംകഴിച്ചുനൽകുന്നത് ഇത് ചെന്ന് കണ്ടാ
 വെന്ന് എഴുതിയിൽ തന്നെ അറിയാൻ കഴിയുന്നതാണ് ഈ
 ധർമ്മത്തിന്റെ സമീപത്തിൽ തന്നെ പൂമു മഹാഭാരത
 ത്തിന്റെ മഹത്വവും കണ്ടെത്താം. ഈ വർഷം
 ത്തിൽ നിമിതപ്പെട്ടതാകുന്നു. അത്രകാൽ ഇതിന്റെ ചെറു
 ു മഹത്വവും അതിന്റെ ദൈവം കഴിച്ചു വന്നിരുന്ന മഹത്വ
 ദൈവം പ്രതികരിക്കുകയും ഈ സമീപത്തിൽ സമീപത്തി
 ു മഹത്വമായ ഒരു ദൈവത്തിന്റെ മഹത്വവും ഉണ്ട്.
 അവിടെയും ചെന്ന് ദൈവം കഴിച്ചു വന്നപ്പോൾ
 ു ഭൗതിക കാര്യങ്ങൾവെച്ച്. അത് വരുന്ന മഹത്വ
 ു കാര്യം കണ്ടാൽ എടുവന്നിട്ടു. ഇപ്പോൾ ഈ കോ
 ട്വൽ സമീപമുള്ള പ്രദേശത്തിൽ ജനവാസം വളരെ കു
 ഴം, എങ്കിലും വരുന്നതിൽനിന്നു പ്രതിദിനം ഈ കാഴ്
 ങ്ക കണ്ടു നായി പല യോഗ്യരും വന്നു പോകുന്നുണ്ട്.
 പല യോഗ്യരും വരുന്നുണ്ട് അതിൽ അതിവേഗം
 വേണ്ടി ധർമ്മത്തിന് എത്രയും അടുത്തുതന്നെ സകാലക
 തായി ഒരു മഹാഭാരതം ഉണ്ടാകുന്നു. എത്ര
 സംഗതികൾക്കും ഡി.ടിയിൽ വരുന്നവർ ഈ കാഴ്ചയെ ക

ണമെന്നു ചോദിക്കുകയെന്നു കേൾപ്പെടുത്തിയകാര്യങ്ങൾ. ഏഴു മണിയോടുകൂടി തെങ്ങും അവിടെനിന്നു മടങ്ങിയെന്നു രാത്രി 10 മണിയോടെ അവിടെനിന്നു മടങ്ങിയെന്നു വന്നു ചെന്നു അവിടെ സുഖമായി താമസിച്ചു.

70. വനമൊന്നും, പട്ടണവും തിരുത്തുകയായി ഈ വക അന്തര കാര്യകളെ കണ്ടു. 18-ാം-നു വിശേഷപ്പെട്ട ചില അപ്പകളും, ചോറുകളും, പ്രസിദ്ധവും മറ്റു പല പല സ്ഥലങ്ങളിലും സഞ്ചരിച്ചു ചെന്നു നല്ലവിധത്തിൽ അവിടെ പാർത്ത സ്ഥലത്തുനിന്നു മടങ്ങിയെന്നു. ഈ പട്ടണം വളരെ പ്രബലപ്പെട്ടതും സകല സാധനങ്ങളും കിട്ടുന്ന സ്ഥലവും 80 ലക്ഷത്തോളം മൂലക്കൾ അധിവസിച്ചിരുന്നതും ആകയാൽ നന്മയായും വലിയതായും കാര്യമായിത്തന്നെ വിചാരിക്കേണ്ടതാണ് ഇവിടെ പലതരമായി 80-ൽ അധികം മില്ലകൾ ഉണ്ട്. പക്ഷെ കേരളത്തിൽനിന്നു മറ്റു പ്രധാനപ്പെട്ട മിനുക്കുവസ്തുക്കൾ ഇല്ലെന്നുള്ള സംഗതി കാര്യം വ്യസനകരമായതായി തീർന്നിരിക്കുന്നു. പുണ്യക്ഷേത്രങ്ങൾകൂടി ഉണ്ടായിരുന്നാൽ ഈ നഗരം അത്യന്തമായിതന്നെ എന്നു പറയാം കഴിയുന്നതും. ഏതായാലും സാക്ഷാത്കാരികൾ കാര്യകളെയും കണ്ടു 18-ാം-നു രാത്രി മൂന്നാം കഴിച്ച് സ്നേഹത്തിൽ വന്നു അവിടെനിന്നു അല്പം ദിക്കാറുവായി എട്ടുമണിയോടുകൂടി തീർത്ത് കയറുകയും ചെയ്തു.

77, 71 തുലാം 14-00ന് 10 മണിക്കു മുമ്പായി ഡിപ്പിയിൽനിന്നു ആഗ്രാസ്സിൽ വന്നിറങ്ങി. ഈ സ്റ്റേഷനും അന്നാഹാരമായ ഒരു ഏകപുതന്നെ ആണു. ഈ ആഗ്രാപട്ടണം മോറോയിൽനിന്നു സുമാർ 589 നാഴിക ദൂരത്തിലാണ് കിടക്കുന്നത്. അതിൽ കിഴക്ക് മിനിയയും, തെക്ക് ഡോളാപ്പയും, പടിഞ്ഞാറ് വാഷയുയും, വടക്ക് മധുരയും ജില്ലകളാണ്. ഈ നാല് അതിരുകളുടെ അകത്ത് കിടക്കുന്ന ഈ ആഗ്ര പട്ടണം 85 മയിത്ത് ഭീഗവയും, 88 മയിത്ത് വിസ്മയവും ഉള്ളതും ഉയർന്നുണ്ട് ഗവണ്മെന്റുടെ അധികാരത്തിലിരിക്കുന്നതുകൊണ്ട്. ഇവിടെ യമന്, സാമ്പൽ മുതലായ നദികളും പ്രവഹിക്കുന്നുണ്ട്. സമീപത്തിലുള്ള ഏകപുരയിലി എന്ന തലയിൽ ഉണ്ടാകുന്ന ഒരു മാതിരി വിശേഷപ്പെട്ട കല്ലുകൾ ഉണ്ടാകാൻ പട്ടണത്തിൽ അനേകം അന്നാഹാരവേലകൾ ചെയ്തുവരുന്നുണ്ട് ശിശുക്കൾക്കും ഒരു മാതിരി സഹനമായ പ്രദേശമാണ്. എങ്കിലും ഓരോന്നുകാലത്തിലേ ശീതം സമീപമാർ വളരെ പ്രയാസമായിരിക്കും. വിശേഷപ്പെട്ടനിമത്തുകളും, റെയിലും, വലിയ വഞ്ചികൾക്കുടി സഞ്ചരിക്കുന്ന യമനാനദിയും ഉള്ളതുകൊണ്ട് കച്ചവടക്കാർ വ്യാപാരത്തിന് വളരെ സൗകര്യമുള്ളതായാൽ കച്ചവടം മിനംപ്രതി വർദ്ധിച്ചുവരുന്നുണ്ട്. ഏണമാത്രമല്ല, നെല്ല്

കേരളം കൃഷിയിലൂടെ ധാന്യം ഉത്പാദിപ്പിക്കുകയും അത് വിറ്റഴിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനായി പദ്ധതിയിടണം.

[illegible]

1880-ാകതിൽ സിന്ധ്യാമഹാശാഭാവിനും ഈസ്റ്റിന്ത്യൻ കമ്പനി കൗൺസിലിൽ അംഗമായപ്പോൾ ഹെസ്റ്റിംഗ്സ് എന്നാൽ തട്ടത്തു. കടുവിൽ ജനറൽ ലോക്ക് കസ്റ്റഡിയർ ആയി. ഇംഗ്ലീഷ് ഗവണ്മെന്റിന് സ്വന്തമായിട്ടുള്ള ഇല്ലം കോമരപ്പള്ളി ഈ ആഗ്രാ പട്ടണം ഇപ്പോൾ വളരെ ശ്രംഗരം കോടിയാടുകൂടി വിളക്കുന്നു. എത്രയും സമീപത്തിലുള്ള തമിഴ് നാളിയുടെ പാലത്തിൽ കൂടി തീവണ്ടിപ്പാതയും, അതിന്നു താഴെ സാധാരണ ജനങ്ങൾക്കു സഞ്ചരിപ്പാനുള്ള കാഴ്ചയും ഉണ്ട്. പലപ്പോഴും അതിന്നു ഗംഭീരമായിരിക്കുന്നതാണ്. തമിഴ്നാട്ടിൽ കരിങ്കല്ലുകൾക്കു കെട്ടപ്പെട്ട ഘട്ടങ്ങൾ ഉള്ളതുകൊണ്ട് സ്നാനത്തു ഞാനു പരമസുഖം. ഇവിടെയുള്ള ഹോഡുകൾ വളരെ വിപുലവും, അതിന്നു മേലും ഉന്നതമായിരിക്കും. പട്ടണത്തിലുള്ള ഹോഡുകളുടെ ഇരുകരയും പ്രാചീന മാനാഥാരങ്ങളായ പ്രാസാദങ്ങളാലും, കടക്കത്തുകൾക്കും അലങ്കാരമായി നിർമ്മിക്കുന്നതായാൽ വളരെ മേലിയുള്ളതാണ്. ഇത്തരക്കാരെ ഹോഡുകൾ പ്രായേണ മേൽ വിവരിച്ച കല്ലുകൾ പണിയിക്കുന്നതായാൽ സാമ്പത്തിക നവം സുഖവും ദൃഷ്ടിയിൽ മനോഹരവുമായിരിക്കും.

79. ഈ പട്ടണത്തിൽ (കാബൂൾ) വെണ്ണക്കല്ലുകൾ കെട്ടപ്പെട്ടിട്ടുള്ള അനേകം ഏക്കറുകൾ ഉപയോഗിച്ച്, ഇവ പ്രജാകൾക്ക് അർപ്പിക്കാൻ, അനുപമമായും, അതിന്നു മേലിയതായും ഉപയോഗിക്കുന്ന 'ദോമിനോ' എന്ന ഒരു ഏക്കറിലുള്ള കല്ലുകളിൽ കാണുന്ന പദാർത്ഥങ്ങളിൽ വെണ്ണ ക

നാമത്തെ തായിത്തന്നെ വഴ്ത്തിയെന്നു തന്നെയാണ് ആരും സമ്മതിക്കുന്നതെ ഇതിനുകവിച്ചു. അത്രയും ആശ്ചര്യകരമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. ഈ കാലിദയാധി എന്ന വിമാനസമന മന്ദിരത്തെ കാണാനുൾക്കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ഈ ആകാശം, യുവാവ്, പൂർവ്വം, മറ്റു പല രാജ്യകാലം വരുന്നുണ്ട് ഇപ്പോൾ മുള്ള കാലിദയം മൂന്നാം സൗഭാഗ്യത്തെ ഇവിടെ ഒരു വഴ്ത്തിയതെ ഇതിനേക്ക് ഏതും അറുചിതരായി നീങ്ങുന്നതും, വഴ്ത്തിക്കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ഈ ചരിത്രവൃത്തത്തിന്നു കൂടി സൗഭാഗ്യവും, വിജയം കൂടുന്നതും ആകുകൊണ്ട് അതിന്നുപോയി അല്പം താഴെ വിവരിക്കുന്നു.

൪൦. ഈ കാലിദയാധി യമനയുടെ ഉത്തരവിനാൽ കെട്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇതിനാൽ നാലു മാസത്തിലും പത്തു പതിനാലും അടിച്ചിട്ടിരിക്കുന്ന രാജ്യം കല്ലുകൾ കെട്ടപ്പെട്ടിട്ടുള്ള മതിലുകളും, മറ്റു മാസത്തും വലിയ ഗോപുരങ്ങളും ഉണ്ട് ഈ ഗോപുരങ്ങളുടെ ഉമ്മാൽ സാക്ഷികൾ നിൽക്കും. അവിടെ ഇവർ ഗോപുരത്തിന്നു സമീപമുള്ള അപ്പീസ്സിൽനിന്നു കോലാ അല്ലെങ്കിൽ വിജയമുള്ള കിരണവാണിയായ് അകത്തേക്കു കടക്കും. കിരണ വാണിയവർ മാത്രമേ കടക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ. ഈ ഗോപുരത്തിൽ നിന്ന് കാലിദയാധി വരും സ്മാൻ 150 വാമ ഭൂമിമുഖം. അതുവരെക്കും ചന്ദ്രമണ്ഡലംപോലെ ധവളമായ വെണ്ണകല്ലു പതിച്ചു മാറ്റമായിരിക്കും. തന്നെയും കെട്ടി വെക്കപ്പെട്ട മണ്ഡപവും, മാറ്റത്തിന്റെ മറ്റു ചുറ്റും

അഭിഷേകം അതിഭയങ്കരമായ ഉദ്യോഗങ്ങളും കൃത്രിമ പൊ
സ്തയും ഉണ്ട്. ഈ പൊസ്തകളുടെ ചുറ്റും വെണ്ണകല്ലുകൾ
കൊണ്ടു പണിയിക്കും. ഈ പൊസ്തകളിൽ ഇടപെട്ട വലത
രം ജവഹർമ്മൂർത്തം, നാനാവിധ പൂഷ്പങ്ങളും വിവരിക്കുന്ന
ഇക്കാര്യം മനസ്സിലാക്കുവാനായ ഒരു ആറ്റോളം ഉണ്ടാക
ുന്നതാണ്. ഈ കാമിയാട്ടിന്റെ മേൽത്തട്ട് കെട്ടി ചെ
ല്ലനവർ ഗോപുരം കാണുന്ന സമയത്തുതന്നെ ഇതു തന്നെ
അതിരിക്കുകയും അതികാരം എന്ന് ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും ഉട
നെ അകത്തുകടന്നു നോക്കുവാൻ കാര്യം, 'ഓ ഇതു
ഗോപുരമാണ്' എന്നു മനസ്സിലാക്കുവാൻ കഴികുമ്പോൾ വി
ന്ന കാണുന്നതിന് മുൻപാണത്രെ ഉദ്യോഗങ്ങളും പൊസ്തകളും
ശിവാർണ്ണപവുരായിരിക്കും. ഇതുകൾ കാണുന്ന സമയ
വും ഇവിടെ മുഖ്യമായ കാര്യം ഇതുകൾ തന്നെയാണിതിൽ
കൊണ്ടു എന്തും ചിലർ ശക്തിപ്പെടുത്തിയിരിക്കുകയും അതാണ്
ഒന്നു നോക്കുന്ന സമയം, ഈ കണ്ടുവന്നതല്ല കാര്യം എ
ന്നു മനസ്സിലാക്കുവാൻ കഴിയും. 'ഇതാ പുരോഹിതരിൽ
കാണുന്ന ചന്ദ്രബലമൊ, അല്ലെങ്കിൽ തത്സമയത്താ
യ വിജയനാമം അതിരിക്കും പ്രധാനകാര്യം' എന്ന് സ
ന്ദർശിപ്പിക്കുകയാണ് പോകുന്ന മറ്റൊരു വിദ്യാർത്ഥി
ത്തവർ ഇതും ഉണ്ടാകയില്ല. ഇതിനെ കാമിയാട്ടിനെ
നോക്കി അറിയുവാനാണ് ക്രമേണ വളരെ വളരെ
കാമിയാട്ടിന്റെ സമീപത്തു ചെല്ലും. ഈ കാമിയാട്ടിന്റെ
വിശദമായ ഒരു സ്വതന്ത്ര രസ്യവത്തിന്റെ മദ്ധ്യത്തിലാ

ണ് കെട്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. ഇതിന്റെ ന. ലു മൂലകളും
 100 അടി ഉയരമുള്ള സ്തംഭധാരങ്ങളും, നാലു ഭാഗങ്ങളിലും
 മദ്ധ്യ പ്രദേശത്തിൽ കയറി ചെല്ലുവാൻ സ്തംഭികപട
 വൃകളും ഉണ്ടായിരിക്കും. ഈ സ്തംഭിക ഭണ്ഡപത്തിന് സു
 ണ് മൂന്നുവാക്കു ഉയരമുണ്ട്. ന. ലു മൂലകളിലുള്ള സ്തംഭിക
 സ്തംഭങ്ങളുടെ ഉള്ളിൽകൂടി ഉപരിഭാഗത്തോളം ചെന്നാൽ
 അവിടെ ചുറ്റും കഠിന വിശാലമായ സ്ഥലമുണ്ടാകും. നി
 ച്ചും, അവിടെനിന്നു നേക്കിയാൽ ആളാ പട്ടണവും
 കോട്ടകളും നാനാവിധ തോട്ടങ്ങളും മറ്റും വിശേഷമായി
 കാണപ്പെടുന്നതാണ്. നാലുമൂലകളും മേൽ ഭാഗത്തി
 യിൽ തന്നെയായിരിക്കും. ഇങ്ങനെയുള്ള ഭാഗമൊന്നും സ്തം
 ഭിക ഭണ്ഡപത്തിലേക്കു കയറിയെന്ന് നോക്കുന്ന സമയം
 ഉണ്ടാകുന്ന ചരമനന്ദത്തെ അനേകന്മാരെ ഇവിടെ വ
 ജ്ഞിക്കും. ഈ ഭാഗമൊന്നും സുമാർ 70 അടി വ്യാളവും
 200 അടി ഉയരമുള്ളതാകുന്നു. ഇതിന്റെ ഉപരിഭാഗ
 ത്താൽ പൊൻതാഴികകളെക്കൂടി വെച്ചു കൂട്ടിത്തുറന്നു പുറമെ
 സ്തംഭികകല്ലുകളാകാതെ ചെമ്പ്കൂട്ടുള്ള നാനാവിധ കലാശ
 ണകളും, പലതരം കൊത്തുപണികളും സ്ഥലമെങ്കിലാപ്രതി
 കളും മറ്റു വലിയ വിചിത്ര വേഷകളും ഉള്ളതിനെ നാ
 വധാനത്താൽ മാരാദാനപരമായി നോക്കി കാണു
 നമ്പർ ഒന്നു കണ്ണാകാണു. തൃപ്പിള്ളിക്കൽ പാതി
 വിശകയും, ഇതങ്ങനെയെ സാമസ്രാപത്താൽ
 കൊത്തുന്ന ഗ്രന്ഥികയും ചെമ്പു പോകത്തവർ മറ്റും
 മാണ്. പണ്ടു 'യോജിമാർ' 'യോജി' എന്നിങ്ങനെയും

മാതാപിതാ 'കു.ജി' എന്ന ഏതാനും പ്രിയപ്പെട്ട കൈ
 ഉറപ്പാക്കിയ ഉപദേശങ്ങൾ. അവർ അതിസുന്ദരിയായി
 തന്നെ എന്ന് ലോകപ്രസിദ്ധിയാണ് അവർ കെട്ടിയത്
 അവർക്ക് പേര് ഏതെന്നതും നിവർത്തിക്കുന്നതുമുള്ള
 ഉദ്ദേശത്തിനാൽ അവർ കെട്ടുന്നതിന്നു മുമ്പായിത്തന്നെ
 ഇതിനാൽ പണി തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ൧൧ സംവത്സരം.
 കേരള ൧൦ പക്ഷം പാവർ ചിലവുപയസ്സു അനേക പക്ഷം
 വേറേകൾക്കാണ് പണി ചെയ്തിട്ടുള്ളതെന്നു ആ
 ഗ്രാമപട്ടണത്തിൽ ഇന്നും പ്രസിദ്ധമായി പറയുന്നസംഗതി
 യാണ്. കു.ജി കെട്ടിയതിനാലേയും ഇതിൽ മറ്റൊരു അ
 ന്ന മുതൽക്ക് ഇതിന്നു 'കേരളം' എന്ന പേരുവന്നു.
 ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ ഉള്ളിലുള്ള സൗജന്യതയും ആ
 ല്ലം വിവിധിക്കാം. ഇതിന്റെ അകത്ത് അച്ചുകൂടിയായ
 ഇപ്പോഴത്തെപ്പോലും ഉണ്ടായിരിക്കും. അവർ ശ
 ക്കു കയ്യടന്നു, പഴം മുതലായത് നിവർത്തി പഴയ
 ത്വം അത്രയും കെട്ടിക്കൊണ്ടു, അതുവായി ദിക്കിന്ന
 കെട്ടിക്കൊണ്ടു ചെറുപടയ്ക്കു കെട്ടിക്കൊണ്ടു ഇന്നു ഉണ്ട്.
 എന്നാൽ ഇത് നിത്യസമുദായത്തിൽ പ്രസാദം വാങ്ങാത്ത
 വരും ഉണ്ടായിരിക്കും. എങ്കിലും ആദ്യവസ്തുവിലെ ക
 ന്നാക്കുന്ന അന്നയെങ്കിലും കെട്ടിക്കൊണ്ടുപോയും ഈ
 കാലഘട്ടത്തിൽ അകത്തുകെട്ടിക്കൊണ്ടു വാതിൽ സുവർണ്ണ
 കായിചിത്രമായിട്ടുള്ളതാണ്. അകത്തുകെട്ടിക്കൊണ്ടു
 യത് കെട്ടും ആദ്യമായി കെട്ടിക്കൊണ്ടു. ആയിരക്കണക്കിട്ടുള്ള

സംസ്കൃതത്തെ മുഴുവനും വഴ്ത്തിപ്പാൻ നാം ശക്തനായി വ
കരിയില്ല. മന്നാമത് കാളിയന്ത്രമായിട്ടു കാക്കല്ല, ഏകദി
ശം മൂന്നുതരത്തിലും ഒരു വാദ വിന്യാസം ഉള്ള ഒരു സ്തോ
ത്രകാണ് ഇതുവരെ ഇങ്ങിനെത്തന്ന ഒരു സ്തോത്രകല്ല
കാണുക ഉണ്ടായിട്ടില്ല. കിന്ത കളഭാലും മേൽകോലത്തും
കാളാമോ ലതാകാലാലും കാറും കൊത്തിട്ടുള്ള ചിത്രങ്ങൾ
സാധാരണ കാണാകയാൽ 'ഉത്തു വിശേഷപ്പെട്ട ഒരു കൈ
തൂപ്പണി തന്നെ' എന്നു മാത്രം അറിയാൻ കഴിയുന്നതല്ലാ
ത്ത അതിവൃത്ത ശില്പി ചാതുര്യത്തെ മുഴുവൻ അറിയാൻ
കഴിഞ്ഞിട്ടു. മുസൽമാൻപ്രഭുവിനെക്കുറിച്ചുവരുന്ന ചന്ദ്രാ
കാലത്തെ ഒരു ഏഴുതരപ്പാട്ടുള്ള ചിത്രങ്ങൾ കറാൻ മുതലാ
ൽ വേദവാക്യങ്ങളായി വായിപ്പാൻ കഴിയുമെന്നു. ഈശ്വ
രാ' ഇതി' എന്നൊരു ആശയമുമാണ്, ഈ കാളിയന്ത്രം
അനേകായിരം സ്തോത്രകളുള്ള കൂട്ടം ചതുര നിമ്മിതപ്പെ
ട്ടതാണെന്നും ഇതു കളഭാലി എപ്പ് കണ്ടുവരിപ്പാൻ അതാ
ലും സാധ്യമായി വരികയില്ല. ഇതും അത്യാശയ്യകരമാ
യിട്ടുള്ളതുതന്നെ. ഇങ്ങിനെത്തന്ന ചാതുര്യം മുഴുവനും അ
തികാളികളെക്കാൾ കണ്ടു തെളിവു എല്ലാവരും പരമാന
സമുദ്രത്തിൽ മഗ്നനായിത്തീർന്നു എന്നു പറഞ്ഞാൽ ക
തിതല്ലെ. പിന്നെ അവിടെനിന്നു മടങ്ങിപ്പോവുന്നതിൽ
അധികമായ വ്യസനം ഉണ്ടായി എങ്കിലും നേരം അതി
ക്രമിച്ചതുകൊണ്ട് അവിടെനിന്നു വാളിട്ടതായിലോ പോ
കേണ്ടിവന്നു. ക്രമേണ പുറത്തുവന്ന് അധാരമുള്ള ചില

ചില ഷാപ്പുകളിൽ കയറി കണ്ടു. ആ ഷാപ്പുകളിൽ മറയ്ക്കുവാൻ കഴിയാതെ നിൽക്കപ്പെട്ട പലതരം ഭക്ഷണവിധികളും അനവധിയിലുള്ള താലങ്ങളും കാമിമാമാളികാർ പ്രതിരോധം വരുത്തുന്നതോടെ അവിടെനിന്ന ചില സാധനങ്ങളും ഈ കാമിമാമാളികാർ ചെറുതായ ഒരു പ്രതിരോധം വാങ്ങി. ഇന്നും നമ്മുടെ അധീനതയിൽ വെച്ചുവരുന്നു. പിന്നെ സമ്പന്നന്മാർക്കു് അവിടെനിന്നുവേണ്ട ദ്രവ്യം വെച്ചെടുത്തുവെച്ചു കയറ്റിയിട്ടുണ്ടെന്നു വന്നു. ഇവിടെ കാണേണ്ടുന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ 1. ആഗ്രാദർ, 2. കാമിമാമാൾ, 3. പട്ടാളവാസസ്ഥലം, 4. ആഗ്രാകലാശാല, 5. ആഗ്രാകോട്ടെജ്, 6. ഗവൺമെന്റ് ഹോസ്റ്റൽ, 7. ആഗ്രാപള്ളി, 8. അനാഥശാല, 9. ആഗ്രാ ക്രിസ്ത്യൻ പള്ളി. ഇവിടെ പല സ്ഥലങ്ങളും നയനാഭിനീതങ്ങളായിരിക്കണമെന്നാണ് ഇവിടെ തന്നെത്തന്നെ പട്ടണത്തെ കണ്ട് ആനന്ദിപ്പിക്കുകയാണു് 14ാം നമ്പർ അവിടെ താമസിച്ചു കഴിഞ്ഞു ഏകദേശം ൧൮൭൦-ൽ മുഖ്യാതി ദുസ്താക്കിൽ വന്ന മധുരപുരീഭരണകാലത്തോടെ മധുരക്കുടിയോടു വാങ്ങി തിരിച്ചു കയറി.

മധുര

15ാം നമ്പർ പട്ടണം 6 മണിക്ക മുഖ്യാതി മധുരദുസ്താക്കിൽ ഇവിടെ ഉടനെ അധികാരിയെ അതേ മധുര സ

മിചത്തിൽ കിടക്കുന്ന മധുരാപുത്രനത്തിൽ ചെന്ന 'സാ
ധ്യാ മധുരാ' എന്ന ഒരു ചെറുതെങ്ങിനെക്കണ്ടു. ഉ
പാധ്യായനാതി വരിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗൃഹത്തിൽ
സാധനങ്ങളെ ും ഇറക്കിവെച്ചു. ഉടനെ ദേഹശുദ്ധി ചെയ
്തു. തുണയാസ്സാനത്തിനായി പുറപ്പെട്ടു. ഈ മധുരാപുത്രന
ത്തിന്റെ ചരിത്രാത്തരും അദ്ദേഹം വിവരിക്കാം —

ചങ്ങൽ അന്ധയാധ്യക്ഷിപതിയായിരുന്ന ശ്രീരാമേശ്വര
നി അശ്വപതിയാകുന്നു. ചെമ്പുവരുംകുലത്തിൽ ഈ അന്ധനാ
നിരത്തലുള്ള മോചനത്തിൽ മധു എന്ന ഒരു തിളക്കുന്ന
ത ഒരു രാജാക്കൻ ഭരണിച്ചിട്ടുണ്ടു. ആകയാൽ ഈ
സ്ഥലത്തിന്നു പണ്ടു മധുവര എന്ന പേരായിരുന്നു. ആ
മധുവിന്റെ പിറന്നുകാലം അപ്പോൾ പുത്രനായ ചങ്ങനാ
സുരനും ഇവിടെത്തന്നെ അധിവസിച്ചുവന്നു. ആ ചങ്ങ
നാസുരനെക്കൊണ്ടു തദ്ദേശവാസികൾക്കു വളരെ ഉപദ്രവം
ഉണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അന്നിഗ്രാമത്തിന്നുവെണ്ടി ശ്രീരാമ
സ്വാമി അന്റെ സ്ഥലത്തു ശത്രുക്കളെ അയക്കുകയും
ശത്രുക്കൾ മധുവരത്തിൽ വന്നു ചങ്ങനാസുരനെ നിഗ്രഹി
ക്കുകയും ചെയ്തതിന്നുശേഷം ഇവിടെയുള്ള വനത്തെ എ
ല്ലാം വെട്ടിനീക്കി ചെറുതായ ഒരു കാലധനിയെ നിർമ്മിച്ചു
കുറെ കുറവും അവിടെ അധിവസിച്ചുവന്നു. പിന്നെ ആ
ചങ്ങനാസുരന്റെ അനുജനായ മറ്റൊരാളെ വിനീതനെ
ക്കയും ചെയ്തു. ഈ മധുരാപുരിയിൽ വാഴിച്ച ശത്രുക്കൾ
അന്ധയാധ്യക്ഷനെന്നു നടത്തിപ്പോയി. അതിന്നുശേഷം മധു

പുരി എന്നും മധുരപ്പുരിയെന്നും ഇങ്ങിനെ പേർ വന്നു. ഈ മധുരപ്പുരിയിലാണമല്ലോ സ്വാമന്ത ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമി യുടെ നവയത്നമുദ്രയായിരിക്കുന്നത് പണ്ട് കാലമുൻപു എന്ന ഒരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൗത്രനായ ഭീമൻ എന്ന ഒരു മഹാരാജാവ് ഈ മധുരപ്പുരിയിൽ ഒരുധികംകാലം രാജാവായി വാണു. ആ രാജാവിന്റെ പരമ്പര്യത്തലാണ് വസുദേവന്റെ ജനനം. എന്ദി ദേവകിയുടെ ചംശപാണ്ഡുരുടെ പാതാം. ആ മന്ദ്രതയുടെ ഭാര്യയായ താഴേമി മന്ദ്രനെ കണ്ടിച്ച് ചന്ദ്രനിൽനിന്നു ബുധനെ ഉൽപ്പാദിപ്പിച്ചു. ആ ബുധനിൽനിന്ന് ഇളയിൽ പുത്രവെണ്ണു ജനിച്ചു. ആ പുത്രവെണ്ണിയിൽനിന്നു ആയുസ്സും അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു നാശാജനം, നശു അതിൽനിന്നു യയാതിയും, യയാതിയിൽനിന്നു യദുവും, അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു വിശ്വനും, അദ്ദേഹത്തിൽനിന്ന് അസകനും, അസകനിൽനിന്നു അഭിജിത്തും, അദ്ദേഹത്തിന്നു ഭോജനം ആഹാരവും, അദ്ദേഹത്തിന്നു ദേവകൻ ഉഗ്രാസനൻ എന്ന രണ്ടു പുത്രന്മാരും ജനിച്ചു. ഇവരിൽ ദേവകൻ ദേവകി എന്ന ഒരുപുത്രി ഉണ്ടെന്നും, ആ ദേവകിയെ മുൻപാണു വസുദേവൻ വിവാഹം കഴിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ വസുദേവരിൽനിന്നു ദേവകിയിൽ ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമിയും ഈ മധുരപ്പുരിയിൽ അവതരിച്ചു. ഇങ്ങിനെയാണു ഈ മധുരപ്പുരി രാഗവതാദിപുരാണങ്ങളിൽ വർണ്ണിച്ചുപ്രദാനങ്ങളിപ്പു. അതിനനുസരണമുള്ള ചരിത്രത്തെ ചുവക്കുമ്പോൾ താഴെ വിവരിക്കുന്നു.

ഈ മധുരാപുരിയിൽ കലചന്ദ്രൻ എന്ന ഒരു മഹാ രാജാവ് വാണവനംകുലത്തിൽ ക്രിസ്തുമ്പൂം 1017-ാകൽ സംവത്സരത്തിൽ മഹമ്മദ് കരനി പട്ടമവട്ടിനെ 50000 ജനങ്ങളെ കൊന്നു കൊള്ളുതിട്ട് പ്രജകളെ ഉപദ്രവിച്ചു സ്വാധീനം ബാധമാണത്തിർന്നു തെക്കേട്ട് കലചന്ദ്രചാഹാ രാവ് ക്ഷയിഗം എടുത്തു തന്റെ മ.യു.യയും മകളെയും കൊത്തിക്കൊല്ലുകയും അന്നു മുതലെന്നെയെ പ്രാവികളെയും ചെയ്തു അപ്പാർ കരഞ്ഞു കരനി ഒരു രാജാവിന്റെ 186 വലിയ ഗജങ്ങളെയും കുറവുള്ള സ്കല സ്വത്തുക്കളേ യും കൈവശപ്പെടുത്താൻ എന്നൊരുമുട്ടു മധുരാപുരിയിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന 1000 ശെരുത്തളെ ഇടിക്കയും വിലവിടി മൂ വിശ്വനാഥത്തെയും തിരുമന്ദിരങ്ങളെയും എടുത്തും എ ല്ലാമുടി മുപ്പതുപക്കം ഉറപ്പികയുടെ സ്വത്തുക്കളെടുത്തു ത്താതിൽ ഹിന്ദുപ്രജകളോടും ഉടി ചേന്നു തന്റെ ദേശത്തുതന്നെ മിടത്തിപ്പോകയും ചെയ്തു. അതിന്നുശേഷം അകനാർ ചക്രവർത്തിയുടെ കരളാലെയും മധുരാപുരിയിൽ മിസ്സാ മുത്തുരാജാക്കളുടെ കീഴിൽ ഇന്നു ഹിന്ദു കരകൾ പലവിധമായ കയ്യത്തുക്കൾ നഷ്ടത്താലും ഇട വന്നിരിക്കുന്നു. പിന്നെ 1488-ാകു സംവത്സരം മുതൽ 1505-ാം സംവത്സരംവരെ സുൽത്താൻ ചികിനാ ലോഡി മധുരാപുരിയിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന അവശിഷ്ടഹിന്ദു ശൈവശ്രമങ്ങളെയും 'ഇടിക്കയും ഹിന്ദുക്കൾ കൈയും തിസർമാന്തരപ്പെടാതെ അടിയവച്ചുകൊള്ളണമെന്നും മ

ആഗ്ര, അമര, ബങ്കാൾ, ഹീമാച്, ഹിസ്സർ, സിംഗ്, കന്യാകുമാർ, ബറാൻ ഈയും രാജ്യങ്ങളെ അക്ഷര സാധിനശ്ശിതത്തിൽ അടക്കം ക്രമേണ പരിവർത്തിച്ചു. അക്ഷര എന്തും ധീരനും, പരാക്രമശാലിയും, യുദ്ധങ്ങളിൽ അതിശയപ്രസന്നനായിരുന്നു. എന്നു മാത്രമല്ല നിരവധിപ്രായമായ ഉപദേശിയും, നീതിനിഷ്ഠനും, ഗാഢീയനും, രാഷ്ട്രവേഷകനും, സമുദ്രകാര്യങ്ങളിലും അസാമാന്യമായി ഉണ്ടായിരുന്ന ഒരു ധീരനായിരുന്നു. ഏകദേശം ൧൫൫൦ സി.എന്നും അദ്ദേഹം ൧൫൫൦ സി.എന്നും ജ്യോതിഷജ്ഞനായ രണ്ടു വാദപ്രാമാർ പ്രോമോസ്സുണ്ടായു. ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇവരുടെ സഹായം അക്ഷര ൧൫൫൦ ക്രമേണയുടെ ചുറ്റുമുള്ള ഭവനങ്ങളെ ഉപകാരണമായി വന്നു. 1545-ാം ക്രിസ്താബ്ദത്തിൽ ചുറ്റും ദൈവമായ ദൈവസ അക്രമ 23-ാം വയസ്സിൽ അക്ഷരയെ ചെന്നു കാണാനും അന്നുമുതൽക്കു അന്നു വിലപെട്ടു കിട്ടാതിരുന്ന വസ്തുവാനും ഇടയായിത്തീർന്നു. അതന്നുശേഷം ൧൫൫൦ വർഷത്തിൽ പല രാജകാര്യങ്ങളിലും അദ്ദേഹം ഉൾപ്പെട്ടുവന്നു. 1566 അക്ഷരയെ മാത്രം ൧൫൫൦ ദൈവസ എന്ന മതിമാൻ അക്രമ 60-ാമത്തെ വയസ്സിൽ മരിച്ചു. പക്ഷെ സമയം അക്ഷര അതിധീരനായിരുന്നതും ൧൫൫൦ വർഷത്തെ അക്ഷരയെ അക്ഷരനായിട്ട് ഉണ്ടെന്നു കരുതപ്പെടാവുന്ന 1561 ജനുവരി 14-ാംനാളിൽ മരിച്ച ദൈവമായ അദ്ദേഹം ൧൫൫൦ അക്രമ ൧7-ാം വയസ്സിൽ ജ്യോതിഷജ്ഞനായ ദൈവസ മുൻ സഹായത്താൽ അക്ഷര ചക്രവർത്തിയുടെ സന്നിധാനത്തിൽ പ്രവേശിക്കുകയും

ക്രിമണ അതിവിശ്വാസത്തിനീടകയും ഒടുവിൽ അക്രമത്തിന്റെ പ്രധാനമന്ത്രിപദത്തെ ലഭിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ ചക്രവർത്തി നിജരാജ്യാധിപതികളായ സകല മതക്കാരെയും പക്ഷേദമന്ദം കൂടാതെ ഭരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന അന്ത്യംഗ്രാമരജാദൈവം അതിവിശ്വാസത്തിനാൽ സ്വയംഭരണപരമായിട്ടുള്ള നിയമസമുദായങ്ങളെ അന്യമതാധിപത്യത്തെ സ്ഥാപിച്ചിരുന്നില്ല. എന്നു മാത്രമല്ല ചക്രവർത്തി അദ്വാദാദ് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരുന്നു, അതായത് 'ഇംഗ്ലാൻഡ് തന്റെ സകല സുവികളെയും യാതൊരു ദൈവത്തിനും കൂടാതെ അന്ത്യംഗ്രാമിനും എന്നു ഞാൻ അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു എന്താൽ അദ്വൈതം എല്ലാവിധത്തിലും നിയമിതം യാതൊരു മതവിശ്വാസവും എന്താൽ സമുദായങ്ങളും കർമ്മങ്ങളും ഞാൻ ദൈവത്തിനായിട്ടുണ്ടെന്നായിരുന്നാൽ എന്താൽ രാജകൃത്യങ്ങൾ ദൈവസമുദായങ്ങളായി വരികയില്ല' എന്നും മറ്റും പലപ്പോഴും പറഞ്ഞുവന്നിരുന്നു. അദ്വാദാദ് സിംഹാസനം രാജാജ്ഞാതത്തിൽ നാലു മഹാശാലകളെ നിർമ്മിച്ച് അവകളിൽ രാജാജ്ഞാ പണ്ഡിതന്മാരെ താമസിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും മതവിശ്വാസങ്ങളിൽ ഗുണമുള്ളതൊന്നും രാജാജ്ഞാ പ്രസംഗങ്ങൾ നടത്തുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അതിനനുസരണം ക്രിമണ സർവ്വകർമ്മസമുദായങ്ങൾക്ക് അറിവുള്ളതായ ഒരു നൂതനമതത്തെ സ്ഥാപിക്കുകയും ജീവചര്യവും അതിനെ അത്യാദർശമാക്കുകയും അതിന്റെ പ്രചരണവും ചെയ്തു. പ്രജാപരമ്പരകളുള്ളതായ ചില കർമ്മങ്ങൾ ഉപരി ഗുണമുള്ളതെന്നുവെച്ചു അദ്വാദാദ്

[illegible]

നായി പുറമെ സഞ്ചരിക്കുന്ന സമയം വധിക്കപ്പെട്ടതിനാൽ അകമ്പട് വളരെ വൃശ്ചസിച്ചു. അന്റെ ഇഷ്ടനും വിശ്വസ്തനുമായ മന്ത്രിയുടെ മരണശേഷം അധികകാലം ജീവിച്ചിരുന്നില്ല. 1605 നവംബർ 10-ാംനാൾ അദ്ദേഹം 63-ാം വയസ്സിൽ ചരമഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. ഈ മരണശബരന്റെ ശരീരം ആഗ്രാവിനു സമീപം സിക്സാ എന്ന സ്ഥലത്തു മണ്ണാക്കുമായ ഒരു പള്ളിയിൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇംഗ്ലീഷുകൾ ഇനം ആചാരോപചാരപൂർവ്വമായി ഈ പള്ളിയെ പണിമുറയിരുത്തുന്നു. ഇപ്പോൾ മാണ് കോമറാമിശ്വരലായായ അകമ്പടുടെ ചരിത്രസംഗ്രഹം ഇരിക്കുന്നത്. ഇദ്ദേഹത്തോളം വിവരിച്ച് ഏനി പ്രകൃഷ്ടത്തെ തന്നെ അനുസരിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

ഈ മരണാനന്തരം അകമ്പടുടെ രാജ്യഭരണകാലത്തു സകല പ്രഭുക്കളും നിരവധിച്ചരായി വന്നിരുന്നു. ഈദ്ദാഹം 1560-ാം വയസ്സിൽ രാജ്യഭാരം വഹിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടും 1605 നവംബർ 10-ാംനാൾ വരെ ജീവിച്ചിരുന്നതും മെല്ലെ

അതിനശേഷം ചക്രവർത്തിയായിവന്നതു അകമ്പടുടെ പുത്രനായ സേലം എന്ന പേരുള്ള ജിഹാംഗർ എന്ന മഹാനാണ്. അദ്ദേഹവും മതവിഷയത്തിൽ കഴിഞ്ഞു ഭക്തനും സമമതസ്ഥനായിത്തന്നെ ഇരുന്നിരുന്നു.

ഈ ജിഹാംഗീരിന്റെ പിറവറക്കാരും രാജ്യഭാരം വഹിച്ചതു ജിഹാംഗീരിന്റെ പ്രൗഢിയപുത്രനായ ഷാജിമാനാണ്. ഈ ഷാജിമാന്റെ രാജ്യഭാരകാലത്തിൽ 1636-ാ

മറ്റു സംവത്സരത്തിൽ മുമ്പാൽ അലിയാൻ എന്ന വീരൻ മണലയിരം കരിപ്പെട്ടാളുത്തൊട്ടുകൂടി മധുരാച്ചരിക്ക് അയച്ചു. ഈദ്രഹം അവന്റെ അടുതിയും അവശിഷ്ടമായി കിട്ടുന്നിന്നു മിത്തുക്കുത്രക്കുള്ള കക്കയും ഇടിച്ചുവിട്ടവൻ കല്ലന കൊടുത്തു. ഓർമ്മാന്റെ തൃതീയപുത്രനായ അരംഗസീബ് ഈ മധുരാപ്പരിയിലുള്ള മിത്തുക്കുവലക്കുള്ള കക്കയും നശിപ്പിച്ചു ഈ വട്ടണത്തിന്നു ഇസ്കുമാവുൾ അല്ലെങ്കിൽ ഇസ്കുമാഖാദി എന്ന പേരുമിട്ടു.

ഈ അരംഗസീബിന്നു മുമ്മത്തു സുൽത്താൻ എന്ന പ്യാത്തായ ഒരു പുത്രൻ 1659-ാം സംവത്സരത്തിൽ ജനിച്ചു. 1658-ാം സംവത്സരത്തിൽ ഈ അരംഗസീബ് മദ്രാസ് എന്ന തന്റെ സഹോദരനോടൊന്നി യുദ്ധം നടത്തി. ഈ യുദ്ധത്തിന്നുശേഷം 1661-ാം സംവത്സരത്തിൽ അപ്പൻ അന്നാബി എന്നാൾ ഈ മധുരക്കു വന്നു. ഇപ്പോൾ ഈ മധുരാഗൗരവമല്ലത്തതിരിക്കുന്ന ജിമ്മാമസ് ജിബ്ബ് എന്ന പള്ളി കെട്ടി. ഉടനെ ഒരു യുദ്ധത്തിൽ മരിക്കുകൊണ്ടു മരിച്ചും പോയി.

അതിൽപിന്നെ മധുരാച്ചരിക്കു സാബ് ജിബ്ബാർ എന്നൊരു മക്കുഡികാരിയായി അയച്ചു. ഈദ്രഹവും സംഗതിക്കുശാൽ 1669-ാം സംവത്സരത്തിൽ നീക്കപ്പെട്ടു. അതിന്നുശേഷം അവൻ അലിയാൻ എന്നാൾ ചെറുപ്പമാർ അധികാരത്തൊട്ടുകൂടി മധുരക്കു വന്നു ചെന്നു. ഇക്കാലത്താണ് ജാബ്ബ് എന്ന മാധുവകലിനനായ

കോകിലരാജൻ മഹമ്മദുള്ള രാജാക്കന്മാരെ ഏതിനാലു അനേകം മഹത്വമേറിയതെ നിഗ്രഹിച്ചത ഈ കോകിലരാജാവാണ്. അപ്പൻ അന്നാണിയെയും കൊന്നിരിക്കുന്നതു ഏന്ന് ഹങ്കിച്ച് ഇദ്ദേഹത്തെ രാജകുമാരി ഉട്ടിൻ ഏന്നാറെ വിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയി ആഗ്രാവിൽവെച്ച് ഇരിക്കുന്നത്.

അതിന്നടുത്ത വിപ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് മുമ്പാൻ പണ്ഡിതയായിരുന്നതിനാൽ അക്കാലത്ത് അഹംഗസീബ് നേരെ കയറാപ്പതിപ്പ് വന്നപ്പോൾ പന്തലാദേശത്ത് അധിപതിയായ വീരേന്ദ്രഗോവിന്ദൻ ജിഹ്വാദംഗീർ ചക്രവർത്തി കാലത്തിൽ ൪൪ ലക്ഷം ഉറപ്പിച്ചു വിലയുടേയ്ക്കു വിശ്വസ്തരായി കെട്ടിയിരുന്ന കേശവദേവക്കുറുത്തത ഈ അഹംഗസീബ് ഇടിച്ചു പാഴാക്കി വിട്ടുകയും അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന വിഗ്രഹങ്ങളും വിശേഷപ്പെട്ട ശിലകളും ആഗ്രാവിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി അവിടെ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു പള്ളിക്ക് പടവുകളായി പടുക്കുകയും ചെയ്തു. മേലിൽ ഈ അഹംഗസീബ് 1707-ാം സമരങ്ങൾക്കു മരിച്ചുപോയി. ഇദ്ദേഹം 1658 മുതൽ 1707 വരെ രാജ്യം പരിപാലിച്ചുവന്നതായി കാണുന്നു.

ഈ കയറാപ്പതിപ്പിന്നെയും ജാട്സീ എന്ന അറബി രാജാവിന്നു അധീനമായി വന്നു. ഈ ജാട്സീന്റെ ജാതിക്കാർ അധിപനായിരുന്ന ഗുജറാണി ഏന്നാറെ കള്ളയാക്ക് തലവനായിരുന്നു ഏകിലും മറ്റൊരു ധീരനായിരുന്നതിനാൽ മുമ്പ് അഹംഗസീബിനെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ

പുത്രന്മാരായ അജുര, മൌലി എന്നവരെയും എതിർത്തു അന്തികരോടൊരു യുദ്ധം ചെയ്ത് മധുരയിൽ ഒരു കോട്ട കെട്ടിവെച്ചു. തുടർന്നെ അഞ്ചു കോട്ടകൾ ഉണ്ടായിരുന്ന സിംഗകാശാലാവിനെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹജനും സഹായിയുമായിരുന്ന മദനസിംഗിനെയും യുദ്ധത്തിൽ തോല്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഈ ശ്രദ്ധമേന്മിക്കു തന്റെ പുത്രനായ മകൾ എന്നാലുട്ടെ മദനത്തോൾ 1712-ൽ സംവത്സരത്തിൽ ശത്രുക്കളോടൊരു യുദ്ധം വിട്ടു കടിച്ചുപറക്കുന്നിരുന്നു.

അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ എതിരാളിയായ മദനസിംഗ് എന്നാൾ മധുരപ്പുറത്തെ കൈവശപ്പെടുത്തി. ഇദ്ദേഹം ടാക്ടർ എന്ന അഭിവൃദ്ധത്തോടു കൂടി രാജാവായി വാണു. ഈ മദനസിംഗടാക്ടർ മധുരപ്പുറത്തിൽ ചില വലിയ പ്രാസാദങ്ങളും ധർമ്മശത്രങ്ങളും പല തടാകങ്ങളും നിർമ്മിച്ച ഒരു മാനാണി. ഇദ്ദേഹം കെട്ടിയ ഒരു വലിയ കെട്ടിടമാണ് ഇപ്പോൾ അദ്ദേഹം കയ്യെടുത്തു ഉപയോഗിച്ചുവരുന്നത്. ഈ മദനസിംഗടാക്ടർ തന്റെ പുത്രന്മാരിൽ പ്രഥമനായ പ്രതാപസിംഗിന് മധുരപ്പുറവും സാമ്രാജ്യമൊന്നു എന്ന കാരണം വാത്സല്യം പരിപാലിപ്പാൻ വിഭാഗിച്ചുകൊടുത്ത് താൻ വാനപ്രസ്ഥശ്രമത്തെ അനുസരിച്ചു. ഈ സാമ്രാജ്യമൊന്നു എന്ന രാജാവിന്റെ മാതൃഭാരിൽ കരുതിന്നും മാലിനിയും നല്ല ഒരു ശ്രീയം അതിൽ ചേർന്നുവെക്കുന്ന സംഗതിയാൽ നാട്ടുകാർ വിഭുവികുന്തുതടങ്ങി. ഈ അവസരത്തിൽ 1748-ാം

സംവത്സരത്തിൽ തൊഴിലർ പടവെട്ടി വന്നാപ്പാൽ അന്ന് ഡിപ്പി ചക്രവർത്തിയാക്കിത്തന്ന അമ്മത്തക്കം എന്നാൽ ഈ സുഭാഷകാലിനെ ചാപ്പുണ്ണാശ്വതിയുടെ മുതലായ വാഴാട്ടു തുടങ്ങുന്നതുപോൽ ഉത്സാഹിപ്പിക്കുകയും സാധായിക്കുകയും ചെയ്തവരെന്ന കണ്ണൂർ കാർ ഉട്ടിൽ എന്ന അയോദ്ധ്യാധിപതിയായ നവാബ് പടവെട്ടിവന്ന സുഭാഷകാലിനെ ജയിച്ചു പാതപ്പൂർ കൈവശപ്പെടുത്തി ഏതാനും മാസം 1754-ാമത് സംവത്സരത്തിൽ അമ്മത്തക്ക ചക്രവർത്തിയെ സിംഹാസനത്തിൽനിന്നു തീക്കി അദ്ദേഹത്തിൽ എന്ന വീരനെ ചക്രവർത്തിയാക്കി വാഴ്വാൻ ചെയ്ത സാധാര്യവും ചെയ്തുകൊടുത്തു ഏതാലും അമ്മത്തക്കം പന്താളിൽനിന്നു വലിയ കൈയ്യുത്തേറടുപ്പി വന്ന കാർ ഉട്ടിനെ തോല്പിച്ചു പാതപ്പൂർ പാഴാക്കി വിട്ടുകൊടുക്കുവാൻ ഉൾപ്പെടെ ഉള്ള പ്രജകളെ വളരെ ഉപദ്രവിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ 1759-ൽ സംവത്സരത്തിൽ കൂറാണി എന്ന വീരൻ അമ്മാലാതിനെയാണ് ചക്രവർത്ത പട്ടത്തിന്നു അവകാശം എന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി അദ്ദേഹത്തെ പട്ടാളത്തലവനാക്കി, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രനായ മിർജാജ് വാൻചാത്തു എന്നൊരു ഭോമിലത്തെയും നമ്പുവട്ടച്ചുലാലിനെയും സഹായത്തോടെ കൂടി ഡിപ്പിയിൽ വാഴിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ സമയത്തിൽ മുമ്പാങ്ങത്ത സുഭാഷകാലിന്നു ഡെൽറ്റം അധികമായിരുന്നു. പ്രാർത്ഥനകൾ പലരൂപാൽ അധികാരം തന്നിട്ടു

വേണമെന്നു ആവശ്യപ്പെട്ടു. അതിനെപ്പറ്റി സംസാരിപ്പാൻ വന്ന സ്ഥാനാധിപതിയെ സുതാജമഹാജനം അറുഭിരിച്ചു തക്കതായ മദ്യമിയെ ചെട്ടാമനെ ചത്തും ൧൦ വെച്ചു കൊണ്ടിരുന്നതിനാൽ മോഹലാ ആ സുതാജമഹാജനന്റെ തല വെട്ടി കൊണ്ടുപോയി അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രനായ ജവാഹർസിംഗനെ കാട്ടി അപമാനിച്ചു. ജവാഹർസിംഗ് ഈ വ്യസനത്താൽ മദ്യംവിട്ടു പുഷ്പമതകേരണിലക്കു പോയി. അപ്പോൾ ജയപ്പർ മഹാരാജാവ് അദ്ദേഹത്തെ തടുത്ത സമയം കാര്യതടിച്ചാതിരുന്നതായാ ധീരസംഗ് ജവാഹർസിംഗിന് സഹായിച്ചായി ചെന്നു ഏകിലും ജയപ്പർ മഹാരാജാവ് യുദ്ധത്തിൽ അവർ മണ്ടുപോയെന്നു കേട്ടപ്പോൾ ആഗ്രാവിലക്കു കാട്ടിക്കുകയും അവിടെയെപ്പോൾ 1786-ാം സംവത്സരത്തിൽ ജവാഹർ സിംഗിനെ നഗ്രാഹിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനുകേരളം സുതാജമഹാജനന്റെ പുത്രനായ ഒരു ഹി ഗിന്ദ് ഗോപാലായിൽ പട്ടംകുട്ടി.

അപ്പോൾ സേവാലക്കാരന്റെ വേണ്ട ധരിച്ചുവന്ന ഒരുവനും ഈ രാജാവിനെ സ്വന്തവൃത്താലക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി ചതിച്ചു കൊന്നുവെട്ടു. ഇപ്പോൾ ഈ സ്വന്തവൃത്തത്തിൽ ഈ മഹാരാജാവ് വണ്ടി കെട്ടുട്ടുള്ള മരണമാഹനമേലാലക്കും മുഴുക്കുക്കു കുന്നാവുന്നതാണ്. അതിനുകേരളം 1786-ാം സംവത്സരത്തിൽ മരണിരുന്നസിംഗിന്റെ മരണത്തു കേരള സിംഗ് പട്ടത്തിൽ വന്നു ഏകിലും നാലുൽസിംഗ് തന്നെ ഈ രാജ്യത്തെ പരിപാലിച്ചുവന്നു.

പിന്നെ മഹാമണ്ഡിതരും സിന്ധുവാഴും നിയന്ത്രകാവി
കർ സഹായത്തോടുകൂടി പടരവട്ടി വന്ന കോട്ട പിടിച്ചു
തിന്ന ശേഷം ഈ മധുരപുരി സിന്ധ്യാജാവിന് പ്ര
ധാന പട്ടണമായി വന്നു.

ഈ അവസരത്തിൽ മഹമ്മദീയ ചക്രവർത്തിയുടെ
സംയുക്തിയായ ഗുലാ കാൽ ഏറാധം മഹാമണ്ഡിതരും
വിന്നും മഹമ്മദീയ ചക്രവർത്തിയും തമ്മിൽ വിഭാഗ്യത
ണാക്കിത്തീർന്നാൽ പല പ്രയത്നങ്ങളും ചെയ്തിട്ടും ഫലി
ക്കില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ മധുര പട്ടണത്തെ പലവിധത്തി
ലും പ്രാതിപു കൊണ്ടു ചെന്നു അവസരത്തിൽ ഒരു ദിവ
സം പ്രാതി ഗുലാം കാൽ കത്തിപ്പൊത്തു കയറി കൊള്ള
യാടവൻ പോകുന്ന സമയം വഴി പിടിച്ചു മധുരപുരിയി
ൽ ഒരു കുന്നറിൽ വീണുപോയ വസ്തുമാത്രം ഒരു ബ്രഹ്മ
ണൻ അറിഞ്ഞു സിന്ധ്യാജാവിനെ അറിയിച്ചു മറ്റൊ
രു ചരവനെ പിടിച്ചു കഴുത്തുമേലോറി നഗരപ്രാന്തിനും
ചെയ്തിരിക്കുകയും ചെയ്ത അംഗങ്ങളെ മരിപ്പിക്കുന്നതോ
യി ചാടിയിട്ടു സ്ഥിതി ചെയ്തതിൽ അതുമ്പോൾ ആ
സ്ഥിതി ചെയ്ത ഒരു മഹമ്മദീയനായിരുന്നാലും ആ ദി
വസനായ അന്നുതോടിക്കുകയും ചെയ്തു.

എന്നി മധുരപുരി ഇംഗ്ലീഷ് കാൽ അധീനമായ
സംഗതിയായ വായുന്നു:—

ഇങ്ങിനെ ഗുലിങ്ങന കലത്തിൽ സംഗതിചെയ്താൽ
സ്ഥിതി ചെയ്തതിൽ മഹാമണ്ഡിതരും തമ്മിൽ കല
ശേഷം ഒരു കലശത്തിന്നു ഇടവന്നപ്പോൾ പ്രഞ്ച് ദേശ

ലവസ്ത്രം എന്നാൽ വെട്ടത്തിൽ വന്നു. ഇക്കാലത്ത് ദർശനമാല എന്നവർ ദാദാദിപട്ടം തരിക കിട്ടുവതാണെന്നു വെച്ച് യുദ്ധം നടത്തി. അപ്പോൾ ഡിപ്പിയിൽ നിന്ന് അലക്സാണ്ടറും സൈന്യത്തോടുകൂടി വന്നു ദർശനമാലനെ പിടിച്ച് അലക്സാണ്ടറിൽ കൊണ്ടുപോയിവെച്ചു. ബലവത്തായ അല്ലെങ്കൾ കാലം മാത്രത്തിൽ വാങ്ങ 1825 ൽ മരിച്ചുപോയി. അതിനുശേഷം ഭസവനന്ദസിംഹ എന്നൊരു 1974 ചതുരശ്രമെട്രം 55 ലക്ഷം ജനങ്ങളും 2. ലക്ഷം ഉറപ്പിക മുതലാളികളും ഉള്ള ഈ രാജ്യത്തിൽ രാജാവായി വാഴിച്ചു. ഈ മധുരാപുരിയെ ഒരു ചെറിയ ജില്ലയായി വിഭാഗിച്ച് പ്രജകൾക്കു ക്ഷേമം വരുത്തണമെന്നുള്ള വിചാരത്തോടുകൂടി ചില ഏല്പാടുകൾ ചെയ്യവതുമ്പോൾ 1887-ൽ ചല കലാകളങ്ങളാൽ അനാനത്തെ അവിടുത്തെ ഡിസ്ട്രിക്ടുകളായ ഡിപ്യൂട്ടികളുടെ മേൽപ്പക്ഷം സംരംഭിക്കുന്നതിന്നായി അറിയിച്ചു. അവിടുത്തെ കാർപ്പൻ മതസിംഗവും ചെറുജിൾ ഗോവരുന്നസിംഗവും വന്നു, ഡെറാഡിസ്ട്രിക്ടുകളാണതിൽ ഇരന്ന് ഏകദേശം ഉറപ്പികയിൽ 4 ലക്ഷം ഉറപ്പിക ബന്ധാവസ്ഥിനായി ആഗ്രഹിക്കുന്നു. കൊണ്ടുചാക്കുന്ന സമയം കലാകാരന്റെ കൂട്ടത്തിലുൾപ്പെട്ട് ചിലർ വഴിയിൽ കളിപ്പിക്കുന്ന ദൃശ്യത്തോടുകൂടി പോകുന്നവരെ വെട്ടിവെച്ചു കൊന്നു വളാനായിൽ കെട്ടിയിട്ട് മധുരയിൽ വന്നു മധുരാ മലപ്രെട്ടകേരളത്തിലുവെച്ചു റിക്കാട്ടുകൾ ചെയ്തുകൊണ്ടു

കുറച്ച തുകയ്ക്കുതന്നു എവിടത്തെയും വരുമാനമില്ലെന്നും കൊണ്ടു വിടുകയും പൊലീസ് സ്റ്റേഷനും ചുങ്കം ആപ്പീസും തീവെച്ചു നാശിപ്പിക്കുകയും അല്ലെങ്കിൽ ചുമത്തിൽ ചെന്നു കൊള്ളുവിടുകയും ചെയ്തു.

ഈ കലാപകാലത്തിൽ ലണ്ടനിലെ കത്തുകാരൻ വേണി മതിലാലി സേട്ടയും ലണ്ടനിലുള്ള സേട്ടയും വളരെ കഷ്ടപ്പെട്ടു വേണ്ടുന്ന സഹായങ്ങൾ ചെയ്തതിനാൽ അവർ ഡിപ്യൂട്ടികൾക്കു് ഉദ്യോഗം കൊടുത്തിരിക്കുന്നു.

ഈ കലാപകാലത്തിൽ മിസ്റ്റർ കാർഷ്വിൽ എന്ന പട്ടണത്തുകൾ വലിയ കൈവശത്തു് കൂടി ആഗ്രാവിൽനിന്നു് വന്ന ലണ്ടനിലെ ഏറ്റവും കൂടിയ 1868 ജൂലായിൽ സമ്മിൽ സമാധാനമാക്കിയതിന്നു ശേഷം ഹെൽത്ത് രാജാവായ രാജഗോവിന്ദൻ മരുഭാഗവർ സന്തോഷസൂചകമായ ആഘോഷത്തോടു കൂടി വന്നു ഗവണ്ണർ ജനറലുള്ള ക്ലബ്ബ് രാജഭക്തിയെ കാണിച്ചതിന്നു ശേഷം സമാധാനം വിട്ടുകൊടുത്തുകൊണ്ടു.

1൦൦. ഇതിനെ ഈ മധ്യമാപട്ടണം കൊള്ളാക്കെ കൈയ്യും, മറ്റിവിതയായ മറ്റാകാക്കെകൊണ്ടും അനുഭവിപ്പാറികടന്ന കഷ്ടപ്പാടുകൾ അല്ലമാന്ദ്യ ഭൂതപ്പു. ഈ മധ്യമാപട്ടണിൽ 17.൦൦ ആറായിട്ട് വന്നിരുന്ന മഹത്തീയ രാജാക്കന്മാരിൽ 182൦-ൽ മിർജാ ഈ ചാമ്പർവാൻ ആണ് മധ്യമാപട്ടണത്തെ വരിപലിപ്പുവന്നത്. 1886-ൽ മുഹമ്മദലിഖാൻ രാജാവായി 20൦൦ കൽപ്പട്ടാളത്തോടും

കൂടി വന്ന ഹിന്ദുദൈവാരാധനക്കു മേക്കയും ഇടിച്ചുകുത്തതി
 ലിടന്നു. 1639-ൽ ആലിവത്തിലാൻ കാജാവായി വന്ന
 ഏകദൂര ഏകനന്ദ മലി രാജാദ്രാഹരനെ ചെയ്ത ഏന്ന
 സ്വഗതിനൽ അദ്ദേഹത്തെ ഡിപ്പിയിക്കുന്ന മേക്കുകൾ
 അയന്നു പോയിച്ചു. അതിൽപിന്നെ 1642-ൽ അദ്ദേഹം
 ലാൻ തിരഞ്ഞൽ കാജാവായിവന്നു. ഇദ്ദേഹം ഹിന്ദുദൈ
 വാരാധനക്കു നശിപ്പിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ അത്ര ശ്രദ്ധയു
 ത്തവനല്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ ഡിപ്പി ചെയ്തവന്റെ ഇദ്ദേഹ
 നെ മടക്കിവരുത്തി ജാവായ്പുറംകൊണ്ടു അയക്കുകയാണു്
 ഉണ്ടായതു്. 1645-ൽ മേക്കിനന്ദനന്ദൻ എന്ന ഒരു രാജാ
 വാക്കി വാഴിച്ചു. ഇദ്ദേഹം മധുരയിലുള്ള ഹിന്ദുപ്രഭുകൾ
 കൂടെ വളരെ ദ്രാഹര ചെയ്തുകൊണ്ടു് മേലനീർത്തുകൊണ്ടു
 വന്നു. പിന്നെ 1658-ൽ ആലിവത്തിലാൻ പു
 തന്നായ ജാബർലാന്നാണു് കാജാവായി വന്നതു്. 1659-ൽ
 കാശിംലാൻ മധുരക്കു കാജാവായിവന്നു. പിന്നെ അ
 വിമതനെന്നു മൂർത്താധിപതിക്കു ഓറി അങ്ങോട്ടു് പോകുന്ന
 വഴിയിൽ വെച്ചു ശത്രുക്കളാൽ കൊല്ലപ്പെട്ടു. 1660-ൽ
 അപ്പൻ അന്നത്തി എന്നാൾ കാജാവായിവന്നു. ഇദ്ദേഹം
 ണു് മധുരയിൽ പ്രധാനപ്പെട്ട ജിമ്മി മസ്ജിദിനെ കെട്ടിയി
 ടിക്കുന്നതു. 1668-ൽ ചാമ്പു് ജിമ്മിനാലാൻ എന്നൊരു മ
 ധുരരാജാവാക്കി അയച്ചു. ഇദ്ദേഹം മധുരയിലുണ്ടായിരുന്ന
 കലക്കത്തെ മേക്കുവാൻ അക്കരനാക്കണന്നു കണ്ട
 പ്പോൾ ജിമ്മിക്കാക്കത്തിൽനിന്നു നീക്കപ്പെട്ടു. 1669-ൽ

അശ്വർ അലീഖാൻ എന്നാൽ വന്നു. ഈ ദ്രാമത്തിന്റെ കാലത്തിലാണ് പ്രസിദ്ധമായ കേശവദേവ ലത്തം ഇടിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. 1876 ൽ സുൽത്താൻ കലിംഷാൻ രാജാവായി വന്നു. ഇദ്ദേഹം പ്രജകൾക്കു പലവണ്ഡമായ നീക്കത്തിനെ ഏല്പിച്ചു. വളരെ ദ്രോഹവും, ഇഷ്ടന പല മഹത്തരങ്ങളും കണ്ടാൽ അവർക്കു് ഈ മധുര കാലശ്രീഭം ഉല്പാദിക്കുകയും ചെയ്യാതെ വന്നു കഴിഞ്ഞു. പ്രജകൾക്കു മനസ്സരസവും സുഖവസ്തിയും ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തു.

101 ഇപ്രകാരമുള്ള ഈ മധുരപൂരി ഇപ്പോൾ 1458 ചതുരശ്രമൈൽ ദീർഘവീഴ്ചയും സമാർ 7 ലക്ഷത്തോളം ജനങ്ങളും ഉള്ള ഒരു ജില്ലയായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഈ ജില്ലയിൽ ഏകദേശം 6 ലക്ഷത്തോളം ഇന്ദുകൾ വാസിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതായിരിക്കും. ഏഴു താലൂക്കുകളായി വിഭജിക്കപ്പെട്ട ഈ മേഖലയിൽ നദി, വാഴ, കടല, മത്സ്യത്തുകൾ എന്നിവയും ഉണ്ടായതുകൊണ്ട് ഗോതമ്പും, പരുത്തി, പച്ചക്കറി, സാധനങ്ങൾ, ഉരുക്കുമ്പഴം, മുതലായ പലതരം കൃഷികൾക്കു് ഉത്തമ ഭൂമിയുണ്ടു് പ്രദേശമാണ്. ഇവിടെ ചെറുപ്പം ഏതും തിന്നു എന്നും സാമാന്യനാമമുള്ള ഗോവു ബ്രാഹ്മണർ വളരെ ഉണ്ട്. ഇവർക്കു് തന്നെ അന്നം കഴിക്കാമെന്നു് ഒരു പ്രമാണമായ ഈ വസ്തുതയ്ക്ക് യാതൊരുതരം പൂർവ്വതയെങ്കിലും ഉപജീവനം കഴിച്ചുവെന്നു് തെളിക്കുന്നു. ഉവിടെയുള്ള ജനങ്ങൾ പ്രാചീന സമൃദ്ധി ഉൾക്കൊള്ളുന്നവരും ആകുന്നു.

മെമ്മീയർ ഡാമർട്ടുങ്, ഏകിലും കോർപ്പറേഷൻ യി എയർലൈനാണ് മറയ്ക്കുന്നത്.

102. ഹിന്ദുക്കളിൽ കോർപ്പറേഷൻ ചിലത്തുരുത്ത് മണിമാർ, ലക്ഷ്മീചന്ദ്ര ഏനവർക്കർ വംശമാണ് ഇപ്പോൾ പ്രധാനമായുള്ളത്. മേൽപറഞ്ഞ ലക്ഷ്മീചന്ദ്ര സേട്ട 1887 ൽ ഉണ്ടായ കലാമകാലത്തിൽ ഇംഗ്ലീഷ്ഗവണ്മെന്റിനും മറ്റുള്ള സമാധാന നിമിത്തം ഗവണ്മെന്റിൽ നിന്നു വലുതായതും ഇന്ത്യയിലെ ചിലതും ലഭിച്ചു. തുടർന്നു താൻ തന്റെ അനുജനായും ഉള്ള നാൾ വരെക്കും അനുജനായി സമ്പാദ്യമായും ലഭിച്ചു കൊണ്ടു. ഇവർക്കു പുറകുമാർ 45 ലക്ഷം ഉറപ്പിക ചലവുമായ ഒരു വിശ്വസ്തരും അനേക ധർമ്മശ്രമകളും മറ്റും നിർമ്മിച്ച് മറ്റു ധർമ്മശ്രമകളെന്ന പേര് ലഭിച്ചു കൊണ്ടു. ഈ വർഷം സർക്കാർ മറ്റു മറ്റു കാര്യങ്ങൾക്കു ഏകിലും കോർപ്പറേഷൻ മറ്റു മറ്റു കാര്യങ്ങൾ ഉപദേശങ്ങൾ മെമ്പർമാരുടെ അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ളവർക്കു ഈ ചരിത്രം പൂർണ്ണചരിത്രാലയത്തിൽ വെക്കുന്നതാകുന്നു.

103 ഈ മധ്യകാലത്തിൽ 1818- 14, 1825-28, 1860-61 ഈ വക കാലത്തിൽ കലാമകാലത്തിൽ വരുത്തു കോർപ്പറേഷൻ നാൽ പ്രകാരം വരുത്തു കഴിഞ്ഞു. ഇപ്രകാരമുള്ള കോർപ്പറേഷൻ വരുത്തു ഇപ്പോൾ വെണ്ടി 'സെർ വാഷ് മൂവർ' സാങ്കിനാൽ മധ്യകാലത്തിൽ വെണ്ടുന്നതാകുന്നു. 149 മ

യിസ് റീമുറുള്ളതും ഏകദേശം 25000 എത്ര ക്രമിം ജലം കാട്ടുന്നതും 66000 ഉറപ്പികയോളം നികുതി വസുലുള്ളതാകുന്നു. 71 ലക്ഷം ഉറപ്പിക ചിലവുണ്ടെന്ന് കെട്ടിട്ടുള്ള ഈ വരയാൽകൊണ്ടു ഈ മധുരപുരം വളരെ സമൃദ്ധിയുള്ളതായിരിക്കുന്നതുകൂടാതെ ഈ മധുരപുരിയിൽ 1876 അക്ടമ്പ് 19.ാം-ാം ഫതറാസ് വഴിയായി ഇറങ്ങുന്ന പുകവണ്ടിയും നടപ്പാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഈ പുകവണ്ടിക്ക് 955888 ഉറപ്പിക ചിലവുള്ളതിൽ 324100 ഉറപ്പിക ഈ വിലയുള്ള ധനികന്മാർക്കു വകകാലായി ചേർന്നിരിക്കുന്നു.

104. ഈ മധുരപുരിയിലുള്ള മുൻസിപ്പാലിറ്റിക്കുള്ളിൽ സുമാർ 60000-ത്തിലധികം ജനങ്ങൾ അധിവസിച്ചുവരുന്നതുകൂടാതെ മുൻസിപ്പാൽ-നികുതി എഴുപതിനായിരത്തിലധികം ഉറപ്പിക വസുലായിവരുന്നുണ്ടെന്നും അറിയുന്നു. ഇവിടെ ഇംഗ്ലീഷുപട്ടാളങ്ങളും യൂറോപ്യന്മാരും അധിവസിച്ചു വരുന്നുണ്ട്. ഈ പട്ടണം ഡിപ്പി, ട്രേൺ മുതലായ പട്ടണങ്ങളെപ്പോലെ വളരെ വിശ്വാമുള്ളതല്ല എങ്കിലും കൂടുതൽ ഇത്ര സൗന്ദര്യമുള്ള ഒരു പട്ടണം വളരെ കുറയുമാണ് തീർച്ചയായും പറയാവുന്നതാണ് പട്ടണത്തിലുള്ള വിവിധരം മുഴുവനും അതിവിശേഷമായ കരിങ്കല്ല്കൾ പാവപ്പെട്ട ജനങ്ങൾക്കും വണ്ടികൾക്കും മറ്റും സുഖമായി സഞ്ചരിക്കുവാൻ തക്ക വിധത്തിലാക്കിത്തന്നു. വിവിധകളിൽ രാജാക്കന്മാർ കപ്പലുകൾക്കു നൽകിയ വാതികളും കാര്യ സഞ്ചാ

കുന്ന സമയം ചൊടിവാറുന്ന സമ്പ്രദായം ഈ കോട്ടക്കകത്തുള്ള ഭരണവീഥികളിൽ കണ്ടിരിക്കുകയാണെന്നതന്നെ സംശയമാണ്. ഇവിടെ കണ്ടു മൃഗം നില്ക്കട്ടെ അളികൾ ധാരാളം ഉണ്ട്. ഉള്ള ഹോളങ്ങളും പ്രാസാദങ്ങളും അതിശയിച്ചുള്ളവയുമാകുന്നു. ഈ മേയ്ക്കാപ്പുരിയുടെ അർദ്ധത്തുളളപ്പറ്റി ഭാരതം, ജാഗ്രത, വിജ്ഞാപനം വിശേഷിച്ച് വാണവേഷാണവും അധികമായ. വഴ്ത്തിപ്പിടിക്കുന്നു. ഇതിനുപുറകെ ഇരുപത്തൊമ്പത് അല്ലെങ്കിൽ മറ്റൊരു മാതൃകയെന്ന ഒരു പുസ്തകവും അപ്പുറത്തുള്ള ഇരുന്നെ കൊടുത്താൽ സുലഭമായി കിട്ടുന്നതുമാകുന്നു.

105. ഇവിടെ ചോറ്റാകണ്ഡമെന്ന തടാകത്തിന്റെ തീരത്തിൽ വളരെ പുരാതനമായ ഒരു കെട്ടിടം ഇന്നും കാണാകുന്നതാണ്. കോസൻ ദേവകിത്തെയും വസുദേവത്തെയും കുറാഹോളത്തിലിട്ടിട്ടുള്ള എന്തെങ്കിലും കാരണത്താലും ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമിയുടെ അലങ്കാരങ്ങളും ഇത്തന്നെയാകുന്നു. ഇവിടെ ചില ബ്രാഹ്മണർ അലങ്കൃഷ്ടത്തിനെ ചെല്ലു പൂജിച്ചും അത്രക്കു ചെന്ന് വന്നിപ്പൂവെടുത്തു.

ചോറ്റാകണ്ഡം.

106. മറ്റൊരുതരം കേശവദേവക്ഷേത്രത്തിന് സമീപം ചോറ്റാകണ്ഡമെന്ന ഒരു തടാകം നാലു ഭാഗവും ചുറ്റപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

ലയില വൃക്കക്കുളിക്കു് ഒരു മാനാഹരമായി കാണാകുന്നതാണു്. ദേവകീദേവി ശ്രീകൃഷ്ണസ്ഥാനിത പ്രസവിച്ച ഉത്തരസ്താനംചെയ്തതു ഇരിക്കയാൽ ജനങ്ങൾ ഈ തടാകത്തെ പരിശുദ്ധതീർത്ഥമായി ആദരിച്ചുവരുന്നു.

മല്ലപുരം

107. കൂവിക്കുടിയിന്നു് അല്പം ദൂരെ മല്ലപുരം എന്ന ചെറുതായ ഒരു ഗ്രാമമുണ്ട്. പണ്ടു കംസഭക്തന്മാരായിരുന്ന ചാണ്ടമുഷ്ടികപ്രഭുക്കളായ മല്ലന്മാർ അധിവസിച്ച പ്രദേശമാകകൊണ്ടാണു് ഇതിന്നു മല്ലപുരമെന്ന പേര് സിദ്ധിച്ചിരിക്കുകയായതു്.

108. ഇങ്ങിനെ ഭാഗവതപ്രസിദ്ധങ്ങളായ അനേകം സ്ഥലങ്ങൾ ഇവിടെ കാണുന്നുണ്ടുണ്ടു്. മധുരാപുരിയിൽ 1071 തുലാം 15-ാം-നു ചെന്നൽ മണിയോട്ടുകുടി യമുനാദിയിൽ വിശ്രാന്തിപാട്ടിൽ സകല്പപ്പൂവും സ്താനവും തീർത്തിലുള്ള കണ്ണാനാഥസ്ഥാനി ശേഷത്രത്തിലും മറ്റും ദർശനവും കഴിച്ച് 12 മണിക്കു വാസഗൃഹത്തിൽത്തന്നെ വന്നു. അന്നു് ഏകാദശിയായിരുന്നതുകൊണ്ടു് പലകാരാകഴിച്ചതിനുശേഷം ഉച്ചയ്ക്കു 2 മണിയോട്ടുകുടി പഞ്ചപ്രാശപ്രദിക്കിണത്തിനായി പുറപ്പെട്ടു. ഇവിടെവന്നപ്പോൾ ദിവസം ഉത്താന ഏകാദശി എന്നു പൊ

യെന്ന ഒരു പുണ്യദിനമായിത്തന്നെത്തന്നെയാണ് ഇവിടെയു
 ുള്ള ആചാരവും മറ്റും മിക്കവാറും പഞ്ച
 ശ്രോശപ്രദത്തിനും ചെയ്യുന്നതായി കണ്ടു. അതുപ്ര
 കാശം തെങ്ങും അതിനായി പ്രാർത്ഥിച്ചു. അതിൽ
 നന്നേക്കൂടെ പണ്ട് ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമി കണ്ടുപോയില്ല അതി
 പൂർവ്വമെങ്ങനെ കൊടുത്തു സന്തോഷിച്ചിട്ടുതായി പറയു
 ന്ന പണ്ഡിതന്മാരും, ചന്ദനം പണ്ടു മറ്റേതും നടന്നി
 ട്ടുള്ള കണ്ഠമാലയും മറ്റും ഗോപുരപരമ്പരയും അതിന്നു
 ശേഷം ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമിയുടെ അനുജനായ സുതീകാശ
 നും ശേഷം മേവകിയുടെ പ്രസൂതിസ്തോത്രകമായ ചോത്രാ
 കണ്ഡ പുണ്യസരസ്സും ചാണ്ടക്കുഴിപ്പുഴപ്രതികൂലായ മല്ല
 നാമകളെ ഹൃദയവീധിയും, അശ്വമേധാപരമ്പരയും, ക.സമര
 കരണാദി അലക്കുന്ന സ്ഥലവും മറ്റും ഈ പഞ്ചശ്രോശ
 യാത്രയിൽ കൂടേണ കൂടേണ കണ്ടു കടവിൽ വിശ്രാന്തി
 യാട്ടിൽ തന്നെ സന്ധ്യയോടുകൂടി എത്തി പ്രാർത്ഥന
 വിധിയെ അനുസരിപ്പിച്ചു ഉടനെ സ്നാനാചാര്യം ചെയ
 യ്ക്കുന്ന ശേഷം കണ്ഠമാലാചാരിയെന്നും, വകാശം മൂ
 ള്ളിപ്പിക്കാലയും, ഗോവർദ്ധന നാമസ്വാമിമന്ദിരം മുതലാ
 യ പല പുണ്യദർശനങ്ങളിലും ചെന്നു യഥാവിധിയനു
 ന്നം കഴിച്ചു രാത്രി 10 മണിയോടുകൂടി സാധാരണയെ
 കേതന മടങ്ങിപ്പോന്നു അന്ന് അവിടെ സുഖമായിത്താമ
 സിച്ചു പണ്ടു ശ്രീകൃഷ്ണൻ കണ്ഠമാലാചാരിയെന്നും വിശദിച്ചു
 ഏതുകൊണ്ട് ഇത്രയും വിശ്രാന്തിവാട്ട് എന്ന പേര്
 വരുത്തിയതെന്നാണ്.

109. 18.൦൩- മാമിളെ ഏഴു നീറു ദേഹശുദ്ധി ചെയ്തതിനുശേഷം മധുരയിൽ അനേകം യമനാഥാട്ടുകുളളിൽ ശ്രാദ്ധത്തിന്നു എത്രയും മദ്ധ്യമായി പറയപ്പെട്ടുന്ന ബുദ്ധവാട്ടിൽചെന്നു അവിടെവെച്ച് തഹംവിധി ശ്രാദ്ധം ചെയ്ത് 12 മണിയോടുകൂടിതിരികെ വന്നു ജോലനം കഴിച്ചു പണ്ടു പ്രവാൻ തപസ്സു ചെയ്ത പന്റിന്നു മധുരനും എന്നു പുണ്യസ്ഥലം ഇവിടെ നിന്നു ഏകദേശം 2 മയിൽസ് ദൂരത്തിലാണ് കിടക്കുന്നതു. ബുദ്ധനെറസ്സാനും ഈ ഘട്ടത്തിലായിരുന്നുവോൽ അതിനാലാണ് ഈ ഘട്ടത്തിന് പ്രവാഹാട്ട് എന്നുവേർ സിദ്ധിപ്പാനിടയായത്.

ഗോകുലം.

110. ൧൩.൦൩- പകൽ മൂന്നു മണിയോടു കൂട മധുരാപട്ടണം മുഴുവനും ചുറ്റിക്കുണ്ടു. എത്രയും മനോഹരമായ ഈ പട്ടണം കാണേണ്ടതുതന്നെ. വണ്ടികൾ ധാരാളമായി കിട്ടുന്നതുമാണ് ഇവിടെനിന്നു 4 മണിയോടുകൂടി ൪ മയിൽസ് ദൂരത്തിലുള്ള ഗോകുലത്തിലെ ദശനത്തിനായി പുറപ്പെട്ടുപോയി. അവിടെ ചെന്നു നന്ദാവാട്ടിൽ ഇറങ്ങി സ്നാനം ചെയ്തു മധുരയിലും ഗോകുലത്തിലും ഉള്ള ആമകൾ വളരെ വലുതായിരിക്കും ആമകൾക്ക് ഭക്ഷണത്തിനായി മലർപൊരി മുതലായതു കൾ വാങ്ങിക്കൊടുക്കുന്ന ഒരു സമ്പ്രദായമുണ്ടു. അതുപ്രകാരം 10 സേർ മലർപൊരി വാങ്ങി ആമകൾക്ക് കൊ

ദശജടനെ യമനാനീരത്തിൽനിന്നു പോന്നു നന്ദഗ്രാമത്തിൽ വന്നു ഞാലകൃഷ്ണസ്വാമിദർശനം കഴിച്ചു സദാചാരാനുരൂപമായ ഞാലകൃഷ്ണമൃത്തിരുടെ തൊട്ടി ആട്ടുകയും അവിടെ വഴിവാടകൾ ചെയ്യുകയും ചെയ്തു തിരിയെ പോന്നു യമജാജ്ഞാനവൃക്കത്തെ പരിപ്പിച്ചു നളജ്ഞാനമെന്നിഗ്രാവന്മാരു മോക്ഷം നൽകിയ സ്ഥലത്തെയും മറ്റും ചില പുണ്യസ്ഥലങ്ങളെയും ദർശിച്ചതിന്നുശേഷം താന്ത്രിക മണിയോടുകൂടി മധുരക്കുരുനെ മടങ്ങിപ്പോന്നു.

ഗോകുല പരിത്രം.

111 ഈ ഗോകുലമെന്ന ഗ്രാമം ചെറുതായ ഒരു ഗ്രാമമാണ്. ഈ ഗ്രാമത്തിൽ നാലായിരത്തിൽ പരം കുടികൾ ഉള്ളതുമാകുന്നു. ഇവരിൽ മൂക്കാൽ വീരും കുടിക്കാർ ഗോപന്മാർ തന്നെയായിരിക്കും. പ്രായേണ ഇവരുടെ ഉപജീവനം പാൽ, തരിശു, വെണ്ണ ഇതുകൾക്കുമാണ് തന്നെ ആയിരിക്കും. ഇവരുടെ സ്ത്രീകൾ പുലച്ചെ സ്നാനത്തിന്നു പോകുന്ന സമയംശ്രീകൃഷ്ണനെ സംബന്ധിച്ച പല ഗീതകളും പാടിക്കൊണ്ടുപോകുകയും യമനാനീരത്തിൽ ചെന്നു മരണിയോടുകൂടി ശ്രീകൃഷ്ണചിന്തയങ്ങളായ ചില അഭിനയങ്ങളെ കാണിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോഴുണ്ടു. ഈ ഗോകുലത്തിലുള്ള വീടുകളും വീടുകളും പ്രായേണ ആരംഭസമായിരിക്കും. ഇവിടെ സമാർ 2500 മറ്റു

ദ്വിക ചിലവുകൾക്ക് പുതുതായി കെട്ടുപ്പെട്ട ഒരു ചെറിയ പാകുലയും ഉണ്ട്.

113. ഈ ഗോകുലത്തിൽ വെള്ളി, പീച്ചുള മുതലായ ലോഹങ്ങളെക്കൊണ്ടു വലവിധ ചിത്രവേലകളുള്ള ഈശ്വര വിഗ്രഹങ്ങൾ, പാത്രങ്ങൾ മുതലായതുകൾ ഉണ്ടാക്കി വിാരവരുന്നുണ്ട്. ഇവിടെ പരന്ന താത്രകപ്പിൽ അധികം ഭക്തിയുള്ളവർ മുമ്പാങ്ങിക്കാതും കർച്ചിക്കാതും ദൈവമായിക്കാണുകയും ഇവർ കൊല്ലുന്നതാറും കൂടും കൂടുതായി ദൈവത്തിനായി വരുമാറുണ്ട്. അതിന്നു വിശേഷവിധിയായി അല്പം ഒരു കാരണവും കൂടി ഉണ്ട്. മേല്പറഞ്ഞ വസ്ത്രകാതും ഗോകുലത്തിലുള്ളവരും പ്രാദയണ വല്ലഭാ ചാർച്ചതക്കാർന്നിരിക്കും.

118 എന്നാൽ ഈ വല്ലഭാ ചാർച്ചതത്തെ കൂടി ഇവിടെ അല്പം ഒരു വിവരിക്കുന്നത് ആവശ്യമായി വന്നിരിക്കയാൽ അതിനെ ചുരുക്കത്തിൽ പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു.

114. ഈ വല്ലഭാ ചാർച്ചർ എന്ന ദേവം ലക്ഷണമുള്ളതെന്ന വൈഷ്ണവമതസ്ഥാപകനായ ഒരു തിരുക്കുളാർ വരുന്നതായിരുന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ മുമ്പാങ്ങം ക്രിസ്തുവർഷം 1൧79ൽ ആകുന്നു. ഇദ്ദേഹം കാശിപ്പട്ടണത്തിന്റെ സമീപം ഒരു ഉദ്യാനത്തിൽ വെച്ചാണ് ഭാഗ്യമൂർത്തി പിതാവ് കാശിപ്പട്ടണത്തിൽ ഭാര്യയെ വിട്ടും കൊണ്ട് സംഗതിയശാൽ പോയ സമയം ഗർഭധരിച്ചു ഏഴാംമാസത്തിൽ ഭാര്യപ്രസവിച്ചതിനാൽ ഈ ശിശു ഒരുമരത്താൽ അറിവിട്ടുപോയ. കുറെ മാസം കഴഞ്ഞതിനുശേഷം രണ്ടാ

മറ്റും വന്നു നേക്കുമ്പോൾ ഈ ശില്പി യാതൊരു അപകടവും കൂടാതെ അവിടെത്തന്നെ കിടക്കുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ വളരെ ആശ്ചര്യപ്പെട്ട് അവിടെനിന്നു എടുത്തുകൊണ്ടുവന്ന് വാത്സപുരത്താടം കുരുങ്ങയാടം കൂടി ചുറ്റി, പോകലത്തിൽ കകുണ്ടുവന്ന് അവിടെ വിദ്വാനായ നാമയണമെന്ന ഒരു ബ്രാഹ്മണനെക്കണ്ടു. വേദം മുതലായവിദ്യകളെ പഠിപ്പിച്ച് അല്പകാലംകൊണ്ട് ഈ ബ്രാഹ്മണകുമാരൻ സകല ശാസ്ത്രങ്ങളേയും പഠിച്ച് അതിന്മേലുന്മാരിൽനിന്നും അക്കാലത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനാൽ വിതര്യമെല്ലാപെയി. അതിന്നു ശേഷം മഹാമഹീശശാലിയായ ഈ ബ്രാഹ്മണകുമാരൻ 11ാം വയസ്സു മുതൽക്കു തന്നെ മതാചാര്യപ്രവൃത്തിയിൽ ഏർപ്പെട്ടു ഉടനെക്കൊണ്ടു സ്വദേശമായ ചെമ്മിന്നമേരത്തേക്കു തന്നെ ചെന്നു സർഗ്ഗഭവൽനിന്നു സ്വമതത്തെ പഠിച്ചു. ദാശാഭംഭംഗ് എന്ന ഒരു കതിമനെ തന്റെ പ്രധാനശിഷ്യനായി സ്വീകരിച്ചു. പിന്നെ തന്റെ മാതൃദേശമായ വിജയനഗരത്തിലേക്കു വന്നു. അവിടെ രാജാവായിരുന്ന കൃഷ്ണദേവനായനും സ്വമതത്തിൽ ചേരുന്ന ശിഷ്യനാക്കി സ്വീകരിച്ചു. അതിന്നു ശേഷം ദേശഭ്രമണം ചെയ്തു പ്രധാനപ്പെട്ട ഉജ്ജയിനി, അലയാമ്പാഴി, കാശ്യ, യഥിദ്രാകം മുതലായ മഹാസ്ഥലങ്ങളിൽ ചെന്നു സ്വമതത്തെ പ്രസംഗിച്ച് അനേക ജനങ്ങളെ സ്വമതസ്ഥനാക്കിക്കൊണ്ടു. പരന്നു കാശീപട്ടണത്തിൽ വന്നു വിവാഹിതനായാൽ 15.1-ൽ ഗോപിനാ

മരണന പത്രനേയും, 1516-ൽ വിദ്യാലയംമാർ എന്ന പത്രനേയും ജനിപ്പിച്ചു. വല്ലഭാചാര്യമതത്തെ സ്വാധീപിച്ച 1520-ാം വർഷത്തിൽ വല്ലഭാചാര്യർ എന്ന വിഭജനാഭയോടുകൂടി ഗോവ പ്രാന്തത്തിൽ വന്നു. അവിടെ ശ്രീനാഥസ്വാമിയുടെ ക്ഷേത്രം വിശേഷമായി പണി ചെയ്തിപ്പിച്ചു. പിന്നെ മൂന്നാവനത്തിലേയ്ക്കു വന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിന്നു സർക്കാർ ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമിയെ പ്രത്യക്ഷമായി കാണാമായിരുന്നുവെന്ന്. അതു നിമിത്തം ജനങ്ങൾ ഇദ്ദേഹത്തെ ഹൈന്ദവമതത്തിനായി അറിയപ്പെട്ടു വന്നിട്ടു വന്നിരുന്നു. ഇദ്ദേഹം ഒടുവിൽ കാശിക്ഷേത്രത്തിൽ വന്നു വസിച്ചു. ഗോവൽഗീതയ്ക്കു സുഖോധിനി എന്ന ഒരു പൂർവ്വകൃതം ഈ മഹാനാടകം വികസിച്ചതാണെന്നു പറയുന്നു. മഹാനാടകമായ ഇദ്ദേഹം ശ്രീകാശിയിൽ വെച്ചു 1580-ൽ വർഷത്തിൽ ചരകഗതിയെ പ്രാപിച്ചു.

115. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ പിറേറ കാലം ദി.വിശീയപുത്രനായ വിട്ടലനാഥൻ ആ സ്ഥാനത്തെ വഹിച്ചു വന്ന സകല കലകളിലും നൈപുണ്യത്തെ പ്രാപിച്ചു. ഈ വിട്ടലനാഥൻ 256 ശിഷ്യരെ സമ്പാദിച്ചു. അവരുടെ ചരിത്രം തുടരുന്നവരുടെയും പുസ്തകത്തിൽ വിസ്തർണ്ണമായിട്ടുണ്ട്. ഇദ്ദേഹം 1585 ൽ വാഷത്തിൽ ഗോകുലത്തിൽ വന്നു. സമുദ്രപ്രസംഗം ചെയ്തുകൊണ്ടു കര കാലം താമസിച്ചു. തന്റെ 70-ാകട്ടെ വയസ്സിൽ ഗോവർദ്ധനത്തിൽ ചെന്നു. അവിടെ വെച്ചു സ്വർഗ്ഗാരോഹണവുമായി. ഇദ്ദേഹത്തി

117 യെ ശ്രാവണ ശുക്ലപക്ഷത്തിൽ അർദ്ധരാത്രിയിൽ ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമി പ്രത്യക്ഷനായി വന്ന് ഈ മതപ്രവർത്തകനായ വല്ലഭാചാര്യൻ മിഥാനന്ദരഹിതനായ ഉപദേശിച്ചു എന്നും ആ മഹസ്വന്തിൽ ഭക്തന്മാർ തങ്ങളുടെ പ്രിയപ്പെട്ട സമ്പന്നവും ശ്രീഭഗവാനെ സമർപ്പിച്ചാൽ ആ ജീവന്മാർക്കുതാമരം പരമാർത്ഥവിനാശം ഐക്യം വരുകയും അപ്പോൾ സകല പാപങ്ങളും നശിച്ചുപോകുകയും പരത്തിരിയ്ക്കുന്നു എന്നും മറ്റൊരാൾ ഈ മതകാരന്റെ വിശ്വാസം. ഈ മതവിശ്വാസികളായ ഭക്തന്മാർ ഈ വല്ലഭാചാര്യനെ ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമിയായി വിശ്വസിച്ചുകൊള്ളുന്നതും ഈ മതാചാര്യർ ഈശ്വരനും ഭക്തന്മാരും മത്സ്യസ്ഥനായിരുന്നു ഭക്തന്മാരുടെയും ഭാരതസാമ്രാജ്യം നൽകുവാൻ ശക്തനാണെന്നും അതിൽ തീച്ചപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ആകയാൽ ഈ മതാചാര്യർ ശ്രീകൃഷ്ണനെക്കാൾ ഉത്തമനാണെന്നും ഇദ്ദേഹം കോവിലുമാൻ തൽപരിവാരത്തിന് ആനം ശക്തനായി വരികയില്ലെന്നും ഈ വല്ലഭാചാര്യനും ഇവരുടെ സന്താനങ്ങളും ശിഷ്യന്മാരും സാക്ഷാൽ ദേവമൂർത്തികളാണെന്നും ലോകത്തിൽ മറ്റൊരുപ്രതിനിധികളായി അവതരിച്ചവരാണെന്നും ഇവർ തൃപ്തികരമായി നടന്നാൽ മോക്ഷം സിദ്ധിക്കുമെന്നും ആകയാൽ ഇവരെ പ്രസാദിച്ചിട്ടുവാൻ വേണ്ടി തങ്ങളുടെ പ്രിയപ്പെട്ട സമ്പന്നവും സമർപ്പിച്ചുനാമർ സകല ശ്രേയസ്സുകളേയും ലഭിക്കുമെന്നും ഈ മതക്കാർ അഭിമാനിച്ചുവരുന്നു.

118. എന്നാൽ ഇവരുടെ ഈ വക തെറ്റുനമ്പർ സ്ഥലത്തുവന്നുകൊള്ളാതെ മറ്റ് ആക്കം വാങ്ങിച്ചുവാങ്ങുവാനും കൂടി കൊടുക്കുകയില്ല. ഈ യോഗത്തിൽ ചേർന്ന ഒരു മഹാൻ ഒരു അദ്ധ്യക്ഷത്തിൽ ഈ മതവിഷയമായ ഒരു പുസ്തകം അദ്ധ്യക്ഷിച്ചതായി കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ഈ തൊമായുടെ 'മാറ്റാടാക്ടർ' എന്ന ബിരുദനാമവും സർവ്വകാര്യവും ഇന്ത്യ മഹാഭാരതാകാശാൽ വണ്ടു എന്നെ സൗജന്യമായി നൽകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഈ വല്ലഭാചാര്യ മതഗ്രന്ഥങ്ങൾ 2 വകപ്പുകളായിട്ടാണ് ഇരിക്കുന്നത്. അതിൽ ഒന്നാം വകപ്പിൽ 4-ാം, 2-ാം വകപ്പിൽ 18-ാം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഉള്ളതായി കേൾവിയുണ്ട്. ഈ മതത്തെപ്പറ്റി ഇതിലധികം വിവരിക്കുന്നത് അനാവശ്യമെന്നു കരുതി ഇത്രത്തോളം സംക്ഷേപിച്ചുകൊണ്ട് അവസാനിപ്പിക്കുന്നു. ഈ മതക്കാർ ശ്രീകൃഷ്ണൻ ബാലകൃഷ്ണൻ ചെമ്പു വിനോദിച്ചു പുണ്യസ്ഥലമായ ഈ ഗോകുലം വളരെ മുഖ്യസ്ഥലമായി ഗണിച്ചുവരുന്നു.

—

ഗോകുലം

—

119. വിമന 17.00൩- ഓവിലെ ഏഴിനാറു മധ്യത്തിൽനിന്നു 10 മയിൽ ദൂരത്തിൽ കിടക്കുന്ന ഗോവൽ നത്തിലേയ്ക്കായി പോയി മടങ്ങിവരുവാൻ മൂന്നു, മൂന്നു ഉപ്പിക കൂലിയ്ക്കു കിട്ടുന്നതായ എരുട്ടക്കുതിര സാട്ടിയ കര

വി ഏട്രാപ്പാട്ടു തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു ഭഗവദ്ഭജന
വരോടുകൂടി പുറപ്പെട്ടു പത്തു മണിയോടുകൂടി ഗോവർദ്ധന
ത്തിൽ ചെന്നു കടന്നു അവിടെ മാനസഗംഗയിൽ സ്നാനം
ചെയ്തു ഗോവർദ്ധനസമീപത്തെയും അർച്ചനയും കഴിച്ചു
പിന്നെയും അവിടെ അനേകം ഭജനങ്ങളുള്ളതിൽ പ്രധാ
നപ്പെട്ട മില ഭജനങ്ങളിൽ ഒന്നായും ചെയ്തു ഉടനെ 8
മണിയോടുകൂടി വാസഗൃഹത്തിൽ വന്നു ഭജനാദി കൃ
ത്യങ്ങളെ കഴിച്ചു 6 മണിവരെയും അവിടെത്തന്നെ വി
ശ്രമിച്ചു.

— ൦:—

ഗോവർദ്ധനചരിത്രം.

1൧0. ഈ ഗോവർദ്ധനം എന്നു പണ്ഡിതന്മാർ കാശ
വതാരി പുരാണങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിതമായിട്ടുള്ളതാണെന്നു
സാധാരണ എല്ലാജാക്കും അറിയാവുന്നതാണല്ലോ. പണ്ടു
ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമി ദേവേന്ദ്രന്റെ ഗർഭിണി ശമിപ്പിള്ളവരൻ
വേണ്ട ഗോപന്മാരായ പ്രതിവർഷം ചെയ്യപ്പെട്ടുവരുന്ന ഇത്ര
പുഷ്പയെ യുക്തിയുക്തമായി പറഞ്ഞു മുടക്കം ചെയ്തു ഗോവ
ർദ്ധനപട്ടംതന്നിരിക്കായി ആ പുഷ്പയെ ഉപയോഗിച്ചു സർ
വം ദേവന്മാർ കേ.പിച്ചു പ്രകൃതകരമഹാമഹാമഹാമഹാമഹാ
വർത്തിച്ചു ഗോകുലനിവാസികളായ സകല ഗോപന്മാരേ
യും നശിപ്പിച്ചുമാനത്തിനെടുത്തിട്ടു സമയം കഴിവാൻ ഈ
ഗോവർദ്ധനപട്ടത്തു കൊണ്ടുകൊണ്ടു് ഒരു കട്ട എന്നു

പോലെ അറയൊഴുത എടുത്ത് ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചു് അതിനുള്ളിൽ ഏഴു ദിറസം മുഴുവനും സകല ഗോപന്മാരെയുംഗോകാളയും ഉൾപ്പെടുത്തിയതായും അതിനുമേലും സമുദ്രം കടന്നുവീണ്ണുവിന്റെ അവതാരമുണ്ടായിതായ ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമിയുടെ വൈഭവത്തെ എല്ലാം വഴിപാലെ അറിഞ്ഞു ദേവന്മാർ വലഞ്ഞ അവസാനിപ്പിച്ച ശാന്തമനോഹരി ഭവിച്ച ഗോവപ്പണക്കവിനങ്ങളിൽ വന്നവീണ്ട ശരണം പ്രാപിച്ചതായും, വിജ്ഞാപന ബ്രഹ്മാവിങ്കൽക്കത്തനായി ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമിയുടെ ദാനം അസ്പഷ്ടമാകുമ്പോഴെന്നായിത്തീർന്ന ഗോവന്മാരുടെ സകല പശുക്കിടാങ്ങളെയും, ഗോപകിശോരന്മാരെയും അവരോടു കൂടാത്തുപോയതിന്നു മേലും ആ പൂജനത്തിനെ ഗോവർദ്ധനാർത്ഥം താൻതന്നെ ആ പശുക്കിടാങ്ങളായും ഗോപകിശോരന്മാരായും ഭവിച്ച ഗോവസ്ഥിപരക്കും പശുക്കൾക്കും പൂവാതിശാന്തമായ പശുചണ്ഡ്യത്തെയും സന്തോഷത്തെയും ഉണ്ടാക്കി ബ്രഹ്മാവിന്റെ മദം ശമിക്കുന്ന വരെയും ഗോകുലത്തിൽ താമസം നൂറുതയും കൂടാതെ നടുങ്ങിപ്പോയതായും, അതിന്റെ മേലും ബ്രഹ്മാവിങ്കൽ ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമിയുടെ കീഴെത്തന്നെ അറിഞ്ഞ ശരണം പ്രാപിച്ചതായും അവർ ഗോവതത്തിൽ വിചരിക്കപ്പെടുന്ന ചരിത്രം ഈ പ്രദേശത്തിൽ വെച്ചുണ്ടായതാകുന്നു, ആ പ്രദേശത്തെ തദ്ദേശവാസികൾ അങ്ങനക്ക പ്രത്യേകം പ്രത്യേകമായി കണിച്ചുതരികയും ചെയ്തിരുന്നു.

121 വന്ദ ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമി ഗോപാല മേയ്യം കൊണ്ട് ഗോപന്മാരോടുകൂടി ഈ പ്രദേശത്ത് സഞ്ചരിക്കുന്ന സമയം ശ്രീകൃഷ്ണനെ നിഗ്രഹിച്ചാൽ വേണ്ടി കംസ പ്രേരണയായ രത്നസുരൻ പശുക്കൾക്കിടയിൽ വേദം ധരിച്ചു വ്യാജമായി ഭഗവന്മാരെ കൂട്ടത്തിൽ വന്നുവന്ന സമയം ആ പുത്തനത്തെ ഭഗവാൻ അറിഞ്ഞ് ആ രത്നസുരനെ നിഗ്രഹിച്ചപ്പോൾ ഗോപന്മാർ എല്ലാവരും കൂടി ശ്രീകൃഷ്ണനെ ഗോമത്സ്യ പാപം സംഭവിച്ചിരിക്കുന്നതിനാൽ ഇദ്ദേഹത്തെ അടുത്ത യോഗത്തിൽ ചേപ്പാൻ പാടില്ലെന്നും മാത്രം ആജ്ഞയിച്ച സമയം അയ്യം 'ഗോപന്മാരേ! ഇതു ഒരു പശുക്കൾക്കുവേണ്ടി രത്നസുരനുണ്ട്; ഇവൻ നമ്മൾ ചതിച്ച കേന്ദ്രവുമായി വന്നവനാകുന്നു. ആകയാൽ ഗോമത്സ്യപാപം എന്നും സംഭവിച്ചെന്നതല്ല. എന്നും മാത്രം ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമി മുകളിൽ അതിയോടും കൂടി പത്തു സ്ത്രീകളും അവർ അതെ ഒരു സമയം തിരുക്കുളം തുറന്നപ്പോൾ അവരുടെ മുമ്പിലുണ്ടായി ഗോപസ്ഥാനം മെഴുന്ന് മണ്ണും അവിടെ സകല പാപങ്ങളും നശിക്കുമെന്നും മാത്രം രീച്ചപ്പെട്ടതായിരുന്നുവെന്നും ഭഗവാൻ അതിനെ സമ്മതപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ ഗോപന്മാരായി നമ്മൾ എല്ലാവരും അന്നുതന്നെ കണ്ണുകൾ തുറന്നുവെന്നും എന്നാൽ ഗോപരിചിയെ ഇവിടെത്തന്നെ വെട്ടിക്കൊല്ലണം അതുകൊണ്ടുമാത്രം ഗോപന്മാർ എല്ലാവരും

കണ്ണടയ്ക്ക് തുറക്കുവാൻ ശ്രീകൃഷ്ണൻ തന്റെ മനസ്സു കൊണ്ട് സ്രഷ്ടിക്കപ്പെട്ട ഗംഗാദേവിയെ ബാധിച്ച് പ്രത്യക്ഷമാക്കിയപ്പോഴാണ് അമ്മിനിയെ ഗോപന്മാർ ശ്രീകൃഷ്ണൻ ബഹുമാനവും, വിശ്വാസവും, വിസ്മയവും, സന്തോഷവും വരുത്തി വരികയും ചെയ്തു. ദിവസം മുതൽ ഏതാനും വലിയതായ ഈ തീർത്ഥാടനം മാനസഗൗരവത്തോടെ സിദ്ധിച്ചതായും തദ്ദേശവാസികൾ ഇന്നും പ്രശംസിച്ചു വരുന്നു. ഈ പ്രദേശം വസതിക്ക് സുഖമുള്ളതാകുന്നു. അധികം ജനങ്ങളും ഗൗരവ ഭൂമിയാണെന്നും ഉള്ള പ്രദേശമാണ്. വലിയ ജോലികളും പാപ്പകളും മറ്റും ഇല്ലാ എന്നിലും നല്ല സുഖകരമായ പ്രാദേശമാണെന്നു ചെന്നു കാണുന്നവർക്കു തോന്നാതെ ഇരിക്കുന്നതല്ല.

പു ന ര വ ന െ.

132 പിറന്നാൾ 18൦൩-ാം ഓഗസ്റ്റ് ൭ നമ്പിയാട്ടപ്പട്ടി പൂന്താവനത്തറയിന്നായി മധുരയിൽ നിന്ന് പുറപ്പെട്ട തീവണ്ടി കയറി 8 മണിക്ക് പൂന്താവനത്തറയിലെത്തി. ഈ പൂന്താവനം മധുരയിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ട 8 മണിക്ക് 8 മണിയിലാണ് കിടക്കുന്നത്. ഇവിടെ വന്ന ഉടനെ ഒരു പൂജാക്കാരനെ വെച്ചു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗ്രാമത്തിൽ സാമാന്യങ്ങളെല്ലാം ഇറക്കി വെച്ചതിനുശേഷം കാളിന്ദീസ്താനിന്നായി പുറപ്പെട്ടു. രണ്ടാമതു പണ്ടു കേവലം കണ്ടിയിരുന്ന

ദീനം ചെയ്തു സ്ഥലമാണ് ഒഴിച്ചത്. കാലപ്പഴക്കത്താൽ ഭാഗവതാദി പുരാണങ്ങളിൽ പാഠ്യം പ്രകാരമുള്ള എല്ലാ ലക്ഷണങ്ങളും ശരിയായി ഇപ്പോൾ കാണുന്നില്ല. പണ്ടു കാളിന്ദീ പ്രവേശിക്കുന്നതായ ഈ പ്രദേശം ഇപ്പോൾ മണ്ണുവന്നു തുറന്ന ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ കൃത്രിമ ചെയ്യുന്നതായിട്ടു കാണുന്നുണ്ട്. ഇവിടെ നിന്നു ഒരു മയിൽസ് ഒരമ്പലം ഉണ്ട് ഇപ്പോൾ കാളിന്ദീ പ്രവേശിക്കുന്നത്. ഈ വക ചില സംഗതികളാൽ ഈ സ്ഥലമാഹാത്മ്യത്തിന് പ്രാതാബ്ദം കൊടുപ്പാൻ പാടില്ലെന്ന് ചിലർ ഭയപ്പെടുന്നത് കൊണ്ടു വന്നുണ്ടെങ്കിലും ആ വക ഭയപ്പെടാത്തവർ യുകതിയിൽ പരിമാണങ്ങളുണ്ടെന്നാണ് നാം അഭിപ്രായപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. അപ്പോഴു ഏഴുതന്നെ ദ്വാരം ഇതിലേക്കു ഉപകരിക്കുന്നതാകുന്നു.

ദ്വാരം—പുറത്തുനിന്നു വരുന്നവർക്കു

അനുസരിതം

വിപര്യയസംയമനം പരമമിതി

ഭാവംകുതിയിതം

അമോദ്യം കാലാദിപരമമിതി

മനസ്സു വന്നമിതി

നിഘോഷാദിയാനാം അഭിമതി

ബുദ്ധിം ദൃഢമിതി

പണ്ടു ക്രിമിമുഖമായി ഭഗവതമാഹാത്മ്യം വിശദീകരണം ചെയ്തവർ വന്നവർ ചെയ്തി

ചെയ്യുന്നതെന്ന ഈ സന്ദർഭത്തിൽ മറ്റൊരു വരുമാനിയെക്കുറിച്ചും അർത്ഥശാസ്ത്രം ആ രംഗം പ്രസ്ഥാവം കിംവദന്തിയാക്കി സമൂഹ പ്രസംഗിച്ചാൽ അപകാരമുള്ളതും ആയതെന്നു. എന്നു തന്നെയുള്ള ഈ വൃത്തി നിർദ്ദേശനത്വത്തെ ക്വാറിന്റെ തീര പ്രദേശത്തുവരുന്നതുള്ളതും പഴക്കത്താൽ മിന്നുന്നപ്പോൾ ഇന്നും കാണപ്പെടുന്ന പഴയ കെരളർ പട്ടണകളിലും അതുകൾക്കു കെ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ചില ചില ചാവുകൂടാലും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു.

128. മേൽപ്രകാരമുള്ള കടൽപ്പള്ളിയെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു ചെറിയതും അവിടെനിന്നു വേറൊരു പ്രീകൃതം വെണ് ഗോപസ്ത്രീകളുടെ വസ്ത്രങ്ങളെ അപരരായ ചുരുക്കി വായുന്ന കാളിയുടെ ചുറ്റൽ ചെന്നു അവിടെ സങ്കല്പിച്ചു വന്നു സ്നാനം മുതലായതു ചെയ്തു ഈ തീരപ്രദേശത്തിൽ ഇന്നും ഒരു വിശേഷവിധി നടന്നുവരുന്നതിനെ ഇവിടെ വിവരിക്കാം പ്രതിപാദനം ചെയ്യുന്ന അനുകൂലം ഈ കാളിയുടെ ചുറ്റൽ സ്നാനം ചെയ്യുന്നതായാ ആ തീരത്താൽ അതാ പ്രാപിക്കാതെ വെട്ടുകുതിരകൾ തറയിൽ കയറുകയും മെല്ലാൻ കൊണ്ടുവെച്ചിരിക്കുന്ന പലതരം പട്ടകളിൽനിന്നു അലരവക്കെ ഭക്തിശക്തിയനുസാരം ഒന്നോ, മറ്റൊരു, നാലോ പട്ടകളെ വാങ്ങി ആ പട്ടകളിൽനിന്നു ശാഖകളിൽ ഭഗവൽ പ്രീതിക്കായിത്തന്നെയും അതുകൾക്കു നാട്ടുപാലന്മാരായ പ്രാമുഖ്യം മറ്റുപലതും ചെയ്യവേണ്ടു. ഇവയ്ക്കും കടൽപ്പള്ളിയെക്കുറിച്ചു ആവേണ്ട സമയംഗാനങ്ങൾ കേൾപ്പിക്കാറുള്ളതാണു്.

124. സ്താനാനന്തരം വട്ടവാതി വടവൃക്കൾക്കക
 ലിൽ തൂക്കിയതന്നശേഷം തത്തിരണ്ടിൽനിന്നു വ്യാന്ന വാ
 സ ഗ്രഹത്തിലെത്തുന്നതിനിടയിൽ മേഘമാറ്റം അനേകം
 ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ കയറി ഭരണകഴിച്ചു ക്രമേണ പാപ്പിട
 ണ്ണാൽ വന്നു ചേന്നു. ഉടനെക്കണ്ണണം കഴിച്ചു ദി മണി
 യോടുകൂടി പുറപ്പെട്ടു. പണ്ട് പൊവാൻ ഗ്രാമത്തോടും ന
 ടന്നു വാവനീതിക്കു യാചിച്ചുകൊണ്ട് സഞ്ചരിച്ചു എ
 ന്നു പറയുന്ന കഥക്ക് അടുത്തുള്ളതായ വീഥികളിൽക്കൂടി
 പോയി പ്രമേണ മാധാകളും എന്നു പറയുന്ന ശ്രീകൃ
 സ്ണക്ഷേത്രത്തിൽ ചെന്നു ദശനം കഴിച്ചതിനുശേഷം അ
 വകും അല്പം വിശ്രമിച്ചു. ഈ മാധാകളെക്കണ്ടു പറയുന്ന
 സ്വപ്നം ഏതായും നന്മകാരണകരമായിട്ടുള്ളതാണ്.

125. പണ്ട് ശ്രീകൃഷ്ണൻ മാസക്രിസ്താബദ്ധ്യത്തിൽ
 ൽ മറ്റുള്ള ഗോപസ്ത്രീകളെ വിട്ടു മാധവയ മാത്രം കൈ
 കൊണ്ടു വന്നു മരിച്ചു സ്വപ്നമാകുന്നു ഇതു. ഇവിടെ മാധ
 വയ ശ്രുശ്രുയിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അവസ്ഥയെ പ്രതിമിത
 ന്ന വശഭീകർക്കുണ്ടു. ഇവയെക്കൂടി കണ്ടും അനേകം
 വിധ ലതകളാലും വൃക്ഷങ്ങളാലും നിബന്ധമായിരിക്കുന്ന
 തുകൊണ്ട് എപ്പോഴും പുഷ്പസമൃദ്ധിയും നല്ല കട്ടർച്ചയും
 ധാരാളമായി ഉള്ളതാകുന്നു ഈ ക്ഷേത്രത്തിൽ പത്തുശ
 ങ്ഗം എന്നു ഒരു വഴിവാടാകുന്നു ദൃഷ്ടമായ ചെമ്പുവര
 ണ്ണത് അതു ശക്തിപ്പെടുത്തി ചെമ്പുവരുന്നതാകുന്നു. നാ
 ളുപ്രകൃത മുതൽ ആദിപ്രകൃതവരെക്കുറിച്ചു ചിലപ്പോഴെങ്കിലും
 തിരിച്ചറിയുന്നതാണ്. അതിനെ വഴിവാട് ചെമ്പുവരുന്നതാ

യാൽ അതിന്നു പൂർണ്ണശക്തിയും താഴ്മയുൾക്കകമുൾ
 വാനിൻ മുതലായ സുഗന്ധദ്രവ്യങ്ങളും, ലഘു മുതലായ
 കഷ്ടദ്രവ്യങ്ങളും ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ് അന്നുമാത്രമേ
 ഗോവാരം ശത്രുവിൽ ചെന്നു താഴ്മയുൾക്കകമുൾ
 കഷ്ടദ്രവ്യങ്ങളിലും ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു ചെന്നു
 നോക്കുമ്പോൾ കണ്ടുവന്നു. അതുകൾ ശ്രീകൃഷ്ണസംഗി
 അനുഭവിക്കുന്നതാൽ കാണാതെ ഇറക്കുന്ന എന്നാ
 ണ് അദ്വൈതാചാര്യൻ വായിച്ചു. എന്തായാലും ഇവി
 ടേയും വേണ്ടതുപോലെ ദൈവം കഴിച്ചു കഴിഞ്ഞതും സ
 കലാതി വിശദീകരിച്ചിരിക്കുന്നതും അതിന്റെ നിമിത്തം വേണ്ട
 4 മണിയോടുകൂടി ഈ മൂന്നുവയസ്സിൽ അന്നേകം ഭക്ത
 ശ്രമങ്ങളിൽ ചെന്നു ഇപ്പോൾ എത്രയും പ്രധാനമായ
 രാധാകൃഷ്ണ സാമീപ്യത്തത്തിൽ ദൈവത്തിനായിപ്പോന്നു
 അവിടെ എത്തി. ഈ ഭക്തനും ഏകദേശം 6 സംവത്സ
 രത്തിനിപ്പോലാണ് ഇത്രയും പ്രബലപ്പെട്ടവനായെന്ന
 ണ് അതിന്നുള്ള കാരണത്തെയും അല്പം വിവരിക്കും.
 പണ്ടു കാഞ്ചീപുരത്തിൽ കൊച്ചാച്ചൻ എന്ന ഒരു ഭവ
 ണ്ണപ്രശസ്തൻ ഉണ്ടായെന്നു. ഇദ്ദേഹം ധനകുറപ്പായ
 ന്നതും ഈ ശാസ്ത്രൻ ദൈവസംബന്ധിനായി പുറ
 ടു ഉത്തരദേശങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചു പ്രാമുഖ്യം മുഖവുരയിൽ
 ഗോവർദ്ധനത്തിൽ ചെന്നു അവിടെ ദൈവാരാധന
 ഭക്തിയും ചെയ്തു താമസിച്ചു. അതുനടന്നതും എത്ര ശാസ്ത്ര
 ന്നൻ ഗോവർദ്ധനക്കൊപ്പമുള്ളത് എന്ന് ഇന്നും വേർ പ്ര
 സിദ്ധമായി വന്നിരിക്കുന്നു.

126. ഇദ്ദേഹം ഉപപ്രകാരം ഗോവർദ്ധനത്തിൽ ഇരിക്കുകാലത്തിൽ അവിടെ ഗോചര്യം നേരിട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരു സന്യാസിമുഖ്യ ഇന്ത്യനായിരുന്നതുകൊണ്ടും ആ തരീശനാണ് ശാസ്ത്രങ്ങളെ പഠിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടുവരുന്ന ഉദ്യോഗത്തിൽ തരീശനെന്നു അസാദ്ധ്യമായ ഒരു വ്യക്തിയെന്നു വിചിരിച്ചതിനാൽ ഇതിൽനിന്നു പെരുമാറ്റം പ്രമാണമാണെന്നു കണ്ടുസത്യം അതാൽ സന്യാസനും തന്ത്രവും അതുസംബന്ധമായ സാത്തുക്കളെയും ഈ തരീശൻ ചാട്ടുകൾ കൊടുത്തു സ്വർഗ്ഗാരോഹണം ആകുകയും ചെയ്തു. അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഇദ്ദേഹം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന ശ്രീരാമനുമുക്തിയെന്ന ഉത്തര ദേശീയൻ ഉപദേശിച്ചു അപ്പോൾ ഹൈരാജവണ്ഡത്തിൽ ഉപയോഗിക്കുന്നതെന്തു എഴുതിയ എഴു പാത്രങ്ങൾക്ക് ഉത്തരമായി ഭക്തിനകരപഞ്ചാനന എന്ന സന്യാസിഗ്രന്ഥത്തെ ഉണ്ടാക്കുകയും ഈ പുസ്തകത്തെക്കുറിച്ച് അപ്പോൾ താമരമാലാവിന്നു വിശദമായി പ്രായശ്ചിത്തത്തിനാൽ താമരമാലാ ചില പണ്ഡിതന്മാരെക്കൊണ്ടു അദ്ധ്യയനത്തിനായനാണെന്നു എന്ന ഒരു ഗ്രന്ഥത്തെ ഉണ്ടാക്കിച്ച് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതിനെൽ ഈ ഗോവർദ്ധനം തരീശൻ പ്രാദേശികപ്രാവണം എന്ന ഒരു ഗ്രന്ഥത്തെ ഉണ്ടാക്കി പ്രാദേശികത്തുകയും ചെയ്തു.

127. ഇദ്ദേഹം ഉപപ്രകാരം വിദ്യാവിനോദംകൊണ്ടു സർവ്വകാലമുപേക്ഷിച്ചു ചെയ്തുകൊണ്ടുവരുന്ന സത്യം ശ്രീമദ്യുക്തിൽ താമര കോടീശനായ ശ്രീ ലക്ഷ്മീനാഥ

ശത്രുവിരുദ്ധ സഹോദരനും ഭരണനയസ്ഥാനമായ ശ്രീ
 ഗോവിന്ദഭാസ മധാക്രമശതവും ഈ കൊലാപാതകത്തെ
 ശിക്ഷനയിലായിച്ചു ചെയ്തവർക്കെ അംഗീകരിച്ചു. ഇവ
 ര്ക്കു മണ്ഡലംകൂടി ഉണ്ടാവുന്നതിൽ വന്ന ചെയ്തവസമ്പ്ര
 ദായത്തിൽവിശേഷമായ കൈയെഴുത്തു നിർമ്മിക്കുവാൻ നി
 ശ്ചയിച്ചതിന്നു ശേഷം ഈ കൊലാപാതകസാമികൾ മധാക്ര
 മശത്രുവിനോടു കൂടി ദിക്കിന്ന ദിക്കുത്തേക്കു വന്ന ചോരദേശ
 ഇത്തരം അനേകം ക്ഷേത്രങ്ങളെ കണ്ടിച്ചുകൊടുത്തതി
 ന്റെ ശേഷം എല്ലാവരിലും വെച്ച് ഉൽകൃഷ്ടമായ ശ്രീരംഗ
 മായ കണ്ഠ തൃപ്തിപ്പെടുകയും ഉടനെ അതിന്റെ ഒരു പ്യാ
 നം എടുത്ത് കൊണ്ടുപോകയും ചെയ്തു ഇംഗ്ലീഷ് വർഷം
 1845-കളിൽ പൂർവ്വവനത്തിൽ അന്ത്യം വണിക് കുറി
 തറച്ചു 1861-ാമത് സംവത്സരത്തിനുള്ളിൽ 45 വർഷം ഉ
 ള്ലപ്പക ചിലവുചെയ്തു അതിവിശേഷമായ അന്ത്യം വണി
 ത്തിന് കലശം മുതലായവ അതി ചോരയായി നട്ടത്തി.
 ഈ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ സാദാചര മത മാതിരി ശ്രീരംഗക്ഷേ
 ത്രത്തിന്നു തെളിയിക്കുന്നു. ഇതിന്റെ ആദ്യത്തെ പ്രാകാരം
 778 അടി നീളവും, 440 അടി അകലവും ഉള്ളതും നാലു
 ഭാഗവും ശ്രീരംഗക്ഷേത്രത്തിനൊപ്പമുള്ള ഒരു ചങ്ങമ്പുറത്തെ
 ഉൽ പ്രകാശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതാകുന്നു. പ്രഥമപ്രാകാരത്തിന്റെ
 അകത്തു കടന്നാൽ അതിൽവിശേഷപ്പെട്ട പൂജനാട്ടങ്ങളും
 സുര്യപൂജയ്ക്കുവേണ്ടി എന്നും ചന്ദ്രപൂജയ്ക്കുവേണ്ടി എന്നും രണ്ടു തടാ
 കങ്ങളും മറ്റും ഉള്ളതിനാൽ വളരെ കൊതുകുമായിരിക്കും

ന്നതാണ്. ഈ ക്ഷേത്രത്തിലുള്ള ധപണവും ൪0 ഓളി ഉ
ത്തമുള്ളതും 24 ഓളി ഭൂമിക്കുള്ളിൽ കൂടപ്പെട്ടതും കൂടി ആ
കെ 86 ഓളി നില്ക്കുള്ളതും ഭൂമിയിൽ സുവസ്തുവസ്തുമാക്കി
ക്കുന്നതും ആകുന്നു. ഈ ധപണത്തിന്നു ചെറുനായാലം ഉദ്ദ
പ്പിക ചിലവുചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നാണ് തദ്ദേശീയർ ചൊല്ലുവ
താനത് കിഴക്കു ചെങ്കിത്തറയും കോഴങ്ങിൽ ചോളമേശ
ത്തിലൊപ്പാലവ ആഞ്ചലിലുള്ള ഗോപുരങ്ങളും ആതി
രംഗിയിൽ ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. തൊമ്മത്ത പ്രാകാര
ത്തിനുള്ളിൽ നാലുഭാഗങ്ങളിലും കക്കാരോ ദേവായത്ത
ളായും ക്ഷേത്രത്തിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെട്ട കലവായ മുതലാ
യ സ്ഥലങ്ങളായും വിഭാഗിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഭൂനാമത്തെ
പ്രാകാരത്തിനുള്ളിലാണ് ശ്രീരംഗസ്വാമിമുക്കു ഗുഹയും
പ്രകാശിക്കുന്നത് ഇവിടുത്തെ ആദ്യകന്യാർ കാഞ്ചീപുരം
ശ്രീരംഗം മുതലായ തമിഴ്നാട്ടുകളിൽനിന്നു കൊണ്ടുവര
പ്പെട്ട കൈവസ്തുവസ്തുവസ്തുവസ്തുവസ്തുവസ്തുവസ്തുവസ്തു
കപ്രാകാരത്തെ നുള്ളിൽ ഏകദേശം ഇരുപതുതും കൈവസ്തു
വകടുംബങ്ങൾ സ്ഥാനവാസികളായിരിക്കുന്നതിനാലും ഈ
ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പൂജാസമ്പ്രദായവും മഹാഗൗരവമറി കേര
ളാധിപങ്ങളും കാര്യ സമസ്തവും ദൈവാനുഭവസമ്പ്രദായ
ത്തിൽക്കുന്ന ഇരിക്കുന്നതിനാലും ദൈവാനുഭവശീയർ ഈ
സ്വാമിനത്തിൽ രംഗനാഥസ്വാമിമുക്കു ദൈവത്തിനായി
വരുന്ന സമയം സമരംഗത്തിൽ ചെന്നുചെന്നുചെല്ലി ആ
നന്ദയും ഉത്സാഹവും ഉണ്ടായിത്തീരുന്നതാകുന്നു. ഇവിടെ

പ്രഥമപ്രകാരത്തിനുള്ളിൽ കിഴക്കേതരക്കേ മൂലയിൽ ശ്രീ
കോപാർച്ചർസാമിനെയും കടന്നുവന്നു ഇരിക്കുന്ന വിശേഷ
ജ്യോതിഷം ഗ്രാമവും തെക്കുപടിഞ്ഞാറേ മൂലയിൽ മുൻപറ
ഞ്ഞ രാധാകൃഷ്ണശ്വേതികൾ ൦൭ ഗ്രാമവും ഉള്ളതാകുന്നു.

128. ഈ കോപാർച്ചർ സാമിനെയിൽ വന്ന് ഒരു
കന്യകയെ വിവാഹം ചെയ്തു സാധനത്തിൽ തന്നെ വ
ന്നു. ആ വനിയിൽ ഒരു പുത്രൻ ലാഭം ജനിച്ചു. പുത്രനെ
ശ്രീനവാസാചാർച്ചർ എന്നാണ് നാമധേയം. ഈ കുമാര
നെ വാഴ്ചയെണ്ണി തന്നെ വിദ്യാഭ്യാസവിഷയത്തിൽ ഏ
ർപ്പട്ടത്തിവന്നു. ഏകിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബുദ്ധി ആ വി
ഷയത്തിൽ പേശവും പ്രതിഫലിക്കാത്തതാണ് പരിണമി
ച്ചത്. അതുനിമിത്തം അദ്ദേഹം പിതാവിന്റെ യോഗ്യത
യെ പിന്തുടരവാൻ ശക്തനായി വന്നിട്ടു. പിന്നെ വാഹ
നം ചെയ്തതിൽ ഒരു പുത്രൻ ജനിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ
പേർ അനാകര്യർ എന്നാണ്. ഈ ശ്രീനവാസാചാർച്ചർ
തന്റെ പിതാവിന്റെ യോഗ്യതയും സ്വന്തമിച്ഛിയും
അനുസരിച്ചു സർക്കിത്തയെ സമ്പാദിപ്പാൻ ശക്തനായി
ല്ല എന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്തും പിപരിതനായി അഗത്യഗത
നായി ദൈവാലത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. പിതാജിതങ്ങളായ
സ്വത്തുക്കളെ ഭാഗീധിദാദിവിഷയമായി മിക്കവുചെയ്തു
നശിപ്പിച്ചും വരുന്നതായി കണ്ടാപ്പാൻ യോഗ്യനായ വി
താവിന്നു വളരെ വ്യസനത്തിന്നിടയായിത്തീർന്നു. എന്നാൽ
തുകില്ല പുത്രന്റെ ദുസ്വഭാവത്തെ കണ്ടു വളരെ വെറുത്തു

തന്റെ ശിശുപരമ്പരയിലുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളും മൃഗങ്ങളും ജന്തുജീവിജന്തുക്കളും തന്റെ പട്രാർ കാലം പുത്രന സംബന്ധമില്ലാത്ത വിധത്താൽ ഒരു കമ്മാർ കാർ വരിചാ ലിപ്പുവരണമെന്ന് 200 ഉദ്യോഗാർത്ഥരുടെ ഭേദകാർത്ഥ്യത്തിൽ 16.8.൪൪ നെ നിശ്ചയിച്ചതും എഴുതിവെച്ചു. തന്റെ പുത്ര ന് ചിലവിന്നു തും കൊടുപ്പാറും വി.ശ്വതിച്ചു മതാചാ രാജ്യങ്ങളെ പ്രവൃത്തിച്ചവരുവാനായി കാണിച്ചുപറഞ്ഞി ര്ന്നവന്ന ഒരു ആചാര മർദ്ദ വരത്തി എല്ലിച്ചു എങ്കിലും ടെവിൽ പുറംനോക്കം നിർമ്മാണമുള്ള പ്രവൃത്തികൾക്കു നന്നെ വിഹിതം ഏകദേശം 1871 ലെ ഉദ്യോഗാർത്ഥരിൽ ചരക ഗതിക്കുള്ള പ്രാവീണ്യം അതന്നാശ്വാശാലയിൽ പ്രവൃത്തിയാ സാധാരിയർ ഈ സ്വത്തുക്കളിൽ അന്നിക്ക് അധികാരമുള്ള നാണക്കം കമാ കാലം വ്യവസ്ഥിച്ചുവന്നു, എങ്കിലും അ ത്തിന്റെ മീറ്റിന്നു മുമ്പായിത്തന്നെ അദ്ദേഹവും മരിച്ചു പോയി. ഇപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തന്റെ പുത്രനായ അന്താ ചാരിയർ സമാർ 20 വയസ്സു പ്രായത്തിലെത്തിയിരിക്ക ന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ചിലവിന്നും ചെറിയ മേഖലയെ നി ന്നും കമ്മാർകാരിൽ പ്രവൃത്തിയായ സേവ കൊടുത്തുവ ന്നതന്നെ സംഗ്രഹാർത്ഥ്യങ്ങളെ നിശ്ചയിച്ചുപുകാരം മർദ്ദ പ റത്ത സേവ മർദ്ദ മേഗനാശ്വാശാലയിൽ ൩൩ കെ.മെ.ത്തി കാർ കൃത്യം അല്ലെങ്കിൽ മേഖലാസ്വയംശാലയും നാടത്തിവരന്നു ജ്ഞാപ്താർ ഈ സംഗ്രഹാർത്ഥ്യങ്ങളും ദാക്കിന്നദേശികൾക്ക് അതിസഹനാർത്ഥ്യം കൊടുക്കുന്നതുള്ള നിസ്സംശയമാ

விவரம்: எங்குள்ள மருத்துவ இலாபங்களை உருவாக்க வாய்ப்பு உள்ளதோ அந்த இலாபங்களை உருவாக்க உதவிக்காக அரசு உதவிக்கொடுக்கிறது.

129. തങ്ങൾ എപ്പോഴും ഈ ക്ഷേത്രത്തിൽ ചെ
ന്നു പരമാനന്ദാനുഭൂതിയുണ്ടെന്നായി ഭവിച്ചു യഥാവിധി
ഭർതാ കർമ്മം ശ്രീരാഗാചാര്യസ്വാമികളുടെ മഠത്തിൽ
ചെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൊതുനായ താതാചാര്യരെ
കണ്ടു തത്സമയം ചിതസ്തകാലത്തെയും സ്ഥിതിച്ചു ക
രാനും അവിടെ വെച്ചു നിൽക്കുകയും ചെയ്തു.

[illegible]

18.. ഈ പ്ലാസനത്തിൽ ജനനക ക്ഷേത്രവും ഉള്ളുകളിൽ 1. മദനജോമനക്ഷത്രം, 2. ഗോപിനാഥക്ഷത്രം, 3. മംഗനാഥക്ഷത്രം, 4. രാമാഗോപാലക്ഷത്രം

ക ണ പ്പ ള്.

1856. 19. 0-നു- രാവിനെ 8 മണിയോടുകൂടി മധുരയിലെ ഉപാധ്യക്ഷനായ ജാഥാക്കാരെ സംഭാവനയെന്നു അദ്ദേഹത്തിന്നോടു സുഹൃദവും വാങ്ങി യാത്ര പുറപ്പെട്ട് ന്യൂയനിൽ വന്നു 7 മണിക്കുമുമ്പായി അദ്ധ്യക്ഷനെന്നു കാണപ്പെട്ട ലക്ഷ ടിക്കാറുവാങ്ങി വണ്ടി കയറി ചോന്നീ ഉച്ചയോടുകൂടി കണപ്പാർ ന്യൂയനിൽ ഇറങ്ങി അവിടെനിന്ന് അര മയിസ് ദൂരത്തിലുള്ള ധർമ്മശാലയിൽ ചെന്നു ഒരു ഉറപ്പി കവാടകൾ ഒരു രാത്രികയും രേറു വേണ്ടുന്ന സ്ഥലങ്ങളും മെകവശപ്പെടുത്തി സാമാനങ്ങൾ എല്ലാം ഇറക്കിവെച്ചതിന്നുശേഷം ഉടനെ സ്നാനം, ഭക്ഷണം മുതലായതു കഴിച്ച് ഉവിട്ടത്തെ പട്ടണം വളരെ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തും വിശേഷപ്പെടുത്തുകയും ഇവിടെ രണ്ടുമൂന്നു മയിസ് ചുറ്റുള്ള ഒരു മേൽനോട്ടത്തിൽ എന്തൊരു കോട്ടയും 1857 ൽ നാനാസാജിന്റെ ലക്ഷ്യത്തിൽ കെട്ടിപ്പോയ അന്തരം ഏറ്റവും നല്ലതായ ഒരു പ്രതിമകളെ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സ്ഥലങ്ങളും, തോപ്പുകളും, മരാനകൾ കോട്ടങ്ങളും, മറ്റു വിശേഷപ്പെട്ട പല കാര്യങ്ങളും ഉണ്ട് വിശദമായി മൂന്നു മയിസ് സമീപത്തിൽ ഗംഗാപ്രവാഹവും, നഗരത്തിന്റെ സമീപത്തിൽ ഗംഗായാൽ ചാലുകളും പ്രവഹിക്കുന്നതുകൊണ്ട് ഇവ പട്ടണം എത്രയും സുഖപ്രദമായുള്ളതാകുന്നു. ശ്രീരാമായണമഹാകാവ്യകർത്താവും, ആദികവികളായ ശ്രീവാല്മീകി മഹാവിഷ്ണു

കെട്ടുപ്പാത്രമായ ബ്രഹ്മവർത്തം ഉദ്ധരിക്കുന്ന 12 മന്ത്രി സ്പർശിപ്പത്ത ചാസ് ഉണ്ടാക്കുക, ഏതെങ്കിലും മറ്റൊരു കറുപ്പ് മറ്റ് മെന്റ ഉടനെ അറസ്റ്റ്. അവിടെയ്ക്ക് പ്രത്യേകമായി ഒരു തീവണ്ടിയും ഉണ്ട്. ആകയാൽ പക്ഷെ 3 മണിയോടുകൂടി ക്യാപ്റ്റനെയും വെട്ടിയെടുക്കുകയും വാങ്ങി 4 മണിയോടുകൂടി ബ്രഹ്മവർത്തം വാങ്ങി കിരമറയുടെ അടുത്തുവെച്ച് വെക്കും. അവിടെ സമീപത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന ഗോയിന്റ് സർവ്വീസുകളുമായി സ്റ്റാനം ചെയ്ത തീവണ്ടിയും മേന്മയ്ക്കായി ദേശം കഴിച്ച് ഉടനെ വാങ്ങി കിരമറയുടെ പൂർവ്വകാലത്തെയും കരളവനായ ഒരു സമയമായ സിന്ധു സമുദായത്തിലും സീതാകണ്ഡത്തിലും അടച്ചിട്ടു വെക്കുന്നതും ചെയ്ത അവിടെ അടച്ചിട്ടും വിട്ടുകൊടുക്കും.

184. ഈ വാല്യത്തിലേയ്ക്കായി മറ്റൊരു കത്തുവാക്കണ
വേണ്ടതാണ്. എങ്കിലും ഒരു വാല്യം പ്രത്യേകം കേവലം ഉ
പയോഗിക്കുന്നവയുണ്ടെങ്കിൽ ഒരു വാല്യം കേവലമായിത്തീ
ന്നു വേണ്ടതാകട്ടെ ഇപ്പോൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന മറ്റൊരു വാല്യംകൊ
ണ്ടു കാലക്കേൾവേ കെട്ടുവാൻ വന്നു വന്നാൽ അതിനെ
ഇരിക്കുന്ന കാലത്താണ് ഒരു നാൾ സ്വസ്ഥമായിരിക്കുക
സ്വസ്ഥമായിത്തീർന്നാൽ ഈ പ്രദേശത്തിൽ വന്നുത്തുകയും, അ
വിടെയെപ്പോഴും ഈ പ്രദേശത്തുവെച്ചിരിക്കുകയും ചെയ
ക്കുകയും അവിടെ എപ്പോഴും അവിടെ ഉള്ളതായി ഭവ
ിച്ചു. ഈ പ്രദേശത്തുവെച്ചിരിക്കുകയും ചെയ
ക്കുകയും ചെയ്തു.

285. അല്പയോ ബ്രാഹ്മണൻ ഈ ക്ഷുഭാകത്തിൽ ഉൽകൃഷ്ടമായ മനുഷ്യജന്മത്തിൽ ഏതും ദുഷ്ടമോയോ ഈ ബ്രാഹ്മണജന്മം ലഭിച്ചിട്ടുള്ളതിൽ ഈ ജന്മത്തെ ദൈവലോപാപാചാരങ്ങളെ ചെയ്ത നഷ്ടലാഭമാക്കിക്കളയുന്നതു വളരെ കഷ്ടമാണ് ഈ പ്രാണിമിംസ സകല ജനങ്ങൾക്കും നിഷിദ്ധമായിട്ടുള്ളതിനും പുറമെ ബ്രാഹ്മണരെ വിശേഷിച്ചും വിരോധമുള്ളതാണ് സാധാരണയായ വാചാരിസയെ ചെയ്ത കഷ്ടതാസംഭവങ്ങളും ചെയ്യുന്നതായാൽ അതിനാൽ ഉണ്ടാകുന്ന പാപത്തിന് താൽതന്നെ ഉത്തരവാദിയായിത്തീരുന്നതാകുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ താൽ ചെയ്യുന്ന പാപങ്ങളുടെ ഏതെങ്കിലും ഭയംഭയമകിലും ഭയം വരിഗ്രഹിക്കുമോ എന്നു ഗ്രാമത്തിൽ ചെന്നു ഭയത്തോടു ചോദിക്കുന്ന സമയം അവർ പറയുന്ന ഉത്തരത്താൽ അങ്ങേ ഈ പറയുന്ന സംഗതി ഉണ്ടാകുമെന്നതാണ്, എന്നും മറ്റുമാണ് സ്പഷ്ടികൾ ഉപദേശിച്ചത്.

186 അതിനാശയം ഈ വേദബ്രാഹ്മണൻ ചോയി ഭയത്തോട് ഈ സംഗതിയെപ്പറ്റി ചോദിച്ചതിൽ അതാവു ചെയ്യുന്ന പാപത്തിന്നു ഭയം ഉത്തരവാദിയല്ലെന്നു ഭയം മറുപടി പറയും ആ വിവരം സ്പഷ്ടിക്കുക അറിയിക്കുകയും ഈ ബ്രാഹ്മണനു പൂജാജന്മസൂത്രപരിപാകത്താലോ, സജ്ജനസംഗമവൈഭവത്താലോ മനസ്സിൽ വഷാത്താപം ക്രമേണ ഉദിച്ചുവരികയും ചെയ്ത സമയം യോഗീലഭ്യമായ സ്പഷ്ടികൾ ഇദ്ദേഹത്തിന്നു പരമാത്മിയത്തിന്നുവേണ്ടി കർമ്മാമന്ത്രത്തെ ഉപദേശിക്കുകയും

[illegible][illegible]

മുൻകാണി ഇരിക്കുന്നതായി കണ്ടു എന്നും ഉടനെ ഇദ്ദേഹത്തെ മേണ്ടുന്ന തത്വബോധത്തോടെ ഒരു വാലർമീകി എന്നു വേരുപിടിപ്പിച്ചു എന്നും അന്നു മുതൽക്ക് ഇദ്ദേഹം അതിപ്രസിദ്ധനായിത്തീർന്നു എന്നും കേരള പ്രസിദ്ധമായ വാർമീകിചരിത്രം ഈ പ്രദേശത്തിൽനിന്നാണ് ഉത്ഭവിച്ചിരിക്കുന്നത് എന്നു യാത്രക്കാർ മനസ്സിലാക്കുമ്പോൾ ഈ പുണ്യസ്ഥലത്തും വെണ്ടി ശ്രദ്ധ കഴിപ്പിച്ചു പോകാതെ ഇക്കാര്യത്തെപ്പറ്റി വിവരങ്ങൾ നൽകുന്നു.

188 ഈ പ്രദേശം പണ്ട് വലിയ വനമായിരുന്നു. ഇപ്പോഴും കേവലം വനമല്ലെന്നിട്ടും വാലർമീകിമരത്തിൽ പണ്ട് ഏതൊരു വൃക്ഷത്തിന്റെ മൂലത്തിൽ ഇരുന്നൊരു മനുഷ്യനെപ്പറ്റി സിദ്ധനായി ഭവിച്ചുവെന്നു പൂക്കും ഇന്നും ഇവിടെ കാണുന്നുണ്ട്. ഈ വൃക്ഷത്തിന്റെ സമീപത്തു തന്നെയാണ് ഇപ്പോഴും കാണപ്പെടുന്ന വാലർമീക പുണ്യശ്രാദ്ധം സീതാപ്രസൂതി ഹൃദയം ഇരിക്കുന്നത് ഈ വൃക്ഷം വലിയ വേനൽകാലത്തും വർഷക്കാലത്തും തുറന്നു കാലങ്ങളിലും കുളർച്ചയോടുകൂടി കാണാവുന്നതാണ്.

189 പൂനാമഹാമഹാഭായ സീതത്തന്ന ഗവർമ്മെ ബിജ്ജെ വിട്ടിട്ടു ബാണതാവസ്ഥയിൽ വെച്ചതിനാലേയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അപേക്ഷപ്രകാരം അനേകം പുണ്യസ്ഥലങ്ങൾ സഞ്ചരിച്ചു കണ്ടതിനാലേയും ഒടുവിൽ

വാഷ്ലീകിപുണ്യാശ്രമത്തിൽ തുടങ്ങുന്നതിന്നായി ഗവർണ്മെന്റിനോടാവശ്യപ്പെടുകയും അതുപ്രകാരം സമ്മതിക്കുകയും ചെയ്തതിൽപിന്നെ പുനഃസീമന്തർ ഗവർണ്മെന്റിന്റെ അനുമതിയോടെ. അന്ത്യജ്ഞിതപദവിയിൽ ഇവിടെ വന്നു വലിയ കോവിലകങ്ങൾ പണിചെയ്തിട്ട് നിത്യവും വന്നു ബ്രഹ്മണക്കൾക്കും മൂലാണവും ഭജിപ്പുന്ന മുതലായതും കൊടുത്തും മറ്റും വളരെ സുഖമായി ജീവകാലം മുഴുവനും വെച്ചിരിക്കുന്നു എന്നുള്ള സംഗതിയെ അദ്ദേഹം അറിയിച്ചു. ഇന്നും പ്രശംസിച്ചു വരുന്നു.

൧൪൦ ഇവിടെനിന്ന് ഒരു നാഴിക സമീപമാണ് ബ്രഹ്മയജ്ഞശാലം എന്ന ഒരു പുണ്യസ്ഥലം ഉള്ളത്. ഈ ഗംഗാതീരത്തിൽത്തന്നെയാണ് പ്രകാശിക്കുന്നത്. ഈ സ്ഥലമാഹാത്മ്യകർത്താക്കളും അല്പം വിവരിച്ചു. പണ്ട് ബ്രഹ്മാവ് വിഷ്ണുനിഷയാഗത്താൽ ഈ സ്ഥലത്തുവെച്ച് ഒരു യാഗം നടത്തിയിരുന്നശേഷം ഒരു ഈശ്വരനെ പ്രതിഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിന്നുശേഷം ഈ സ്ഥലം യജ്ഞശാലമെന്ന ഒരു നാമധേയം സ്വീകരിക്കുകയും പുണ്യസ്ഥലമായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. ഈ യജ്ഞശാലക്ഷേത്രത്തിൽ അനേകം വിഗ്രഹങ്ങളും സാമൂഹ്യമണ്ഡപം വെച്ച് പൂജിച്ചുവരുന്നു. പണ്ട് സീതാദേവി വാഷ്ലീകീമഹാവിഷ്ണുക്കു മുമ്പിൽ വെച്ചിരുന്ന കാലത്തിൽ ജാതന്മാരായ കുശലവർമ്മാർ ബാല്യകാലത്തിൽതന്നെ അതിനപുരയ്ക്കുശാലിക

മുായിജനുവെന്ന് പ്രസിദ്ധസംഗതിയാണെന്നല്ലാ, ഈ പ്രദേശം അറബികളെ ബാലതീഡാവാട്ടുമായിരുന്നു. ആകയാൽ കശലവന്മാരുടെ പരശക്രമചിഹ്നങ്ങളായ പലവടം ആയുധങ്ങളും ഇപ്പ്രദേശത്ത് ഗംഗയിൽനിന്നു പലപ്പൊഴും കിട്ടാറുണ്ട്. ആവക ശസ്ത്രങ്ങളേയും ഈ ബോണശാഖക്കുറുത്തിൽ വെച്ച് പൂജിച്ചുവരുന്നുണ്ട്. ഇപ്പൊഴും ചില സമയം ആവക ബാറണങ്ങളും മറ്റും ഗംഗയിൽനിന്നു കിട്ടാറുണ്ടെന്ന് തദ്ദേശവാസികൾ പറയുകയുണ്ടായി. ഇതുകൊളുത്താൽ കോങ്കനയും കൈകകൊണ്ട് എടുത്ത് ആനയിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. തെങ്ങൾ ഇവിടെ ചെന്നസമയം അവിടെ ചോഷമായ ഒരു ഉത്സവകാലമായിരുന്നു. അതുനിമിത്തം അസാധ്യം പുരുഷരും ദിക്കുനത്തിനായി വന്നിരുന്നു. വാദ്യഘോഷങ്ങളും വെടി, താറണം, പൂച്ച് മുതലായ വിനോദങ്ങളും ചോഷമായിരുന്നു. ഈ വക എല്ലാ വിനോദങ്ങളേയും കണ്ടു ആനയിച്ച് 19-ാംനൂ- വൈകുന്നേരം 8 മണിയോടുകൂടി തീവണ്ടി കാഴ്ചമായി. കാനപ്പൂർ നഗരത്തിൽ വാസഗ്രാഹത്തിലേക്കു തന്നെ വന്ന് എത്തിയിരിക്കുന്നു.

141. 19-ാംനൂ- ഓഗ്രി കേണാകഴിച്ച് 10 മണിക്ക് കാനപ്പൂരിൽനിന്ന് തീവണ്ടിയെറി അലഹാബാദ് കാഴ്ചമായി ചോന്നു 20-ാംനൂ- ഓവിലെ 11 മണിക്ക് ബ്രീകശിയിൽത്തന്നെ വന്നെത്തി. ഉടനെ ഗംഗാസ്താനം മിശ്രശാഖകൾക്കും ഇതുകൾ കഴിച്ചു 20-ാംനൂ- മുതൽ 28-ാംനൂ- വരെ ബ്രീകശിയിൽത്തന്നെ സൂക്ഷമായിത്താമസിച്ചു.

സകല വേദോപനിഷദ് പുരാണ വണ്ണിതമായ കാശീമാഹാത്മ്യത്തെയാണ് നാം വണ്ണിപ്പാൻ പോന്നതു. ഈ കാശീമാഹാത്മ്യം ചുരുക്കത്തിൽ വണ്ണിച്ച് വസാനിപ്പിച്ചാൽ മതിയാക്കുന്നതല്ലെന്ന് തോന്നാൻ കാശീചരിത്രം മുതൽ അവസാനഘട്ടം കാശീയ ചരിത്രം ഉത്തമവണ്ഡം ഏകദേശം പൂർണ്ണകൃതിയിൽ ഉണ്ടാകട്ടെ അച്ചടിപ്പിക്കണമെന്ന് വിചാരിച്ചതിൽ പ്രയത്നം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

കാശീയാത്രാചരിത്രം

പൂർവ്വവണ്ഡം

സമർപ്പം

—൧൯൫൦—

